

GL 3/5 VI-436/4

MARKO BAJUK

MERA V
SLOVENSKI
NARODNI
PESMI

1 9 2 8

3840/2
PEVSKA ZVEZA V LJUBLJANI.

MERA V SLOVENSKI NARODNI PESMI

SPISAL

MARKO BAJUK

PROF. NA III. DRŽ. REAL. GIMN. V LJUBLJANI.

V LJUBLJANI 1928

IZDALA IN ZALOŽILA PEVSKA ZVEZA V LJUBLJANI.

349

Knjižnica Glasbene akademije v Ljubljani

MA 311 / 1968

10

Mera v slovenski narodni pesmi.

Uvod.

Narodno blago je neizčrpljivi vir, h kateremu so se zatekali in kamor hodijo še danes vsi ustvarjajoči umetniki spoznavat dušo in značaj naroda. Tja hodijo iskat umetniki vseh vrst novih misli za nove umotvore. Semkaj spadajo narodni okraski, stavbni osnutki, slike, šege in navade, pravljice in v največji in najčistejši meri narodno pesništvo v širšem in ožjem pomenu besede. Pesem spremlja človeka od zibeli do groba tako zvesto kot nobena druga umetnost. Zato se v narodni pesmi najlepše zrcali narodna duša v čistem značaju, neprikrito, nepokvarjeno tako, kakršna je. Zato je in ostane narodna pesem za narodoznanstvo najvažnejši element. To so spoznali že vsi kulturni narodi in so začeli zbirati vse, kar so mogli najti tozadevne snovi med narodom. Kaj vse so rodile dobrega njih zbirke! Prerodile so konvencionalno umetnost v izrazito narodno, ker so se njihovi umetniki naučili iz narodne glasbe narodnega značaja in mu zlagali umetno glasbo v narodnem slogu in narodnem značaju. Brez temeljitega poznanja narodne glasbe ni mogoča umetna glasba v narodnem duhu. Kdor ne pozna narodove duše iz njegove umetnosti, tistemu je nemogoče peti v narodnem slogu, temu je nemogoče zlagati v narodnem duhu. Zato so oni narodi, ki danes imajo svojo narodno umetnost, že proučili svojo narodno umetnost med ljudstvom in so še le na podlagi tega študija mogli njihovi umetniki pisati v narodnem (individualnem) duhu.

Pot do omenjenega študija je pa samo ena: 1. snov je treba med narodom pobrati in izčrpati do dna; 2. nabrano in zapisano snov kritično preiskati in urediti; 3. kritično predelano snov preštudirati, to se pravi, preiskati značilne poteze: ritmiko, melodiko, ustroj, značaj, vsebinsko razpredelitev itd. Še le ko je to delo opravljeno, ko so razkrite značilnosti narodove duše, šele potem smejo pristopiti k snovi umetniki in na podlagi dognanih uspehov snov izrabljati in snovati na podlagi te raziskane tvarine nove umotvore, ki podajajo narodovo umetnost v oplemenjeni obliki.

Kako je v tem oziru pri nas?

1. Nabrane tvarine je precej ohranjene. Nekaj je je tiskane, večina menda je pa še v nepreiskanih rokopisih in čaka rešitve v „zakletih arhivih“. Morda je večina narodovega blaga že zapisana, morda še veliko zlasti starih značilnih pesmi čaka ali pa usiha med ljudstvom.

Če jih brž ne rešimo, bodo izginile za vedno in ž njimi bodo šli na dno morja dragoceni, nenadomestljivi biseri narodne pesemske umetnosti. Zato veljaj klic vsem, ki so za to poklicani: Zapišite vse, kar slišite in niste prepričani, da je že prav gotovo kdo pravilno po narodu zapisal. Te zapiske treba zbirati na enem mestu, za enkrat menda najpripravnejše v etnografskem inštitutu ljubljanskega muzeja.

2. Kritičnega raziskavanja o naši narodni pesmi še nimamo. Drobci so v Času iz l. 1910¹. Ta sestavek pa nima vrednosti, ker je pisatelj delal račune brez kritične obdelave uporabljene snovi. Kogoj je poskusil v Domu in Svetu l. 1921 z nekaterimi izgledi opozoriti na melodično črto nekaterih narodnih pesmi. Članek je izvrstno skiciran, a žal le v kratki črti „skiciran“. Pot je izbral pa izvrstno. Vse drugo, kar imamo raztresenega po naših glasbenih in drugih listih, je le drezanje: „dajmo!“ in ugibanje. Da bi zadevo vsaj sprožil in postavil, če tudi šibek temelj znanstvenemu delu, sem se odločil predelati vse zbirke narodne pesmi, ki so pomembne in ozira vredne pa le one, ki so več ali manj prvotne (originalne). Da se delo nebi prehitelo, bom obdelal najprej samo ritmično plat, ker smatram ritem za glavni okvir vsake glasbene misli. Razvrstil bom snov po zbirkah, počenši z najstarejšimi kolikor jih morem dobiti. Žal ne morem v tem zvezku podati vse tvarine, ker bi narasli stroški daleč preko mere, manjka mi pa tudi več zbir, ki jih ne morem nikjer več dobiti. Sili me pa k tej stvari dejstvo, da nekateri „prireditelji“ našo narodno pesem, zlasti v novejšem času tako natezajo v umetničene mere, da jo je nemogoče spoznati. S tem hočejo podati „interesantne“ pesmi, s prisiljeno petdelno mero jih hočejo napraviti bolj slovenske, „jugoslovanske“ in slovanske sploh, kakor so same. To se dogaja zlasti sedaj po ujedinjenju tako prisiljeno, z neko čudovito manijo, da je prešlo to tudi v našo umetno pesem. Kako da te petdelnosti niso naši glasbeniki pred vojno prav nič poznali? Ali je res zbudilo v nas narodnost šele ujedinjenje? Videli bomo, da naša pesem ne pozna pravzaprav prave petdelnosti, temveč le menjavo dvo- in tridelnosti.

Pri označbi takta se bom ravnal po svojem članku v „Pevcu“ l. 1925 (l. V.) str. 26, 34—35 in 48—50, pri imenstvu pa po svojem članku: Nekaj pevskega imenstva v „Pevcu“ l. 1926 (l. VI.) str. 5—8 in 17—18.

Kar ne bom pesmi omenil, so ali ponarodele, ali pa so merjene pravilno. Na te zadnje so bom oziral vsekako v sklepni besedi.

Za lažje razumevanje naj navedem nekaj opomb o meri v pesništvu sploh.

V slovenščini merimo zloge po naglasu, naglašene zaznamujemo s črtilico —, nenaglašene s ˘; zloge vežemo v stopice, ki so dvo-zložne (trohej — ˘, jamb ˘ — in spondej — —), trizložne (daktil — — ˘, anapest ˘ ˘ — in kretik — ˘ —) in štirizložne (korijamb — — ˘ —). Jamb in anapest imenujemo tudi rastoči ali dvigajoči se

¹ Beranič: O slovenski narodni glasbi.

² Breznik: Slovenska slovnica str. 235.

meri, ker se glas dviga z nenaglašenega zloga na naglašenega, trohej in daktil pa padajoči meri, ker glas pada z naglasa na nenaglašen zlog. Ker se začne vrstica laže s predtaktom t. j. z nenaglašenim zlogom kot z naglašenim, imamo često v trohejskih in daktilskih vrsticah v začetku vrstic po en nenaglašen zlog, ki ga zovemo nastop². To je (anakruza) naš pravi predtakt. Prav tako rad manjka v trohejski ali daktilski vrstici na koncu po en nenaglašen zlog, to je nepopolna vrstica (kataleksa).

Po dve stopici vežemo v dipodije, po dve dipodiji pa v dimetron. Vrstice naših narodnih pesmic so po veliki večini dimetra. Vsak dimetron ima po en krepek poudar na besedi, ki je v vrstici (ali dimetru) najvažnejša. To je važno, ker je to večinoma bistven in najboljši pripomoček, da moremo določiti pesmi pravo mero. Naglasi pripadajo zlogom, poudari pa besedam.

Iz tehničnih in denarnih ozirov sem moral izločiti iz razprave skoro vse ncte in jih zbrati posebej v glasbeni prilogi na koncu razprave. Številke, ki stoje pri pesmih v razpravi se nanašajo na številke v glasbeni prilogi. Upam, da s tem ni utrpela knjiga nikake škode, na pregledu je morda še pridobila.

I. J. Žirovnik: Slovenske narodne pesmi I.—IV. zvezek.

1. Mal' postojmo¹.

Pesem je pisana v $\frac{4}{4}$ taktu in obsega 5 taktov. Že ta obseg je nenavaden in sili h kritiki. (Glej št. 1)². V tej meri ni nikake simetrije, pa tudi sicer je zalet v tretjem taktu osamljen in neutemeljen. Najprej moramo na prvi pogled opaziti, da sestoji pesem iz dveh delov. Prvi ima počasno brzino v meri , prvi in drugi takt. Tretji takt pa začneja drugi del pesmi, ki je živahnejši. Ne vem, zakaj naj bi se po zaletu v 3. taktu tako naenkrat v 4. zopet ponovil zadržani ritem prvega (drugega) takta. Zdi se mi naravneje, da se vsi drugi del giblje živahno, oba takta enakomerno, v skladu s prvima dvema, ki sta tudi oba enaka. Iz tega gotovo utemeljenega vzroka moramo 4. takt meriti za pol krajše, v osminkah kot 3., torej . Mali zadržek, ki ga pojemo, navadno vedno ob koncu pesmi, je zapeljal zapisovalca, da je meril ta dva takta predolgo. Tudi konec z dvodelno pavzo se mi zdi v pesmi živahnega, veselega značaja, kakršna je ta, prav neosnovan in neutemeljen.

¹ I. zvezek št. 2. ² Vse te številke se nanašajo na številke v „Glasbeni prilogi“.

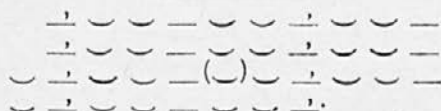
Tako dobimo štiri takte. To pa še ni v redu. Razmotrivanje nas bo še prepričalo, da imajo naše narodne pesmi vseprek najmanj dva stavka (8 taktov). Zato moramo iskati tudi tu te mere. Da bi zvezal obe kitice v eno, temu se upira vsebina obeh kitic, ki sta obe samostojni; ena se spomni cesarja, druga cesarice, obe v isti dikciji. A nekaj drugega je, ki nam nudi ključ do rešitve. Pesemca je merjena korakoma, zložena za korakanje. S tega vzroka jo moramo meriti dvodelno. Dobimo torej 8 taktov, ki tvorijo dva stavka, strnjena v periodo. Prvi stavek je počasnega ritma v četrtinkah, drugi pa poskoči v osminke in označuje veselje.

Pesem mora biti torej merjena pravilno edino v dvodelni meri v obsegu osmih taktov, glej štev. 1 a).

2. Pobič sem star šele 18 let.¹

Žirovnik jo je zapisal v $\frac{3}{4}$ taktu in naštel 15 taktov. Analiza besedila nam da sledeče poudare:

Pobič sem star šele **o**semnajst let,
cesar me hoče k **s**oldatom imet.
 Kākō bom **s**oldat, k'sem **p**obič premlad,
 k ne **m**orem še puške držat.

Če postavimo pred označene poudare taktnice, dobimo v vsaki vrstici po dva takta, ki imajo po 6 zlogov, torej merimo pesem brez dvoma pravilno v šestdelnem taktu, glej št. 2! Za to mero govore vsi poudari. V Žirovnikovi tridelni meri bi dobil tudi zlog „star“ krepek poudar, kar pa bi nasprotovalo smislu pesmi, saj je poudarjena pred vsem fantova mladost, on ni še star, je še sploh „premlad“.

V tej edini pravi meri dobi pesem obseg $4 + 4$, ki ga v Žirovnikovem zapisku nima. Ta šestdelni takt bi mahal pravzaprav dvodelno (deljeno) | |, kakor sem obrazložil v „Pevcu“ v V. l. na str. 48, ker je izrazita dvodelna mera s trojnicami na vsakem mahu. To potrjuje tudi živahna brzina, ki je pesem v njej zložena.

3. Prišel sem pod okence.²

Žirovnik jo je zapisal v prvem delu štiridelno v 5 taktih (štev. 3). Ker je to gotovo prvi stavek, ki naj bi obsegal redoma 4 takte, moramo iskati in premotriti, ni li nastal kje en takt napačno. Prva takta obeh polstavkov se sistematično krijeta, zato sta bržkone v redu. Drugi del obeh polstavkov je pa precej različen. Na prvi pogled nas zbodejo polovinke drugega polstavka. Tu je gotovo tudi napaka. Si-

¹ I. št. 3. ² I. št. 6.

metrija, ki jo ima naša pesem izklesano navadno do najneznačajnejše malenkosti, nas sili sama po sebi, da merimo tudi ta del v četrtnkah in dobimo ♪♪♪ namesto ♪♪|♪♪| . S tem je popravljeno vse: izginil je prekoštevlni 5. takt in simetrija je popolna s prvim polstavkom. Žirovnika je zapeljalo v to mero dejstvo, da pojo fantje končne mahe stavkov navadno zateglo, počasneje. Kuba je zapisal 1. del pravilno.

Če pogledamo še vrstice in pretehtamo poudare, pridemo do zaključka, da je pesem napačno merjena v $\frac{4}{4}$ taktu. Vrstice se glase:

Prišel sem (tja) pod ókence,
potrkal sem na pólkence.

Iz tega vidimo, da nista zloga („tja“), ki manjka, in „sem“ prav nič poudarjena. V $\frac{4}{4}$ taktu bi pa dobila polpoudar, ker prideta na 3. mah. Vsled tega zahteva tudi v tem oziru mera poprave. Če naj poudarimo samo zgoraj omenjena zloga, „šel“ in „o—“, potem moramo vse, kar leži med tema dvema zlogoma, peti brez poudara. Meni se zdi samoposebi jasno, da je mera dvodobna (alla breve). To potrjuje tudi dejstvo, da je Žirovnik v začetnem predtaktu zapisal zelo točno samo osminko, torej pol maha. Ta osminka pa nima simetrije v predtaktu drugega stavka, kjer stoji vedno poln mah (♪). Če postavimo pesem v dvapolovni takt, pišemo tudi v začetku analogno drugemu stavku četrtnko, ki jo pojemo na pol maha. S tem je popravljena napaka v simetriji in se bistveno ničesar ne izpremeni. Mera je torej v celem brez dvoma dvodelna, št. 3 a.

4. Danes je taisti dan.¹

Po Žirovniku merjena obstoji pesem iz prvega stavka, ki obsega dva polstavka po 3 takte, in drugega, ki obsega 4 takte in pripev dveh taktov, torej $(3 + 3 + 4 (+2))^2$. To je kaj nenavadna osnova. Ko bi bila simetrija prvega in drugega stavka kakorkoli mogoča, bi verjel na to, sicer pa mi mera z menjavo 3 taktnih, 4 taktnih in 2 taktnih (pol)stavkov ni všeč. Prisiljen sem zopet iskati in brskati po simetriji. Vrstice mi kažejo, da sta v vsaki vrstici samo dva poudara in sicer:

Danes je taisti dan,
ko sem bil na vojsko 'zbran.
Prišli so k meni,
štirje rumeni,
vojaki so bli.

Iz tega se mi razvozla 8 taktov in pripev v enem taktu. Če je Žirovnik mero z ozirom na trajnost not pravilno zapisal, to se mi zdi gotovo, potem imamo v prvem polstavku 1 dvodobni in 1 štiridobni takt, ki ga dobimo, ako združimo 2. in 3. takt v enega. Prav isto je z drugim polstavkom. Tako dobimo prvi stavek, ki obsega $2 + 2$ takta: št. 4.

¹ I. št. 7. ² Prav tako meri Gerbič: Album II. zv. št. 38.

Drugi stavek je zložen iz 2 + 2 dvodelnih taktov in 1 štiridelnega pripeva. Prvi del drugega takta je pravilen v začetni dvodelni meri in obsega tudi 4 takte. Pripev enega takta pa ni redek v slov. nar. pesmi, kar bo dokazala še nadaljna analiza. Štiridelnost pripeva je pa utemeljena v drugem taktu prvega in drugega polstavka (v prvem stavku), ker je ne samo metrično sličen, temveč ju posnema točno tudi melodično.

To razdelitev taktov in stavkov potrjuje prav jasno tudi besedni poudar druge kitice, ki se popolnoma strinja s poudari prve kitice:

Puške dol postavijo,
Meni tako pravijo:
Kaj se boš odmikal,
saj se ti bo šikal
vojaški stan.

Pesem ima torej prav gotovo ritmično sliko, ki je zapisana pod št. 4 a.

5. Tam za turškim gričem.¹

Žirovnik jo meri v štiridelnem taktu tako, da dobi v vsem šest taktov. Prav tako tudi dr. Kimovec: „Pevca“, l. IV., šte. 18. Ta mera je sumljiva, ker ima pesem očitno temeljno mero slov. nar. pesmi.

Prvi stavek obsega prvi dve vrstici:

Tam za turškim gričem,
tam je dost fantičev ...

Ta sestoji iz dveh polstavkov, od katerih obsega vsak dva takta, skupaj torej štiri takte. Poudari so razdeljeni sledeče:

Tam za turškim gričem,
tam je dost fantičev.

Če postavimo pred te poudare taktnice, dobimo štiri dvodelne takte: št. 5.

To je popolnoma v redu in mislim, da ni mogoče dvomiti o pravilnosti te mere. Drugi stavek pa je bolj zapleten, ker obsega samo eno vrstico, ki je za en nepopolni trohej daljša, a se zato ponavlja. Prvi stavek obsega 6 trohejev, drugi pa 8. Poleg tega je mera v prvem polstavku drugega stavka ritmično raztegnjena iz četrtink na polovinke, druga polovica ali ponavljanje pa ima zopet osnovo prvega polstavka: št. 5 a.

Edini pravi ključ nam je kitica s pravilno razdeljenimi poudari:

K' se za nas vojskujejo.

To moramo meriti štiridelnno: $\frac{4}{4}$, drugič pa se premakne poudar vsled sledečih osmink tako za eno stopico, da moramo menjati dvo- in štiridelnno mero. Tako dobi cela pesem dvodelno mero, ki se menja v drugem delu s štiridelnno: šte. 5 b.

¹ l. št. 9.

Na ta način so vsi poudari na pravem mestu, pesem, ki ima s poudarjanjem tretje vrstice štirivrstične kitice, dobi tudi svojo pravilno osnovo 4 + 4. Mena mere v prvem taktu zadnjega polstavka ni redka, o tem se bomo še ponovno prepričali. Tudi mena mere v prvem in drugem taktu ni redka, tudi za to bomo imeli še dovolj zgledov.

6. Zmiraj vesel.¹

Mera ji je predpisana $\frac{4}{4}$ $\frac{6}{8}$, urejena je tako, da se v resnici menja v vsakem polstavku en takt v $\frac{4}{4}$ in eden v $\frac{6}{8}$. Tako dobimo v vsakem polstavku sicer dva takta, toda od teh šteje v resnici samo drugi k pesmi sami, ker je prvi takt v $\frac{4}{4}$ taktu v vseh polstavkih le za pep: št. 6.

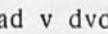

Nočem sile delati naši pesmi, a varovati ji hočem njeno simetrijo, ki jo odlikuje pred vsako pesmijo svobodnega ritma. Ta njena simetrija je njen bistven znak, zato jo moramo varovati do skrajnosti v vsaki pesmi.

Če ločimo zapev, ki je štiridobno pisan in teče s pesmijo sporedno pri vsakem polstavku, in merimo samo pesem zase, dobimo v vsaki vrstici dva glavna, enakovredna poudara:

Zmiraj vesel, vesel,
 dokler na svet bom živ.
 Zmiraj bom vince pil,
 dokler bom živ.

Če postavimo pred poudare taktnice, dobimo v vsaki vrstici po dva takta. Ker so zlogi vsi enako dolgo merjeni in so stopice daktilske, merimo pesem tridelno in dobimo tako pravilno obliko periode, ki sestoji iz 8 taktov (4 + 4), poleg nje pa teče sporedno zapev, ki je vloženi pred vsakim polstavkom. Tudi zapev, naj bo že enkrat ali periodično se ponavljajoč, ni redek v naši pesmi.

Gerbič je čutil tridelnost mere in je pesem v II. zv., št. 47, tudi popravil v $\frac{3}{8}$ takt. Ravnotako jo je harmoniziral v tridelnem ($\frac{3}{4}$) taktu Hubad v svoji zbirki. To je torej v redu, mera pesmi je s pridržkom na 2. mahu prvega in na 1. mahu drugega takta, kakor jo je popravil Hubad: št. 6 a.

Zapev je vprašanje zase. Jasno je, da ne spada konstruktivno v pesem, temveč teče z njo sporedno. Žirovnik mu je dal v štiridelni meri obliko $\frac{4}{4}$, Hubad v dvodelni: $\frac{2}{4}$, Gerbič pa v $\frac{3}{8}$ taktu , prav tako tudi Kuba v zbirki: Slovanstvo v svých zpěvech, V. del, šte. 18.

Tri različice (varijante) imamo, katera je prava? Žirovnikova tvori podlago; deliti jo je treba na dva takta. Hubad je to tudi instinktivno čutil in zadel pravo. Poudar na zlogu „ja“ je čutil Gerbič, zato je napisal noto nad zlogom v dveh mahih, torej navidezno sinkopo. Ne uvidim pa potrebe, zakaj bi menjala pesem takt iz dvodelnega v tri-

¹ I. šte. 13.

delnega, če ni za to nujne potrebe. Kolikor sem slišal pesem peti, in peli smo jo svojčas zelo veliko, smo peli tudi zapev tridelno, in sicer neko rezultanto med vsemi omenjenimi različicami v meri:

In ne najdem vzroka, da ne bi dal prednost tej različici pred vsemi gori omenjenimi. Hubad jo je pisal v dveh taktih, temu principu odgovarja tudi ta. Pred vsako vrstico je zapisal „Zategnjeno“ in s tem priznal, da mu v bistvu ne pove dvodelni takt tega, kar je čul med ljudstvom, čutil sam in hotel zapisati. Morda ga je zapeljal Žirovnikov zapisek. Gerbičeva različica pa nima podlage in jo popolnoma odklanjam. Pripomnim pa, da so imeli vsi trije pri zapisovanju zapeva težave, ki jih ima vsakdo pri zapisovanju zapeva, še posebno tedaj, kadar poje zapev en sam pevec. Razni solisti zapeve radi vlečejo, raztezajo in krčijo po „svojem trenutnem okusu“. Opravičeni smo torej, da se v takih slučajih še prav posebno oziramo na mero pesmi v splošnem in spravimo zapev v mero pesmi, če ni menjava mere popolnoma jasna in izrazita. Kritika ni le dopustna, temveč celo potrebna.

Vse to me potrjuje popolnoma v prepričanju, da je prava mera pesmi kot jo kaže št. 6 b.

7. Rastl, rasti rožmarin.¹

Pri Žirovniku je zapisana točno v dvodelni meri, tako da obsega pesem 4 + 4 takte in pripev v 1 taktu. To je v skladu z osnovo naše pesmi. Isto pesem pa meri Hubad² dvodelno tako, da dobi vsak polstavek 3 takte, skupaj 6 + 6; po njem jo je posnel tudi Gerbič³ in še mnogo drugih. Osnova Žirovnikovega zapiska mi je všeč na prvi pogled. Ker poleg tega cenim Žirovnika zelo visoko in mu prisojam zelo dobro razvit ritmični čut, kar tvori za me bistveno podlago muzikalnosti sploh, me sili različica, ki se je odcepila od njegovega zapiska, da pretehtam, mero kolikor mogoče kritično. Na pomoč moram vzeti besedilo. Poudari so razdeljeni sledeče:

Rastl, rasti rožmarin,
ti deviški drag spomin!
Rožmarin ima svoj duh,
naj bo zelen al pa suh.

Jasnejša je druga:

Kadar jaz umrla bom,
venec lep imela bom,
z rožmarina nemškega,
nagelna rdečeda.

Mera vseh nadaljnjih kitic kaže samo po dva poudara v vrstici. V Hubadovi meri pride v tretji in četrti vrsti poudar na zadnji zlog, t. j. na — nemškega, — rdečega, — počivala bom, — imela bom, itd. Ti zlogi pa nimajo pravice do nikakega poudara.

V prvi in drugi vrstici vseh kitic pa tudi ni utemeljen poudar na drugi stopici. Nasprotno, temu se več stopic upira. Zato bi brez pomisleka pritrdil Žirovniku in meril pesem po št. 7.

¹ I. št. 17.

² Pesm. Dr. sv. Moh., I. zv. 62. števil.

³ Alb. slov. napevov I. zv. 21. števil.

8. Ena ptička priletela.¹

Pesem je prav merjena, le kitice so pisane v napačni obliki. Tiskane so v osmih vrsticah namesto v širih:

Mladi fantje, le vstajajte,
eno pisemce spisajte
do očeta, matere,
do svoje sestre žalostne.

V tej obliki merjena je osnova pesmi 4 + 4.

9. Ribniška.²

Pesem je zanimiva, ker je zložena iz kitic, ki obsegajo po 8 vrstic. Ta osnova sama napoveduje pesmi daljšo obliko. Melodična sestava je taka, da se pojo prve štiri vrstice po danem napevu, 5. in 6. vrstica imata prostejšo črto recitativa, 7. in 8. se pa pojeta zopet po napevu 1.—4. vrstice ter se ponavljata, da obsežeta vso melodijo štirih vrstic. Žirovnik jo je zapisal v štiridelnem taktu in dobil za prve štiri vrstice 4 takte, za recitativ 5. in 6. vrstice dva takta; torej obsega vsa kitica 4 + 2 + 4. Ker ima mera v vsaki vrstici po dva poudara, je metrična osnova pesmi tale:

— ' — — — ' —
— ' — — — ' —
— ' — — — ' —
— ' — — — ' —

Mera je trohejska z nastopom (anakruzo) in nepopolno zadnjo stopico (kataleksa). 5. in 6. kitica se glasita namreč sledeče:

' — — — ' — —
' — — — ' — —

Ker se padajoča mera (trohej — ' —) v isti pesmi ne more menjati z rastočo (dvigajočo se, jamb ' —), dokazujeta ti dve vrstici (5. in 6.), da je pesem pravilno merjena v trohejih.

Po poudarih moramo vsako vrstico razdeliti v dva takta, tako da dobimo v prvih štirih vrsticah, ki tvorijo zase zaokroženo celoto, 8 taktov, in sicer 4 + 4. Mera je torej pravilna v dvodelni meri: št. 9.

Prav tako merimo pravilno tudi recitativ 5. in 6. vrstice, ki nimata sicer nastopa, zato pa tvorita dva popolna dimetra; njiju mera je utemeljena tudi po poudarih: št. 9 a.

Za tem se ponovita 7. in 8. kitica po melodiji in meri 1.—4. vrstice, tako da dobimo za celotno kitico sledeči obseg: 8 + 4 + 8. Ta osnova je utemeljena v širši obliki kitic z osmimi vrsticami. Ker je pesem šaljiva zbadljiva, je tudi živahnost v melodični črti utemeljena in se izprememba v srednjem stavku (recitativa) prav lepo prilaga nje duhu.

¹ I. št. 10.   ² I. št. 22.

Za 4. kitico sledi refren 4 taktov, ki tvori samostojen stavek in je nekak prehod v 5. kitico: št. 9 b.

Osnova pesmi je primerna njeni dramatični daljši obliki 8 + 4 + 8, pri čemer tvori srednji stavek nekako samostojno frazo.

10. Kaj boš za mano hodiu.¹

Pesem je zapisana pri Žirovniku v dvodelnem taktu in obsega v tej meri 21 taktov. Kitica ima pa sledečo obliko:

Kaj boš (kaj boš) za mano hodiu,
srebrne rinkce nosiu?
Mar b' biu te rinkce doľi djau,
pa b' biu doma zaspau,

ali metrično

Imamo torej trohejsko mero z nastopom. 1., 2. in 4. vrstica obsegajo po 3 stopice (tripodijo), 3. pa 4. V vsaki vrstici imamo po dva krepka poudara. Po Žirovnikovem zapisku pripade vsaki stopici samostojen takt, zadnji celo dva takta, tako da dobimo v eni vrstici, ki obsega samo tri stopice, kar štiri poudare. To je nemogoče. Zato smo prisiljeni, če že drugega ne, mero vsaj tako skrócić, da dobimo zloženi, t. j. štiridelni takt. Ker se pa v zapevu prva dva zloga „Kaj boš“ ponavljata, dobimo v zapevu en takt več, torej tridelni takt. To pa ne moti, ker smo priznali že prej zapevu več prostosti, prav tako kot je ima recitativ v umetni pesmi. Imeli bi torej mero, ki jo kaže št. 10.

Na ta način dobimo simetrično periodo dveh stavkov, katerih vsakteri obsega po dva polstavka v 2 taktih. Po Žirovniku bi imeli še pripev v dveh taktih, pravzaprav ponovitev zadnje vrstice.

Volarič je zapisal pesem v I. zv., št. 6, v širidelni meri, kot jo kaže št. 10 a, ki nima nikakega izgleda za opravičenost. Prvi in tretji polstavek imata prisiljen tritakten obseg. 2. in 4. pa dvotaktnega. Tudi konca prvega in tretjega takta se z onima v 2. in 4. prav nič ne ujemata. Zato to mero brezpogojno odklanjam.

Spominjam se pa, da sem slišal pesem vedno v šestdelni meri, t. j. nekaki lahno-gibki brzini peti in peli smo jo svojčas prav radi in vedno enako. V tej meri sem jo svojčas tudi zapisal, in sicer v deljenem dvodelnem taktu ♩. ♩. ali ♩♩♩♩♩♩.

Ker pa zveza $\frac{3}{4}$ in $\frac{6}{8}$ ni običajna in sorodna, bi opravičeno sodil, da je prostost zapeva ritmiko morda malo zadržala. Ta okolnost me opravičuje, da smem meriti tudi zapev v deljenem tridelnem taktu ♩♩♩♩♩♩♩♩, pri čemer razdelimo 6 zlogov zapeva na 9 osmink tako, da dobi vedno naglašeni zlog prvi dve osminki maha, naslednji nenaglašeni pa ostalo osminko.

Ta zveza mere je navadna. Imamo torej tridelno in dvodelno mero v deljeni, t. j. v devet-, odnosno šestdelni obliki. (Pevce, V. 1., str. 48, 49.) št. 10 b.

¹ I. št. 27. Kuba: Slov. v spevih št. 76.

13. Meglica.¹

V svojem I. zv. jo je Žirovnik prav meril v šestdelni meri, Dev jo je pa meril tridelno² in jo je Žirovnik v tej obliki sprejel v svoj II. zvezek³. Katera mera je prava? Obe ne moreta biti, ker je bistven razloček med enostavno tridelno in zloženo šestdelno. Kitice imajo tole osnovo:

Ker imajo kitice samo po tri vrstice, se zadnja obvezno ponavlja, da doseže pesem obseg cele periode.

Gornja osnova kitic dopušča samo 8 taktov, v vsaki vrstici sta po dva. Ker so zlogi merjeni tako, da dobe naglašeni zlogi četrтинke, nenaglašeni pa osminke, se pokaže edino prava mera, ki jo ima št. 12.

Zakaj je verjel Žirovnik Devovi meri, ne vem, ker je Žirovnik ritmično zelo dobro zadel pesem. Če bi bil imel malo več upogleda v pesniško mero sploh, bi morda še teh nebitvenih pomot ne bil napravil, ker so v splošnem njegovi zapiski med najboljšimi v ritmičnem in melodičnem oziru.

14. Saj sem pravil mogokrat.⁴

Žirovnik je dal pesmi tridelno mero, št. 14, Kuba⁵ pa po št. 14 a.

Kuba je dobil predtakt v prvi in drugi vrstici radi tega, ker je zapisal v prvi vrstici nepotrebni „ti“, v drugi pa „en“ in s tem pridobil en prekoštevilen zlog. Vendar je on dosleden, ker začenja vse vrstice s poudarjeno stopico, kratka osminka v 1. in 2. vrstici je le brezpomemben nastop (Anakruza). Kuba je sicer naštel 4 + 4 takte, toda tretji in četrti polstavek sta tako zveržena, da nimata niti med seboj niti s prvim in drugim polstavkom nič sličnega. Zato je ta mera povsem skvarjena.

Žirovnik je zapisal prvi in drugi polstavek tako kot Kuba, v tretjem in četrtem je pa čutil v svojem dobro prirojenem ritmičnem čutu preokret mere in je začel s predtaktom. V tem je zadel v drugem stavku pravo mero. V prvih dveh polstavkih je pa čudno to, da se začneta s poudarkom, brez predtakta in, kar je še huje, na koncu zija zategla pavza, tako da obsega ta takt samo 1 mah (zlog), med tem ko obsega prvi kar tri ali celo 6 zlogov. To ni pravo razmerje. Prva kitica se glasi s primerno razdeljenimi poudari sledeče:

Saj sem pravil mnogokrat,
naj bo to za kratek čas!
Ne oženi se, ne omoži se,
saj jaz pridem kmal po te!

¹ I. št. 30. ² V zbirki Glasb. Mat. zv, XXXII., št. 12. ³ II. št. 19. ⁴ I. št. 32.
⁵ I. št. 4.

Mislim, da teh poudarov ni mogoče premakniti. Iz tega je že jasno, da imamo v prvem in drugem stavku simetrično umerjen predtakt dveh zlogov, torej na en mah ♪ ♪ . Ker so vsi zlogi med prvim in drugim poudarom 1. ter 2. vrstice melodično enako kratko merjeni, nam ne preostane drugega, kakor da merimo štiri osminke, ki jih dobimo na ta način, dvodelno kakor kaže št. 14 b.

Pavzo koncem prvega in drugega polstavka (v 2. in 4. taktu) je Žirovnik napisal, ker je moral izpolniti tridelni takt. Prepričan pa sem, da je ta pavza samo umetna. Gori omenjeni moji meri, posebno poudarim, pa sta prilagodeni tudi obe ostali vrstici 2. in 3. kitice:

Zdaj s' se mogla omožit in
Zdaj pa jokaš noč in dan.

Drugi stavek je pa Žirovnik povsem pravilno zapisal, samo v zadnjem taktu je pomotoma zapisal še pavzo z ozirom na začetek pesmi, pri ponavljanju je ta napačna.

Pesem ima torej brez dvoma osnovo štev. 14 c.

Mena dvodelnega in tridelnega takta je popolnoma jasna. Žirovnik je neko meno čutil, a nerodno napisal, zadel ni, ker se menjave takta v isti pesmi sploh ni lotil. Kubov zapisek je popolnoma za nič.

Od Žirovnika je prevzel pesem v isti meri tudi Gerbič¹, ki ni splošno nič pretresal pesmi, ki jih je jemal iz različnih zbirk v svojo klavirsko zbirko. Ta pride še na vrsto; kolikor pesmi ne bom sproti omenil pri zbirkah originalnih zapiskov, bom pretresel zbirke podrobno posebej.

15. Šel bom v planinco v vas.²

Ta pesem, se zdi, je vredna posebne pozornosti. Napisana je v tridelnem taktu, tako, da obsega prvi stavek 3 + 3 takte in dostavek 3 taktov, drugi stavek pa 2 + 2 in dostavek 3 taktov, kakor pri prvem stavku. Pri Žirovniku je torej mena po št. 15.

Prva kitica se glasi:

Šeu bom v planinco v vas,
||: pištolco bom djau za pas. :||
Prišeu bom sred vasi,
||: sprožiu bom strele tri :||

Vrstice obsegajo tripodije, t. j. po en daktil, en popoln in en nepopoln trohej. Ta zveza v naši narodni pesmi ni redka.

$\overset{\cdot}{-}$ $\cup$ $\cup$ $-$ $\cup$ $\overset{\cdot}{-}$
 $\overset{\cdot}{-}$ $\cup$ $\cup$ $-$ $\cup$ $\overset{\cdot}{-}$
 $\overset{\cdot}{-}$ $\cup$ $\cup$ $-$ $\cup$ $\overset{\cdot}{-}$
 $\overset{\cdot}{-}$ $\cup$ $\cup$ $-$ $\cup$ $\overset{\cdot}{-}$

¹ Alb. I. št. 1.   ² I. št. 33.

Prepričan sem, da imamo opraviti tudi v tej kitici z zloženim taktom: mesto dveh tridelnih postavimo en zloženi šestdelni (3 + 3, Pevec V., str. 35). Da ni na drugi stopici posebnega poudara, je jasno iz sledečih mest: prva kitica 2. vrstica (djau), druga kitica 4. vrstica (po), tretja kitica 2. vrstica (po), peta kitica 1. vrstica (zapustim.) Zato merimo pesem pravilno po št. 15 a.

V tej nadvomno pravi meri dobi pesem svojo osnovo 4 + 4 in je v vseh delih lepo simetrična. Okolnost, da imata 3. in 4. vrstica samo po en krepki poudar, nas ne sme motiti, ker je ta del zamišljen sploh živahneje in ga dopolnjuje zadnja vrstica, ki se ponovi v meri in obliki prvih dveh polstavkov. Živahnejšo mero in brzino v drugem stavku pa naše pesmi zelo ljubijo, o tem se bomo imeli priliko še večkrat prepričati.

16. Dekle na vrtu zelenem sedi.¹

V tridelnem taktu je dobil Žirovnik 15 taktov. Že to število nas bode v oči. Pesem je gibkega značaja in obsega kitice po pet vrstic, kojih 4. in 5. sta nekoliko krajši kot ostale tri. Mera kitice je daktilska v sledeči obliki:

1. in 2. vrstica obsegata po 4 daktile z nepopolno zadnjo stopico; 3. in 4. sta popolni daktilski dipodiji, sta torej skupno po obsegu enaki eni prvih dveh vrstic, zadnja je pa za eno stopico skrajšana in obsega le 3 stopice, katerih zadnja je nepopolna. Tretja in četrta tvorita pravzaprav skupaj eno vrstico, ki ima v sredi odmor (dierezo) in rimo. Če poudarim prvo in tretjo stopico, kar je v skladu z besedilom, potem dobimo v 1. in 2. vrstici po dva takta, skupaj 4, kar tvori prvi stavek. 3. in 4. vrstica tvorita po en takt, skupaj 3. polstavek, 5. pa zopet 2 takta ali 4. polstavek. Vsled tega dobimo skupaj 4 + 4 takte, katerih zadnji štirje — drugi stavek — se navadno ponavljajo.

Pesem merimo torej pravilno edino le v zloženem šestdelnem taktu: št. 16.

Na ta način ustrezemo gibkemu, lahnemu teku pesmi, porazdelitvi vseh poudarov, glavnih in stranskih, in osnovni obliki pesmi 4 + 4.

17. Ovbe, ovbe glavca moja.²

Pri pesmi bi pripomnil le to, da je gotovo predtakt v dveh mahih predolg. Meriti ga treba v šestnajstinkah na 1 mah. Mera je štiridelna pravilna, kitice so pa raztrgane: drugo treba šteti še k prvi, 3. in 4. pa zopet združiti v eno kitico. To potrjuje enakost misli.

¹ I. št. 34.   ² I. št. 35.

Ovbe, ovbe, moja glavca,
 moje zgrevano srce,
 moje dekcle slovo dalo
 snoč' mi je opolnoči.

Te štiri vrstice spadajo očitvidno v eno kitico, ker je v prvih dveh, ki tvorita glasbeni prvi stavek, povedana posledica, ki je nastala iz vzroka, ki sledi v 3. in 4. vrstici (drugi glasb. stavek). Melodija je pa za obe polovici ista, kar v naši narodni pesmi ni redkost.

Isto morem trditi o tretji in četrti kitici, ki ju vežem v eno:

Po hiš' je gor in dol hodila,
 jaz sem pa pod oknom stal,
 milo je solze točila,
 jaz sem pa slovo jemal.

To spada brezpogojno skupaj, ti dve misli sta tako tesno zvezani i lokalno i časovno i vzročno, da ju ne moremo in ne smemo ločiti v samostojni kitici, ker sta vsaka sama za se prešibki za obseg cele kitice.

Na ta način imamo pesem dveh kitic, kitice po štiri vrstice, vrstice pa po 4 troheje (dva dimetra), ki dajo po dva takta, skupaj torej $4 + 4 = 8$ taktov, št. 17.

18. Po vrtu je pohajala.¹

Po Žirovnikovem so kitice dvovrstične in vsaka vrstica bi obsegala v dvodelnem taktu, kakor jo je zapisal on, po štiri takte, z drugimi besedami: vsaka stopica bi imela svoj poudar. V tej pesmi ni sila tako velika, da bi morali dovoliti to izjemo. Pesem je treba meriti štiridelno in združiti po dve kitici v eno, torej:

Po vrtu je pohajala		—	'	—	—	—	'	—	—
in žlahtne rožce trgala.		—	'	—	—	—	'	—	—
Tod mimo pride mlad vojak,	ali metrično	—	'	—	—	—	'	—	—
nek mlad vojaški kamerad.		—	'	—	—	—	'	—	—

Pesem je torej pravilna v osnovi, $4 + 4$, št. 18.

19. Na planincih lušno biti.²

Mera pesmi je sledeča:

Na planincih lušno biti,	—	—	'	—	—	—	'	—
tam je dosti mleka piti,	—	—	'	—	—	—	'	—
pastirc pa prau: juhe, juhe!	—	—	'	—	—	—	'	—
Na planincih lušno je.	—	—	'	—	—	—	'	—

Iz tega je razvidno, da tvori prva stopica predtakt. Žirovnik je v prvi, drugi in četrti vrstici ta predtakt tudi popolnoma pravilno napisal. V tretji vrstici pa je premaknil poudar za eno stopico nazaj t. j. na prvi

¹ I. št. 36. ² Zir. II. št. 2.

naglašeni zlog sledeče: — — — — —. S tem je pa naredil bistven preobrat v meri tretje vrstice in bi se morala mera v tem slučaju enako izpremeniti tudi v naslednji četrti vrstici. Ker pa obdrži zadnja vrstica svoja redna poudara na 2. in 4. stopici, je premaknjeni poudar na 3. vrstici popolnoma osamljen — stoji izven simetrije. Ta nepričakovani preobrat pa se mi ne zdi utemeljen. Omenil sem že, da je cela prva stopica predtakt vrstice. Ta stopica s sestoji v 1., 2. in 4. vrstici iz naglašene in nenaglašene zloga, v tretji bi pa po tem merjenju izgubili v predtaktu naglašeni zlog. Tega pa ne pozna naša narodna mera. Pač pa naša pesem rada vriva po en, po dva, celo po tri nenaglašene zloge, ki jih vse pojemo po temeljni meri pesmi. Zato sem prepričan, da je tudi v tem slučaju prvi nenaglašeni zlog v tretji kitici le vrinjen kot nastop, ki je itak pri nas v narodni pesmi prepogost, in šteje na račun prejšnjega zloga: mesto četrtinke na zadnjem zlogu 2. vrstice pojemo samo osminko, ker odtrgamo polovico maha (osminko) za naslednji nenaglašeni nastop: št. 19. Tretja vrstica tvori namreč simetrijo s 4., ki jima manjka v zadnji stopici nenaglašeni zlog. Zato imata obe na koncu podaljšan prvi mah, kar je Žirovnik v 4. vrstici pravilno zapisal. Mera je torej pravilna samo kot jo kaže št. 19 a.

Žirovnik jo je popravil v tem smislu že sam v IV. zv., št. 2.

20. Lepo mi poje črni kos.¹

Kitica obstoji po Žirovniku iz ene vrstice in pripevka zadnjih treh zlogov. Ker se vrstica ponavlja in se pojo še zadnji trije zlogi po trikrat, nastane takale mera:

— — — — —
 — — — — —
 — — — — —

Lepo mi poje črni kos,
 lepó mi poje črni kos
 oĵ črni kos, oĵ črni kos.

Žirovnik je meril pesem dvodelno in dobil na ta način v prvi vrstici 4 takte, v drugi in tretji pa po tri v obliki št. 20.

Najprej ugovarjam obliki kitic samih: po ena vrstica pač ni dovolj za kitico, pa naj bo vrsta še tako dolga. Vrsta je pač vrsta, za kitico je treba pa najmanj dveh vrstic. Pri Žirovniku navedenih šest vrstic je tudi vsebinsko po parih tako zvezanih, da moram vezati sledeče:

Tam po zelenem bukovju, oĵ bukovju
 Lepo mi poje črni kos, oĵ črni kos.

Prišla sta pa jagra dva, oĵ jagra dva,
 da bi kosa streljala, oĵ streljala.

Kos je bil teh špasov sit, oĵ špasov sit.
 „Pojta, jagra se solit!“ Frr v bukovje.

To se mi zdi brez dvoma pravilna mera. Iz te oblike in gornje mere se mi pa takoj razgrne tudi glasbena osnova pesmi. Vsaka vrstica ima

¹ Žir. II. št. 10.

po dva poudara, torej dva takta, zato moramo strniti po dva dvodelna takta v enega štiridelnega. Prva vrstica služi za zapev, ki se poje vedno enoglasno. Vrstica se ponovi v zboru z malo živahnejšo ritmiko in kratkim pripevom v obsegu enega takta: št. 20. Če postavim sedaj celo (dvovrstično) kitico zapored, dobimo osnovo v številki 20 a.

Priпев enega takta ni redek v naši narodni pesmi (prim. Rožmarin!), malo nenavadnejši je priпев v sredi kitice. Toda tudi to razumem tu radi tega, ker se pojeta obe vrstici po isti melodiji. Osnova pesmi je torej $4(+1)+4(+1)$.

21. Po cesti gre en velik mož.¹

Pri Žirovniku ima pesem osnovo pod št. 21.

Prvi stavek ima 4, drugi pa kar $3+3$ takte. V tretjem in četrtem polstavku je najprej nemogoč poudar na zlogu *ne-se*(!), med tem ko nima poudara zlog *ne —*, ki mu gre po vsej pravici prej kot zlogu *— se*. Dalje je osnova polstavka s tremi takti sumljiva in nič manj sumljiva četrtinka in osminski nehaj (!!) v zadnjem taktu obeh zadnjih polstavkov. Ker teče pesem vseskozi v živahni brzini, je malo verjetno, da bi se tok pesmi zadržal ravno pred zadnjim polstavkom na tak način. Zato smemo in moramo sklepati, da je ta podaljšek umeten, pripisan zato, da sta izpolnjena oba takta na dva maha. Z ozirom na poudare v prvi in drugi vrstici je mera brez dvoma prava po št. 21 a.

Naša pesem menja kaj rada mero v prvi polovici zadnjega ali predzadnjega polstavka, zato je ta osnova ($4+4$) gotovo pravilna. Ne samo temeljna osnova je s tem pridobljena, tudi simetrija je očitna in zanimiva motivična poteza: razširjenje motiva v prvem delu zadnjega in predzadnjega polstavka. Na mah je pa odstranjen tudi prisiljeni zadržek v zadnjem taktu istih polstavkov v Žirovnikovem zapisku in poudari so na svojih mestih.

22. Oglar.²

Pesem ima dvovrstične kitice s pripevom: Ogljar, ogljar mora biti moj, ki s ponavljanjem nadomesti 3. in 4. vrstico. Žirovnik jo je napisal vseskozi v tridelni meri in dobil v vsem $4+8+8$ taktov. Zdi se mi pa pravilno drugi del pisati v živahnejšem ritmu. Prvi stavek tvori zapev, ki se v prvem delu (prvi vrstici) poje samo enoglasno, na kar odgovori v drugi vrstici (v drugem polstavku) zbor v isti meri. Ti dve sta tridelno pravilno merjeni tako kot ju meri Žirovnik (št. 22).

Drugi del, ki je pri vseh kiticah enak, refren: Ogljar mora biti moj, pa je živahen, v ponavljanju celo zelo hiter, kar je tudi Žirovnik naznačil. Gre torej za efektno igro: lov in tekma za oglarja. To in pa slog refrena, nas sili, da ga merimo v brzem šestdelnem taktu. V celem je pravilna osnova pesmi pod št. 22 a.

¹ Il. 11.   ² Il. št. 12.

S tem dobi pesem svojo pravilno osnovo 4 + 4, lepo simetrijo obeh polstavkov v prvem in v drugem stavku, vsi poudari so na pravih mestih in značaj (dramatika) pesmi je popolnoma pravilno zadet.

23. Se davno mrači.¹

Po Žirovniku imajo kitice sledečo osnovo:

Se davno mrači,
mojga pob'ča se ni,
ne bodo ga vidle
več moje oči.

Ta oblika kar upije po ureditvi. Kitica se mora pisati dvovrstično:

Se davno mrači, mojga pob'ča še ni,
ne bodo ga vidle več moje oči.

Rima v sredini kitice ni bistvena, ker je n. pr. 4. kitica nima. Pač pa je dosledna rima v 3. in 4. vrstici (po Žirovniku). Sicer pa imamo podobnih slučajev v naši narodni pesmi več. Da pesem v tej obliki pravilno merimo, je dokaz, tudi pripev: Snoč je bil, ki ima namen dopolniti 3. in 4. vrstico (primeri šte. 121).

Žirovnikov zapissek pesmi je ponatisnjen v št. 23.

V tej osnovi ima pesem 4 + 4 + 4 + 4 takte, kar je vsekako preveč. Iz gori popravljene oblike kitice je jasno, da imata 1. in 2. vrstica po dva zložena takta, ker imata po dva krepka in po dva šibka poudara. Zato ju moramo spraviti v dva štiridelna takta. Žirovnikova mera ni mogoča, ker zlogi **dav-no**, **moj-ga**, **pob-ča** itd. ne morejo imeti nikakega, tudi ne šibkega poudara. Zato merimo pravilno edinole po št. 23 a.

Prav ista je z drugim delom. Poudari leže na **snoč**, **dav**, **drev**, **spet**, toda menjaje krepki in šibki, zato je tudi v tem delu pravilna zložena (šestdelna) mera: št. 23 b.

Tako je gotovo prav: simetrija je jasna, temeljna osnova 4 + 4 očitvidna, poudari so vsi na pravih mestih.

24. Kol'kor kapljic.²

Pri Žirovniku je zapisana v tridelni meri v obsegu 4 + 4, ker dopolni dvovrstično kitico pripev „Živio“ na štiri vrstice. Kočjančič³ jo je zapisal v prvem stavku dvodelno, v pripevu pa tridelno s ponavljanjem obeh delov zase. Od Kocjančiča jo je prevzel tudi Kuba⁴. Kolikor sem slišal pesem peti v različnih družbah in časih, sem jo slišal vedno peti dosledno dvodelno. Ker je tudi Žirovnik pripisal pesmi, naj se poje „korakoma“, ne dvomim, da je pesem pravilna v meri št. 24.

¹ II. št. 18. in IV. št. 13. ² II. št. 21. ³ I. zv. št. 20. ⁴ Št. 26.

25. Bog je ustvaril zemljico.¹

Ne vem, kaj je napotilo Žirovnika, da je natisnil pesem v svojem III. in IV. zvezku v štiridelni meri, ko jo je zapisal v II. zvezku pravilno dvodelno (harm. Žirovnik ml.). Kuba² jo je zapisal tudi dvodelno. Gerbič³ pa štiridelno. Predaleč bi zašel, če bi hotel naštetih vse harmonizatorje, ki so pesem prirejali in uvrščali v svoje „venčke“, zbirke in pesmarice.

Kitica se glasi:

Bog je ustvaril zemljico,	( )	—	—	—	—	—	—
(oj) zemljico, oj zemljico,	( )	—	—	—	—	—	—
Bog je ustvaril zemljico	( )	—	—	—	—	—	—
(oj) zemljico.	( )	—	—	—	—	—	—

Če to prepíšemo v note moramo meriti v vsaki vrstici 2 takta: št. 25.

Priпев je dvojen: eden se glasi: Tam za goro . . . , drugi: Tralala . . . Prvega merimo pravilno štiridelno (Žir. I. zv.) v obsegu 4 + 4, drugega pa dvodelno (Žirovnik II. zv.), ki doseže tudi 4 + 4 takte.

Pesem obsega torej dva dela: prvi - pesem sama v kitici - ima obseg 8 taktov, priпев pa tudi 8. Pesem ima torej dve periodi, kar je v redu, ker je nje obseg raztegnjen tudi po osnovi na dva samostojna dela.

26. So ptički skup zbrani.⁴

Pesem ima kitico osmih vrstic, in sicer je že v naprej jasno, da bo obsegala osnova 8 + 8 taktov. Pesem se glasi:

So ptički skup zbrani, v planinco lete,
tam dol na Dolenjskem je zdravje moje.
Oj zbudi se, vstani moj mrzli Gorenjc,
boš videl, kaj dela Dolenjc.
Poseka, oklesti, pripravlja si les,
ga v butare veže, ravna si ga vmes,
na voz ga naklada, ga ž'vinca pelja,
od veselja mu srce igra.

Mera je dosledno daktilska z nastopom, poudari so razdeljeni v prvem in drugem delu enako:

—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—

Zato je mera, ki jo je napisal Žirovnik tridelno v 32 taktih napačna, pesem moramo meriti šestdelno: št. 26.

V tej osnovi obsega pesem 8 + 8 taktov, ker je po osnutku kitice dolga za dve periodi, simetrija je izredno prozorna in poudari vsi na svojih mestih, zato je to edina prava mera pesmi.

¹ II. št. 22., III. 23. in IV. 24. ² Št. 14. ³ Alb. I. št. 41. ⁴ II. št. 23.

27. Živeli.¹

Pesem ni pristno slovenska, temveč je prišla k nam s Hrvaškega. Klaič jo ima v svoji pesmarici iz leta 1893.² prav tako zapisano kot Žirovnik v tridelni meri in začne s predtaktom: št. 27.

Ta mera ni pravilna. Poudari so postavljeni na napačne mahe. Mislim, da ni mogoče dvomiti, da je treba razdeliti poudare po naslednji vrsti:

Mnoga leta srečni bili
mnoga leta živeli . . .

ker je jasno, da je poudar na **mnoga** ne na **leta**, ravnotako je važna beseda **srečni** ne **bili**.

Iz tega razloga moramo meriti pesem po št. 27 a.

Osnova pesmi je torej 4 + 4, oklenjena v začetku z zapevom (tri takte) in na koncu s pripevom (tri takte).

28. N'coj je en lep večer.³

Kitice so dvovrstične:

N'coj je en lep večer,
jutri bo en svetel dan.

·   ·   ·   ·   ·
·   ·   ·   ·   ·

Žirovnik je zapisal prvič mero tridelno: št. 28.

V IV. zvezku je pa mero popravil v šestdelno: št. 28 a.

V prvem zapisku je osnova (4 + 4) + 4 + 4, v drugem pa 4 + 2 + 2, torej za polovico krajša. Nobeden teh zapiskov mi ni všeč, ker so poudari, razvidni v gornji kitici, narobe porazdeljeni.

Pesem je identična z ono, ki sem jo svoj čas zapisal na Uncu na besede: Fantje se zbirajo (Bajuk: Slov. Nar. pesmi II. zv. št. 4.) v tridelni meri: št. 28 b.

Tudi to mero danes popravljam, ni prava, a je v njej pot k pravi meri.

V gornji kitici sta važni besedi: **N'coj** in **večer**, **jutri** in **dan**, zato moramo postaviti te poudarjene zloge na prvi mah takta. Mogoča je samo šestdelna mera: št. 28 c.

Naša pesem v srednjem delu, posebno v tretjem polstavku kaj rada pohiti in se v zadnjem polstavku vrne v prvotni ritem in motiv. (Primeri: Šeu bom v planinco v vas. Dekle na vrtu zelenem sedi. Se davno mrači i. dr.)

V gornji brez dvoma pravi osnovi ima pesem temeljno obliko 4 + 4, simetrija je prav lepa, jasna in vsi poudari so pravilno razvrščeni.

29. Vandrovček.⁴

Pesem ima kitice štirih vrstic. Prvi dve obsegata vprašanje, drugi dve odgovor.

¹ II. št. 26. ² št. 16. ³ II. st. 28 in IV, št. 14. ⁴ Zir. III. št. 9.

31. Vsi so prihajali.¹

Kitice imajo sledečo obliko:

Vsi so prihajali, njega ni blo,   '   )   —   )   )   '   )   )   —
ko bi on vedel, kako je hudo.   '   )   —   )   )   '   )   )   —

To so daktilske tetrapodije (dimetra) s poudarkom na prvi in tretji stopici. Iz te osnove je jasno samo na sebi, da obsega z ozirom na porazdelitev poudarov vsaka vrstica po dva takta. Ker se vrstici v vsem obsegu ponavljata, ima pesem temeljno osnovo 4 + 4. V tridelni meri, ki jo je napisal Žirovnik, obsega pesem 16 taktov, vsak naglašen zlog ima tudi poudar, kar ni prav, važni besedi, ki stojita v nasprotju, sta **vsi** in **njega** ni blo, zato imata samo ta dva zloga pravico do krepkega poudara. Pesem merimo torej po vsej pravici pravilno le po št. 31.

32. Jaz pa pojdem na Gorenjsko.²

Pesem je zanimiva, ker je zapisana v petdelni meri. Ta mera je postala posebno sedaj po ujedinjenju tako priljubljena med našimi skladatelji.

Kitica se glasi:

Jaz pa pojdem na Gorenjsko   '   )   —   )   '   )   —
gor na Gornje Štajersko.   '   )   —   )   '   )   —

Če pogledamo vse kitice, pridemo do zaključka, da imata poudar dva zloga, in sicer prvi in tretji naglašeni zlog, kakor sem zgoraj označil. Ker smo videli dosedaj, da ima vsaka vrstica po dva takta, ker dva krepka poudara, moramo tudi v tej pesmi zložiti vrstico v dva takta.

Ker se prva vrstica trikrat ponavlja, obseže kitica štiri vrstice, torej 8 taktov. Iz tega je tudi jasno, da v pesmi nimamo zloženega petdelnega takta, temveč menjajočega se dva- in tridelnega. Menjata se pa ti dve meri tako redno, da ni čuda, da je zapeljala ta doslednost dosedanje zapisovalce k petdelni meri. Pesem je v svoji osnovi taka, kot jo kaže št. 32.

Samo v tej meri ima pesem osnovo naših narodnih pesmi 4 + 4, zato jo moramo samo tako meriti. Ni pa mogoče meriti pesmi petdelno. To je jasno iz gornje osnove in je vsaka utemeljitev menda odveč.

33 Moj očka imajo konjča dva.³

Kar sem rekel o številki 32, isto velja o tej pesmi, ki jo je pisal Žirovnik tudi v petdelni meri. Kitica se glasi:

¹ III. št. 20.   ² IV. št. 1.   ³ III. št. 17.

Moj očka imajo konjča dva,	— — — — —
oba sta lepa šimeljna.	— — — — —
Priпев: Hojli hojli hojli hojlo,	— — — — —
Hojli hojli hojlo.	— — — — —

Poudara ležita na drugi in tretji stopici. Ker melodično ritmična vrsta ne dopušča šibkega poudara na 2. in 4. stopici, moramo tudi te vrstice razdeliti v menjajočo se mero po št. 33.

Le tako je pesem pravilno merjena in dobi osnovo 4 + 4. V tej obliki je tudi simetrija vseh vrstic prav skladna in so vsi poudari pravilno razvrščeni. Petdelna mera ni prava, tudi je Žirovnik slabo začel, zopet z nehajem: ♩ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ . . . Čemu v začetku ta nehaj, ko je predtakt tako jasen!

34. U davnih starih časih.¹

Žirovnik jo je napisal v prvem delu dvodelno in dobil 8 taktov, v drugem delu pa tridelno (označba takta je pomotoma izostala), in dobil tudi 8 taktov. Imeli bi torej dve periodi po 8 taktov. Pri Žirovniku ima pesem tele kitice:

U davnih starih časih takrat je lušno blo,
 V gostilno sem zahajau in vince piu sladko.
 Pa komaj sem si ljubco zbrau, že cesar mi je pošto dau.
 Sem morau dekle zapustit', cesarja služit' it'.

Ta oblika kitice je pa vendar malo neokretna. Če ji priznamo to obliko, bo ostala prav sama samcata med vsemi narodnimi pesmami. Na prvi pogled je jasno, da moramo vrstice lomiti na pol. V prvem delu me silijo k temu diereze, v drugem pa še celo rime. Kitica se glasi:

U davnih starih časih	— — — — —
takrat je lušno blo.	— — — — —
V gostilno sem zahajau	— — — — —
in vince piu sladko.	— — — — —
Pa komaj sem si dekle zbrau	— — — — —
že cesar mi je pošto dau.	— — — — —
Sem morau dekle zapustit',	— — — — —
cesarja služit' it'.	— — — — —

Žirovnik je meril prvi del dvodelno, jaz pa štiridelno². Vztrajam pri štiridelni meri tudi danes še radi tega, ker se nahaja v prvem delu vsakega polstavka dipodija, ki ima tudi v drugi stopici po en naglašen zlog, ki mora dobiti šibki poudar v zloženem (štiridelnem) taktu na 3. mahu. Zato mislim, da moramo meriti pesem pravilno po št. 34.

Pesem obsega dvojno osnovo 8 + 8, ki je utemeljena vsled povečane kitice.

¹ IV. 18. ² Bajuk: Slov. nar. pesmi II. zv., št. 3.

35. Preljuba, zdaj zdrava ostani.¹

Kar sem dokazal v štev. 34 o pesmi „U davnih starih časih“, isto upam, bom mogel trditi in krajše dokazati o tej pesmi.

Kitice so istotako preobsežne s štirimi predolgimi vrsticami. Foerster je bil rojen in dobro izobražen muzik, zato je mero v šestdelni obliki popolnoma in do pičice zadel. Pesem obsega 8 + 8 taktov. Zato treba pregledati kitice. Glasbena misel je popolnoma jasna: Razpade v dve periodi po dva stavka, vsak stavek obsega po dva polstavka v dveh taktih. Osnova je popolnoma točna in izrazita tako, da bi jo mogli porabiti za zgled naših narodnih pesmi.

Če prečitamo prvo kitico, vidimo, da moramo lomiti vsako vrstico v dva dela, da dobimo kitico osmih vrstic, ki se rimajo prepleteno:

Preljuba zdaj zdrava ostani, (a)	—	—	—	—	—	—	—	—
podaj mi še enkrat roko, (b)	—	—	—	—	—	—	—	—
pa náme nikar ne pozabi, (a)	—	—	—	—	—	—	—	—
če ravno drug ženin tvoj bo. (b)	—	—	—	—	—	—	—	—
Obljubljena roka je bila, (c)	—	—	—	—	—	—	—	—
obljubljeno bilo srce, (d)	—	—	—	—	—	—	—	—
pa vendar se bova ljubila (c)	—	—	—	—	—	—	—	—
do zadnjega, zadnjega dne. (d)	—	—	—	—	—	—	—	—

ali ritmično:

Imamo torej kitico osmih vrstic, vrstice so daktilske tripodije z nastopom, v zadnjih stopicah manjka menjajoč en in dva nenaglašena zloga.

36. Z veselím srcem voščím.²

Tudi ta pesem ima pravilno pisane kitice osmih vrstic. Žirovnik jo je meril štiridelno: št. 36. Dobil je vsega 4 + 4, t. j. 8 taktov. To pa ni prav. Iz zapiska kitic, iz rim in dierez je jasno, da so vrstice, pravilno odmerjene, kakor jih je napisal Žirovnik. V zapisku pa pripade vsaki vrstici samo en takt z enim krepkim poudarom. Dosedaj smo se pa prepričali, da obsega redno vsaka vrstica dva takta, ker ima po dva krepka poudara. To dejstvo je včasih v prvi kitici slučajno premalo jasno, a se pokaže v drugih kiticah tem jasneje. Zato moramo iskati tudi v tej pesmi ključa do pravilne rešitve. Mera kitice je sledeča:

— — — — — i.t.d.

Iz tega je razvidno, da imamo v vrsticah po dva takta, Zato je njena osnova pravilna samo tako kot jo kaže št. 36 a.

Osnova pesmi je torej povečana na dve periodi in obseza 8 + 8, ker obstoje kitice iz osmih vrstic. Isto moramo reči tudi o pesmi: „Ljubca moja, kaj si strila“. (št. 22.)

¹ IV. št. 17. ² IV. št. 21.

37. Rože je na vrtu plela.¹

Pesem je po besedilu Gregorčičeva, po melodiji pa pristno narodna, zložena v lahнем šestdelnem ritmu (dvodelni deljeni takt). Njena konstrukcija je sledeča:

Zanimiva je druga vrstica, ki je sredi dosledne trohejske mere daktilska (tripodija z nepopolno zadnjo stopico). Ravno ta vrstica kviri vsled tega temeljno simetrijo pesmi, ker se ponavlja. To ponavljanje pa je glasbeno potrebno, ker prva melodija te vrstice ne zaključí popolno prvega stavka, konča namreč na kvinti, in tudi ritmično ne čutimo one diereze, ki mora stati na koncu vsakega stavka. Zato je obseg prvega stavka sledeči: 2 + 2(+ 2 ponavljanja), v drugem stavku je pa stvar popolnoma v redu, ker se konča v resnici stavek s koncem četrte vrstice. Pripev, ki ga je Žirovnik pripisal, je samovoljno podaljšanje pesmi, ki ni s pesmijo v organični zvezi. Zato ga ne štejem k osnovi in merim pesem 4 + (2) + 4. To se strinja popolnoma tudi s poudari in logično vsebino pesmi. Besede in vsebino je Gregorčič čudovito prilagodil narodnim pesmam, zato je prešla v hipu med narod in, če bi je ne imeli tiskane v njegovi zbirki, bi jo sicer občudovali po izredno lepo umerjenih kiticah in vrsticah, čudili bi se izbranim besedam, a verjeli bi brezdvoma, da je narodna.

38. Žena gre na gosti.²

Kitice so kratke, dvovrstične, a ima vsaka vrstica pripev: temna mna mnaja, ki obsega ravnolično zlogov kot vrstica sama in je melodično tesno zvezan z vrstico, je naravno nadaljevanje in izpopolnitev vrstice, zato moramo pisati kitice štirivrstično:

Žena gre na gosti	— — — — —
temna mna mnaja,	— — — — —
moža doma pusti	— — — — —
hopsasa saja.	— — — — —

To kaže, da je pesem napačno zapisana v šestdelni meri, ker bi obsegala vrstica (daktilska dipodija) samo en takt. Poudari pa jasno zahtevajo dvodelnost vrstice. V drugi (tretji) vrstici je poudar na zlogu **mo-** prav tako važen in krepak kot na zlogu **doma**, ker je važno, da gre sama z doma, moža pa pusti doma. Nobene teh dveh besed ne morem zamenjati in ne izpustiti, da ne bi prekucnil pomena vrstic. Torej zahteva mera na obeh zlogih krepkega poudara, ki ga imamo v taktu na prvem mahu. Iz tega sledi, da moramo razdeliti vrstico na dva takta. Pesem ima torej, merjena pravilno, tridelno mero: št. 38.

¹ IV. št. 24. ² IV. št. 27.

42. Cigan' pod lipo rajajo.¹

Po Gerbiču bi bila mera pesmi po št. 42.

Ta osnova je nemogoča: 1. ker nima nikake simetrije in 2. ker so poudari vsi zmešani. Kako zveržena je simetrija, vidimo jasno iz slike pod št. 42 a.

Pesem bi obsegala 6 taktov, med katerimi nista niti dva ritmično enaka. Takih slučajev v naši narodni pesmi ni. Ključ do prave mere nam nudi zopet kitica sama:

Cigan' pod lipo rajajo
oj rajajo oj rajajo
Cigan' pod lipo rajajo.

Po Gerbičevi meri bi razdelili takte z ozirom na te poudare po sliki št. 42 b.

Iz tega je jasno, da je predtakt prve vrstice predolgo merjen s stati mora tam . Konec nima primerne oblike. Po prvih dveh vrsticah bi skrajšal po pravici vse tri v , saj itak vemo, da naši pevci konec vsake pesmi nekoliko zadržujejo. Na ta način dobimo tri popolnoma enake vrstice, ki obsegajo po en tri- in en dvodelni takt, torej skupaj šest taktov: št. 42 c.

V tej osnovi obsega pesem samo 4 takte s pripevkom 2 taktov, to pa zato, ker tvorita kitico samo dve kratki vrstici treh jambnih stopic; od teh se ponovi samo zadnja, torej ne more imeti pesem več kot 6 taktov v tej obliki. Ker pa spadata po dve in dve kitici skupaj obsega pesem $4(+2) + 4(+2)$.

43. Oh, ura že bije.²

Po Gerbičevem zapisku bi obsegala pesem celih 31 taktov, nekaj izrednega in nenavadnega. Po njegovi meri ima vsaka vrstica štiri poudare: **Oh, oh, ura že bije.** Že to kaže na napačno obliko. Dosedaj smo videli, da ima vsaka vrstica normalno po dva poudara. Če to pravilo prilagodimo tudi tej pesmi, dobimo poudare na zlogih:

Oh, oh, ura že bije,
solnce več mi ne sije,
davno že se je skrilo,
blisk pošilja še mito.

Pesem obsega torej v prvem delu $4 + 4$, v drugem $4 + 4$, ali skupaj $(4 + 4) + (4 + 4) = 16$ taktov, kar je z ozirom na obliko kitic utemeljeno.

¹ Št. 11. ² Št. 16.

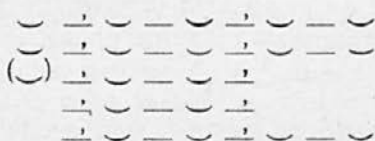
III. Fr. Gerbič: Album slovenskih napevov I.—III. zvezek.

44. Prijat'iji, zdaj vesel bodimo.¹

Gerbič ni dosti pesmi sam nabiral in zapisoval. Za to zbirko jih je veliko večino, če ne vseh, prevzel neizpremenjene iz raznih zbirk. Omenjena pesem je bila natisnjena med drugim že v Foersterjevi klavirski šoli II. zvezek in v pesmarici Družbe sv. Mohorja II. zvezek št. 23. Postavljena je v dvodelno mero v obsegu 15 taktov, zadnji (16.) je pripisan v nehajih: št. 44.

Zdi se mi, da je prvotni zapisek Foersterjev, ki ga je prevzel iz neke stare pesmarice. Danes je ne morem več dobiti, a se po spominu več točno ne spomnim.

Kitica ima sledečo metrično osnovo:

Takih peterovrstičnih kitic ne manjka naši narodni pesmi. Analiza bo še pokazala in je že pokazala, da naša pesem v taki tretji in četrti vrstici ritmično toliko pohiti, da opravi celo vrstico v enem taktu in imamo pravzaprav mesto petih vrstic štiri, n. pr. Pobič sem star šele 18 let, Saj sem pravil mnogokrat, Dekle na vrtu zelenem sedi, Travniki so že zeleni, Vanderček i. dr. Potem bi dobili iz 4 vrstic samo 8 taktov, ki bi imeli z ozirom na poudare osnovo št. 44 a.

Gerbič je predzadnji zlog raztegnil na dva maha in dobil zadnji takt v sledeči obliki ♪♪ . To bi bilo možno, pa se mi zdi, da je četrtinsko merjenje vseskozi dosledneje, ker ni v vsej pesmi polovinskega pridržka, torej boljše, če ga tudi tu ne pišemo. Malo običajen pridržek na koncu nam itak takt nekoliko izenači.

Pesem se mi zdi pravilno merjena samo v štiridelni meri, ker njena osnova kitice ni taka, da bi zahtevala podvojen obseg melodije, temveč obsega normalno osnovo 4 + 4.

45. Barčica po morju plava.²

Nedved je harmoniziral pesem³ dvodelno: št. 45.

Gerbič jo je postavil pravilno v tridelno mero, samo da ji je dal po krivici predtakt. O Nedvedovi meri je škoda izgubljati besede. Poudari so brez dvoma pravilno razdeljeni sledeče:

¹ I. zv. št. 15. ² I. 18. ³ Pesm, Dr. sv. Moh. I. št. 60.

Prav na istih mestih stoje poudari tudi v drugih kiticah, zato predtakt nasprotuje poudarom in je edino prava mera pesmi tridelna: štev. 45 a.

Torej ima pesem, dasi je bržkone ponarodela, običajno osnovo 4 + 4.

46. Men' vse eno je.¹

Pesem je pravilno pisana, samo da bi ji dal rajši predtakt in premaknil poudare za en mah.

Men' vse eno je, men vse eno je,
če imam dnarce, al pa ne.

Sicer poudari prenesejo tudi premaknitev na **Men, če, al**, vendar kratke besedice, zlasti če in al, navadno nimajo nikdar poudara. Za predtakt govori tudi melodija. Na prvem mahu imamo toniko (temeljni ton), na drugem pa prehaja melodija v dominantno ali subdominantno. V naši narodni pesmi se pa modulacija izvrši redno na poudarjenih mahih, zato merimo pesem gotovo pravilno po št. 46.

V navadni osnovi: 4 + 4. Na koncu se pa prvi stavek neizpremenjen ponovi.

47. Kaj pa ti pobič.²

Pesem potrebuje globljega razmotrivanja. Pri Gerbiču je zapisana v počasnem tridelnem taktu: št. 47.

Prvo, kar je napačno, je v prvem taktu naglas na zlogu **ne**. Če namreč razdelimo katerikoli mah na drobnejše dele, niso vsi ti deli enaki, temveč se ravnaajo nekako po splošnem pravilu, da je med deli, ki jih dobimo iz kateregakoli razdeljenega maha, prvi del vedno nekoliko bolj poudarjen in naglašen, kot so drugi. Če razdelimo zadnji mah prvega takta na štiri enake note $\text{♩} - \text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$, dobi prva nekaj poudara že zato, da označuje mah. Vsled tega je nemogoče, da bi stal na prvi šestnajstinski zlog **nevarnost**, temveč ga moramo peti že na koncu drugega maha. Potem nam ostanejo za zadnji mah samo trije zlogi: (ne)varnost po-, med katerimi je **var-** poudarjen. Gerbič je pripisal pesmi, naj se poje „počasi“ (adagio). Na ta način obseže pesem v prvem petju samo 4 takte, šele pri ponavljanju jih doseže 8. Imam pa v starih svojih zapiskih pesem zapisano precej podobno, le v predtaktih imam trojnice. Pesmi do danes še nisem analiziral. Kitica je po vsej veri dvovrstična in ima to-le obliko:

Kaj pa ti pobič se v nevarnost podajaš,
čez Savco v vas hodiš, pa plavat ne znaš?

Mislím, da je deklamacija v tej obliki neizpodbitno pravilna. Iz tega dobimo torej samo 4 takte. Kitica pa konča koncem druge vrstice na kvinti v najvišjem glasu in ni tam še pravega konca. Zato se vsa

¹ I. 29. ² I. 43.

kitica obligatno ponavlja. Vsled tega doseže obseg osmih taktov. Z ozirom na trojnice (triole), ki jih na gotovih mestih redno čutimo in pojemo, merimo pesem povsem zanesljivo samo tridelno deljeno: št. 57 a.

V tej obliki je prozorna priprostost osemtaktne običajne osnove in lepe simetrije. Kar je tudi zelo važno: v tej osnovi so vsi poudari lepo pravilno razbrani. Zato je zame samo ta mera pravilna.

48. Še za en literček vina bom dau.¹

Kitica ima priprosto osnovo:

Še za en literček vinca bom dau,	·	·	·	—	·	·	·	·	·	—
predno se bodem na vojsko podau.	·	·	·	—	·	·	·	·	·	—
Svojim prijateljem bodem napiu,	·	·	·	—	·	·	·	·	·	—
Fantom pa dekle 'zročiu.	·	·	·	—	·	·	·	·	·	—

V Gerbičevi tridelni meri ima vsaka vrstica 4 takte. Iz gornje pravilne razdelitve poudarov je pa razvidno, da more imeti vsaka samo dva takta. Zato je brez nadaljne utemeljitve prava šestdelna mera: št. 48.

V tej meri so krepki in šibki poudari vsi na pravem mestu, zato je ta mera prava in nje osnova običajna 4 + 4.

49. Od C'lovca pa do Marpurga.²

Pesem je različica (varijanta) one „Oj drevi gremo snubit jo“. (Žirovnik III. št. 18.) Žirovnik jo je meril dvodelno deljeno, kar je brez dvoma dobro in prav. Gerbič jo meri pa štiridelno. Ta mera je pa nemogoča radi napačnih poudarov: št. 49.

V tej meri pade šibki poudar na zloge **pa**, **Marpurga**, **cerenga**, prav tako nerodno v ostalih kiticah. Zato je pravilna edinole dvodelna mera, pa bodi že po Žirovniku deljena, ali prosta alla breve: št. 49 a. Osnova 4 + 4, simetrija in poudari prav!

50. Jaz pa pojdem na Gorenjsko.³

Napev te pesmi je notranjski. Pri Gerbiču ima mero po št. 50. Osnova pesmi bi bila 3 + 4 + 4. Pesem je po melodiji in po ritmu indentična z ono notranjsko „Delaj, delaj dekle pušlec“⁴. Prvi trije takti tvorijo zapev, ki ga ima tudi omenjena pesem v moji zbirki. Toda ona ga ima v obsegu 4 taktov, s predtaktom, kar je važno: št. 50 a.

Ta zapev je pravilen, pri gori omenjeni Gerbičevi pa mu manjka en takt, ki je prav gotovo zato izostal, ker je v začetku v dveh taktih popolnoma enak. Pa še nekaj: začetek s poudarjenim dolgim zlogom ne more biti pravilen, ker je pesem zložena vseskozi s predtaktom. Zato je bil prvotno gotovo tudi v tej pesmi predtakt. Meni se zdi, da pesmi ni mogoče drugače meriti kot sem jo meril na gori omenjenem mestu: št. 50 b.

¹ II. št. 3. ² II. št. 11. ³ II. št. 29. ⁴ Bajuk II. zv. št. 14.

V tej osnovi je pesem lepo simetrična, obseg 4 takte zapeva in 4 + 4 prave osnove.

[51. Mi ptička zapoje.¹

Pesem je identična s pesmijo v Žirovnikovem I. zv. št. 42, ki je merjena dvodelno. Gerbič pa meri prvi del tridelno. Žirovnik je bival več med narodom in je dokazal s svojimi zbirkami fin muzikalni čut, zato moramo njemu zaupati in verjeti. Vendar moramo tudi njegov zapisek popraviti. Kitica je dvovrstična in se izpopolni na štirivrstično z obligatnim pripevom: drumladi:

Mi ptička zapoje, pa sam ne vem kje.
V zelenem gozdiču na vejci sede.
drumladi drumladi, drumla drumla drumladi,
drumladi, drumladi drumla drumla drum.

Iz označenih poudarov je razvidno, da moramo Žirovnikovo mero popraviti v štiridelno: št. 51.

Tako dobi pesem svojo simetrično osnovo 4 + 4 in ni mogoče dvomiti, da je to prava mera.

Ce bi bil Gerbičev zapisnik, ki meri pesem v tridelni meri, pravilen, potem bi ta zadeva na pesmi bistvenega prav nič ne izpremenila. Merili bi jo pač šestdelno (sestavljeno) s krepkimi in šibkimi poudari. Osnova bi ostala ista, poudari bi bili prav tako porazdeljeni in simetrija bi bila ista. Bržkone pa je Žirovnikov zapisek boljši.

52. Sneg za to leto slovo je že vzел.²

Dasi smatram pesem za ponarodelo, je vendar zanimiva, ker ima osnovo naše narodne pesmi in je seveda zložena popolnoma v narodnem slogu. Njena kitica se glasi:

Sneg za to leto slovo je že vzел,
Hranil je starček svoj čamer vesel,
Zebca zapela, s parne zletela:
„Nis' me še mrazek ti vzел.“

Iz zaznamovanih poudarov je razvidno, da imamo vsega 8 taktov — v vsaki vrstici sta namreč po dva poudara in torej po dva takta. Gerbič in Foerster³ sta zapisala v tridelnem taktu in dobila 15 taktov, ker sta vsakemu daktilu dala krepki poudar.

Zdi se mi pa, da zlog leto nima značaja posebnega poudara, ker ni ravno tako važen, prav tako in še manj zadnji zlog „vzel“. Tema dvema zlogoma pripade samo šibki poudar zloženega takta. Zato merimo pesem pravilno samo šestdelno: št. 52.

Tem poudarom so prilagodene vse vrstice v vseh kiticah, zato je ta mera prava in osnova pesmi 4 + 4.

¹ II. 39.

² III. 14.

³ Pesm. Dr. sv. Moh. II. 75.

Tam, kjer lunica mi za goro gre,
tam je moje dekle.

Iz tega sklepam, da je besedica „zvezdica“ vrinjena samovoljno, ne po zapisovalcu, temveč po pevcu. To sumnjo mi potrjuje dejstvo, da je beseda ritmično in melodično popolnoma skladna z „lunico“, da je torej zelo mogoče, da je isto melodijo treh zlogov pevec pridejal in podaljšal z „zvezdico“, ki jo naša narodna pesem tako rada vpleta v svoje vrstice.

Po mojem gori utemeljenem prepričanju bi se prvi del moral glasiti tridelno: št. 55 a.

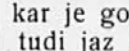
Dobili bi torej v tem delu točno 4 takte, katerih prva dva sta simetrična, druga dva pa ritmično raztegnjena; takih zgledov v naši narodni pesmi ni malo.

Drugi del je zapisan dvodelno. Ker vsak drugi zlog, ki stoji pri Devu na prvem mahu, ni krepko poudarjen, moramo ritmizirati ta del štiridelno: slje je samo šibko poudarjen, solncece sploh nima poudara, prav tako ni poudarjen „je“ in senčica. Iz osmih taktov srednjega takta dobimo torej 4. Zadnji del je popolnoma enak prvemu, zato bi ga štel samo za pripev. Osnova pesmi pod št. 55 b kaže simetrijo in obseg 4 + 4.

56. Jaz sem pa revček fajfco zgubu.¹

Dasi pesem ni vzor, vsebinsko plitva in bi ne bila posebna škoda zanj, je melodično vendar nekaj zanimivega na njej, o čemer bo govor o priliki. Gerbič jo ima v tridelnem taktu, Žirovnik² pa v šestdelni meri. Pesem spada brez dvoma v šestdelno mero, pa ji jaz ne bi dal predakta, kot Žirovnik, temveč bi začel takoj s poudarom, ker zahteva smisel besed tako. Pesem je prav merjena samo v osnovi 4 + 4, št. 56.

57. Goreči ogenj brez plamena.³

Pesem je pravilno ritmizirana, samo v drugem taktu tretjega polstavka je zapisal Gerbič malo sinkopo, ki se mi ne zdi utemeljena. Meril je: V prvem delu stoji na istem mestu , kar je gotovo pravilneje. Tako sem jo zapisal gotovo točno po petju tudi jaz v I. zv. št. 18. Ta mera je simetrična tudi oni v prvem stavku, zato gotovo pravilna v osnovi 4 + 4: št. 57.

58. Hudl glas iz Graca gre.⁴

Gerbič je prevzel pesem iz Devove zbirke I. zv. št. 20. Po tem zapisu obsega pesem v dvodelnem taktu 3 + 3 + 4 + 3 + 3. Kitica se glasi:

¹ III. 28.

² IV. št. 5.

³ Alb. III. 32.

⁴ III. 39.

Hudi glas iz Graca gre,
 Žalostno mi je srce.
 Kaj s' je svetli cesar zmislu,
 vse fantiče je popisu.
 Naj bo ubožec al' bogat,
 vsakdo mora bit' soldat.

Ti poudari, ki stoje gotovo na pravem mestu, zahtevajo v vsaki vrstici po dva takta. Dev in za njim Gerbič pa sta dobila v prvih in zadnjih dveh po tri, ker sta poudarila tudi zadnje zloge. Mislim, da ni treba treh poudarov v eni vrstici, zlasti še, ker so tako kratke. Zato moramo postaviti taktnice pred označene poudare in stvoriti iz vsake vrstice po dva takta. Če je Dev trajnost posameznih zlogov pravilno napisal, potem dobimo iz njegovega zapiska en dvo- in en štiridelni takt: št. 58.

Ta mera ne bi imela nič izrednega, imamo jo tudi prav tako v pesmi „Danes je taisti dan“, št. 4.

Drugi stavek je v dvodelnem taktu popolnoma pravilen in obsega 4 takte, zadnji pa je ponovitev prvega kot pripev, ki daje pesmi prav lepo zaokroženo obliko. Nje osnova je torej sledeča: 4 + 4 (+ 4 pripev): št. 58, a.

59. Kaj pa dekle tukaj delaš.¹

Gerbič je vzel pesem iz moje zbirke I. zv. št. 16., kjer je merjena v dvodelnem taktu mesto v štiridelnem. Pripomnim pa ponovno, da ni prav, če različni „prirejevalci“ naše narodne pesmi ne navedejo virov, ki črpajo iz njih snov. Koliko laže bi bilo delo, če bi vsakdo povedal, tam in tam sem pesem prepisal, na tega in onega se opiram. Zdi se mi, da spada to tudi k literarnemu **poštenju**. Pa je ne najdem zbirke, ki bi „predelavala“ snov tujih zbirk in navedla vir.

Pesem ima dvovrstične kitice:

Kaj pa dekle tukaj delaš, rompompom,
 na zelenem travniku?

Ker se pa prva vrstica večkrat ponavlja, doseže pesem normalni obseg 4 + 4. Meriti pa jo moramo dvodelno, ker imata vrstici le po dva poudara: dekle in delaš itd.: št. 59.

60. Nobene bukvice niso tak lepe.²

En sam pogled na pesem nam priča, da je napačno merjena v tridelni meri; poudara sta le na **nobene** in **niso**, kakor — urlaubarski. Radi tega je treba pesem postaviti v šestdelno mero; iz sedanjih 16 taktov jih nastane samo 8, t. j. 4 + 4: št. 60.

61. Razpodite se meglitčice.³

Pesem je napačno merjena: št. 61.

Že prvi zlog **Razpodite** s krepkim poudarom ni pravilen, ker ima beseda naglas na — **di** —, tam mora stati tudi poudar besede. Že

¹ III 41. ² III. 49. ³ III. 50.

iz tega je jasno, da moramo začeti s predtaktom. Dalje manjkata v drugi vrstici dva zloga, in sicer je v vseh zapiskih iste pesni beseda **pojte** dvaktat postavljena. Če torej to mesto dopolnimo, bi se glasila kitica takole:

Razpodite se megličice,
pojte pojte, drobne ptičice,
da bo sjalo solnčece
na moje drobno srčece.

To da menjajočo se tridelno in dvodelno mero: št. 61 a.

Naša pesem kaj rada menja mero v zadnjem stavku; o tem govore številni zgledi. Zato niti malo ne dvomim, da je ta mera prava.

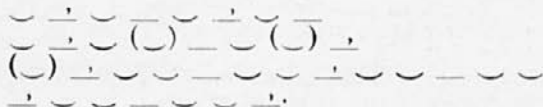
IV. Zorko Prelovec: Idrijske narodne pesmi.

62. Jaz pa eno dekle imam.¹

Prelovec je pisal kitice te pesmi petvrstično. Metrično bi to šlo glasbeno ritmično pa ima tudi ta pesem sledeče osnove:

Oh jest pa eno dekle imam,
kaj nuca k' je nimam le sam.
Drugi k njej hodijo, mene proč gonijo,
mene pa srček boli.

ali metrično:

Prelovec je zapisal pesem tridelno in dobil 14 taktov, gori merjena kitica pa zahteva nepobitno osem poudarov, torej osem taktov. Brez posebne utemeljitve, mislim, je jasno, da je pravilna samo šestdelna mera, št. 62, torej osnova $4 + 4$ v štirih simetričnih vrsticah. Kar sem povedal o osnovi petvrstičnih kitic, v št. 44 na str. 30, velja tudi za to pesem. Podobnih zgledov bomo srečali še več.

63. Dekle pred kasarno pride.²

Prelovčev zapisek je zapisan v dvodelni meri št. 63 in obsega štiri polstavke v osnovi $3 + 3 + 3 + 3$ takte. Pa pogledjmo to kitico!

¹ Str. 9.   ² Str. 10.

Dekle pred kasarno pride,
srčna žalost jo obide,
čez rdeče ličice
dol ji tečejo solze.

(Zadnji dve vrstici sta pri Prelovcu zamenjani.)

Po Prelovčevem zapisku bi morala imeti vsaka vrstica tri poudare; to pa nasprotuje osnovi naših pesmi, ki smo jo dosedaj spoznali. Po tej splošni osnovi ima vsaka vrstica po dva krepka poudara. Gornja preglednica metra nam kaže pravilno razdeljene krepke poudare in po njih pravilno porazdelitev taktov. Po njej merimo pravilno samomenjajoč dvo- in štiridelno mero: št. 63 a.

S tem je urejena osnova 4 + 4 in simetrija pesmi.

64. Petelinček lepo poje.¹

Pesem ima po Prelovčevem zapisku dvovrstične kitice, ki obsegajo po štiri takte:

Petelinček lepo poje,
oznanjuje beli dan.

Ker je ta osnova prekratka, glejmo dalje! Druga kitica se glasi:

Sveto jutro je zvonilo.
jaz pa grem od ljubce stran.

Mislím, da ne delam sile pesmi, če vežem obe kitici v eno, četudi imata po dve in dve vrstici isti napev. Takih slučajev nam ne manjka v naši narodni pesmi. Še jasneje nam se pokaže štirivrstičnost kitice v 3. in 4. kitici:

3. Ljubo, ljubo dekle moje,
kaj s' tak močno žalostno.

4. Al po očku, al po mamci,
al po svojem fantu si.

Četrta kitica nima niti svojega glagola, torej se mora naslanjati na prejšnjo in tvoriti z njo tesno zvezano enoto.

Po tej popravi ima pesem osnovo 4 vrstic v obsegu 4 + 4, št. 64 in je v vseh delih simetrična. Konec obeh stavkov je za en zlog nepopoln.

65. Dekle pere srajčki dve.²

Zapisek obsega 6 taktov, št. 65. Všeč pa mi ni na prvi pogled krepki poudar na **pere** in **dve**. Tudi osnova 6 taktov mi ni všeč. Pesem poznam in vem, da se obe vrstici ponavljata i v tej i v neki njeni različici, zato jo merimo po št. 65.

Proti predtaktu v prvem stavku se upirata zlasti še 2., 3., 4., 7. in 8. vrstica. **Mimo gresta . . .**, **Komu . . .**, **Prvo perem . . .**, **Fant potegne . . .**, **Glavca . . .** V drugem stavku pa ritem rad začinja s pred-

¹ Str. 13.   ² Str. 13.

taktom. Ta prenos poudara pesem poživi in njeno črto dvigne, kar je v soglasju z osnovnim značajem pevske umetnosti, ki se mora proti koncu dvigniti tako, da nikdar ne leži težišče v prvem, temveč vedno v drugem delu, včasih celo prav na koncu.

Z zgornjo analizo dobi pesem osnovo 4 + 4.

V tej osnovi je odpravljen na mah tudi poudar, ki ga je Prelovec po krivici prisodil zadnjim zlogom: širokega, vprašata, bratecu, svojemu itd.

Sicer pa kaže zbirka, da ima Prelovec dober ritmičen čut in je v splošnem zelo dobro meril pesmi.

V. Marko Bajuk: Slovenske narodne pesmi I.—V. zvezek.

66. Fantje se zbirajo.¹

Merjena je dvodelno v obsegu 16 taktov, kar ni pravilno. Z ozirom na kitico moramo vezati po dva in dva takta tako, da dobimo osnovo 4 + 4, štev. 68.

67. Hladna jesen k nam že prihaja.²

V dvodelni meri obsega pesem 20 taktov. Kitica se glasi:

Hladna jesen k nam že prihaja,
po planincih slanča pada,
cajt se men oženit je
pa nimam zbrane še ljubice.

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

Iz teh poudarov, ki stoje na istih mestih v vseh kiticah je razvidno, da je prvi del (prvih dveh kitic), prav merjen v štiridelni meri.

V drugem delu pa se vsled skrajšanega motiva v drugi dipodiji pomakne poudar na prvo stopico (oženit, ljubice). Zato dobimo v prvi dipodiji simetrično frazo kot v obeh vrsticah prvega stavka, v drugi dipodiji pa se ritem preokrene in vsled poudara na prvi stopici začne s krepkim poudarom. Z drugimi besedami: v prvi dipodiji leži poudar na drugi stopici (dvigajoča se mera), v drugi dipodiji pa je pomaknjen na prvo (padajoča mera). Zato se takt menja, in sicer dvodelni s štiridelnim. Ta preokret je radi sledečih osmink prav očitven, št. 67.

Pesem ima torej jasen obseg 4 + 4 in v lepi simetriji zanimivo menjavo dvodelne in štiridelne mere.

¹ I. št. 9.   ² I. 15.

68. Moj očka so mi rekli.¹

Pesem sem svojčas zapisal v štiridelnem ritmu in je obsegla 4 takte, oziroma s ponavljanjem drugega stavka 6 taktov. Zapeljan sem bil v dvovrstične kitice po tem, ker se rimata samo druga in četrta vrstica. Pesem sem zapisal v tretji šoli, ko še o osnovi naše pesmi nisem imel pojma. Danes jo popravljam v dvodelno mero vsled oblike, ki jo imajo kitice:

Moj očka so mi rekli:
„Oženi se moj sin!
Bom hišico naredil
Z orehovich lupin“.

Pesem ima pravilno osnovo 4 + 4 in lepo simetrijo.

69. Ne bom se možila.²

Tudi to pesem, ki je neke vrste koračnica, merim danes malo drugače, kot sem jo meril v mladih letih. Takrat sem ji dal dvodelno mero in dobil s pripevom: Didreja 16 taktov. Kitica pa ni štirivrstična, temveč le dvovrstična, zapeljala me je svojčas rima možila, nosila. Pesem se glasi v kitici:

Ne **bom** se možila na vsoke gore,
ne **bom** jo nosila na glavci vode.

Tretjo in četrto vrstico izpolni pripev: Didreja, ki je merjen točno po, prvi in drugi in ima tudi isto melodijo. Ta pripev je obligaten, ker ga imajo vse kitice in ga v resnici zahteva ritmika sama. Zato merimo pesem po št. 69.

Tak obligaten pripev: Tralala, Didreja, Drumladija i. dr. ima več pesmi: Po gorah je ivje, Bog je ustvaril zemljico, Žena gre na gosti, Ena ptička priletela i. dr.

70. Adijo pa zdrava ostani.³

Pesem je merjena tridelno in obsega 12 taktov. Po tem zapisku bi imela vsaka vrstica po tri krepke poudare, kar ni prav. Pesem spada v šestdelno mero v osnovi št. 70 in ima v lepi simetriji obseg 4 + 4.

71. Jagar mi jaga.⁴

V šestdelni meri obsega pesem 4 takte, katerih zadnja dva se ponavljata. Kitice so štirivrstične, vrstice pa zelo kratke, obstoje iz dipodij, kar je zelo redko.

Jagar mi jaga
oh kaj mi pomaga
ptička nasprot leti
vstrelil jo bo

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

Iz tega sledi, da moramo meriti pesem tridelno, št. 71.

¹ I. 19. ² I. 20. ³ I. 31. ⁴ I. 33.

72. Pleničke je prala.¹

Pesem je v tridelni meri napačna, stati mora v zloženi šestdelni meri, ker se glase kitice v pesmi takole:

Plenice je prala pri mrzlem studenc,
en fantič mem pride korajžen kot ptič,
prav milo jo vpraša: „Oj deklica ti,
zakaj imaš sozne oči?“

V vsej kitici imamo torej 8 taktov, št. 72, nje simetrija je jasna, obseg 4 + 4.

73. Jest pa 'no ljubco imam.²

Svojčas sem postavil pesem v tridelno mero in dobil 6 + 7 taktov. Samoposebi se razume, da pesem v tej osnovi ni popolnoma pravilna. Vendar v bistvu je zapisana pravilno. V prvem polstavku manjkata dva takta do periode 8, v drugem pa samo eden. Ta formalna, nebitvena napaka se popravi sama, če postavimo pesem v pravo, t. j. šestdelno mero, ker zahtevajo vrstice po dva krepka poudara, št. 73. O tretjem polstavku velja to, kar sem povedal v št. 44. Pesem bi pisali metrično v petvrstičnih kiticah, v glasbenem oziru pa velja po osnovi (4 + 4) za štirivrstično.

74. Terezinka zgodaj vstala.³

Kitice so dvovrstične, a se v petju prva vrstica trikrat poje tako, da doseže pesem obseg štirih vrstic. Svojčas sem zapisal pesem v petdelni meri, danes moram to mero menjati. Po principu, ki ga že od začetka razmotrivanja poznamo, gresta vsaki vrstici dva enako krepka poudara. Kitica je taka:

Terezinka zgodaj vstala
še poprej ko solnčece.

Zato je nje ritmična osnova v menjajoči se dvo- in tridelni meri, ne pa v petdelni meri: št. 74.

75. Moj fantič je z gornjega kraja.⁴

V tridelni meri obsega pesem 12 taktov, ki obsegajo štiri polstavke po 3 takte namesto tri po štiri takte. Kitica ima osnovo:

Moj fantič je z gornjega kraja,	—	.	—	—	—	—	.	—
pa druga dekleta napaja,	—	.	—	—	—	—	.	—
pa druga dekleta napaja,	—	.	—	—	—	—	.	—
z menoj gre pa v kamrico spat.	—	.	—	—	—	—	.	—

Iz tega je razvidno, da moramo meriti pesem v zloženi meri: št. 75.

¹ Il. 5.   ² Il. 11.   ³ Il. 9.   ⁴ Il. 14.

76. Kaj si je zmislil naš kralj? ¹

Tudi ta pesem je v tridelni meri napačno merjena, tudi ta mora stati v šestdelni, kar zahtevajo krepki in šibki poudari vrstic. Merimo jo torej šestdelno po št. 76.

Tako dobi pesem pravo osnovo 4 + 4, pravilne poudare in lepo simetrijo.

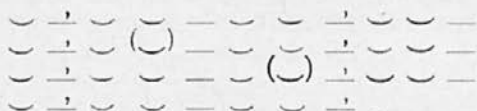
77. Tam gori za belo Ljubljano. ²

Na prvi pogled je jasno, da moramo meriti pesem v šestdelnem taktu, ker teče melodija živahno v lahnem teku in so poudari tako porazdeljeni, da dopušča vrstica samo dva takta: št. 77.

Pesem je tudi melodično zanimiva, ker ima zapev znanega „Vanderčka“, „Ko b' sodov ne blo“ i. dr. O tem na drugem mestu.

78. En šuštar me j' vprašou. ³

Pesem ima značaj lahnega valčka, kitice obsegajo po štiri vrstice sledeče mere:

Vrstice so torej tetrapodije (dīmetra), ki morejo imeti pravilno le po dva krepka poudara. Zato je jasno, da merimo pesem pravilno le v šestdelni meri: št. 78.

Torej ima tudi ta pesem osnovo 4 + 4.

79. Jest pa za eno deklico vem. ⁴

Tridelna mera je za pesem napačna, imeti mora šestdelno, ki jo dobimo na osnovi poudarov tako, da enostavno združimo po dva tridelna takta v enega šestdelnega: št. 79.

80. Radecki 'ma sivo brado. ⁵

Pesem ima dvovrstične kitice s pripevkom „žulaj“:

Radecki ima sivo glavo,
pa vendar gre na vojsko ž njo.
Žulaj, žulaj, žulaj, žulaj,
žulaj, žulaj, pa zakaj.

Iz poudarov je jasno razvidna šestdelnost mere, in sicer je to sestavljena ali zložena šestdelna mera (3 + 3), ker čutimo v vrsti poleg dveh krepkih še dva šibka poudara: št. 80.

¹ II. 15. ² II. 21. ³ II. 24. ⁴ II. 28. ⁵ II. 29.

81. Delaj, delaj dekle pušeljč.¹

Kitice pesmi obsegajo samo po dve vrstici, melodija pa je v tem zapisku raztegnjena na 16 taktov. Tak obseg imajo pa pri nas pesmi samo tedaj, če so kitice izredno dolge, iz osmih vrstic, ali če imajo daljši samostojen pripev, ki največkrat ponovi vso melodijo kitice. Ta pesmica pa je kratkih dvovrstičnih kitic in nima pripeva; zato nima pravice do tako velikega obsega. Prisoditi ji moremo samo navadni obseg (4 + 4) taktov, ki ga doseže na ta način, da ima vraka vrstica po dva; prva se pa trikrat zapoje; tako dobi kitica obseg 4 vrstic: št. 81.

82. Hribčki ponižajte se.²

Pesem merimo pravilno v šestdelni meri: št. 82. Osnova pesmi je 4 + 4 in je lepo simetrična.

83. Slovenski smo fantje.³

Tudi ta mora stati v šestdelni: št. 83, kar zahtevajo poudari. Pesem je lepo simetrična v osnovi 4 + 4.

84. Jest pa eno ljubco imam.⁴

Pesem je samo različica (varianta) pesmi št. 73, v prvem delu sta različni, v drugem pa popolnoma enaki, zato velja samoposebi umevno tudi za to šestdelna mera, št. 84.

85. Smukova.⁵

Pesem je nekak kmetški valček, Z ozirom na vrstice in poudarejo moramo meriti šestdelno, ne pa tridelno. Pesem obsega v tej meri dva dela. Prvi tvori pesem samo v 4 + 4 taktih. Drugi del (refren) pa ki se poje pri vseh kiticah: Godi, godec, duša zlata! ... zopet samostojnih 8 taktov, in sicer 4 + 4, vrh tega še pripev v 2 taktih. Ta osnova je pravilna: (4 + 4) + (4 + 4) + 2.

86. Pa pridem ke na sred vasi.⁶

V tridelni meri je pesem napačno merjena, stati mora v šestdelni, ker imajo vrstice po dva poudara v tej le obliki:

Pa pridem ke na sred vasi,
zavriskou sem na vse strani itd.   Št. 86.

87. Še eno zdravico zapojem.⁷

Tudi tej pesmi prisodim brez posebne utemeljitve šestdelno mero mesto tridelne. Razlogi govore za to isti, ki sem jih že tolikokrat navajal. Potem dobi pesem osnovo 4 + 4 in je simetrična, št. 87.

¹ II. 30.   ² III. 3.   ³ III. 5.   ⁴ III. 6.   ⁵ III. 9.   ⁶ III. 12.   ⁷ III. 15.

88. Sem fantič z zelenega Štajerja.¹

Že iz sedaj obdelane tvarine je bilo mogoče razbrati, da so vse naše pesmi, ki so zapisane v tridelni meri in obsegajo število taktov preko običajne osnove narodne pesmi, napačno merjene v tej meri. Meriti jih moramo skoro vse šestdelno. Isto velja o tej pesmi. Kitica se glasi:

Sem fantič z zelenega Štajerja,
sem vedno korajžen vesel,
kedor se pa jezno in kislo drži,
ta štajerski fantič pač ni.

Odveč bi bilo vsako razmotrivanje, mera pesmi je pravilna samo v šestdelnem ritmu, št. 88.

89. Oh zdaj pa vzamem slovo.²

K šestdelnim meram štejem tudi gornjo pesem, ki to mero tudi jasno kaže v svoji osnovi. V tridelni meri, kakor je sedaj zapisana, šteje 16 taktov, kitice so pa štirivrstične:

Oh zdaj pa uzamem od očka slovo
in zadnjič podajam jim desno roko,
pa nikar ne žalujte, D'vic Marij' se zročujte,
saj D'vica Marija Vas varvala bo.

Iz tega se vidi, da moramo meriti pesem šestdelno, št. 89.

90. Levš'ga veselja na svetu ni.³

Kitica pesmi je zložena v štirih vrsticah v daktilskih stopicah:

Levš'ga veselja na svetu pač ni,
kot ga imajo ti fantje mladi,
posebno, če starše imajo,
ker takim prav nič ne lali.

Tretja in četrta vrstica imata predtakt. Ker se pokaže v 3. in 4. vrstici vseh kitic predtakt, smemo pisati splošno osnovo takole:

( ) . — — — — — . — — — — —
( ) . — — — — — . — — — — —
— . — — — — — . — — — — —
— . — — — — — . — — — — —

Prva in tretja stopica imata krepak poudar, druga in četrta v prvi in drugi vrstici pa šibkega, tretja in četrta vrstica sta za eno stopico krajši. Pesem ima mero št. 90.

¹ III. 18.

² III. 21.

³ III. 23.

91. Saj sem ti pravil.¹

Svojčas sem meril pesem tridelno in dobil seve 16 taktov. Osnova pesmi pa ne zahteva dvojne dolžine. Kitica se glasi namreč:

Saj sem ti pravil hehehe,
da me počakaj, hehehe.
Mogla si se omožit,
mogla si moža dobit.

ali ritmično

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	( )	—	—	—	—	—	—	—
—	—	( )	—	—	—	—	—	—	—

Iz tega sklepamo, opravičeno na edino pravo, šestdelno mero, št. 91, ki je simetrična in obsega 4 + 4.

92. Jutranjica.²

Pesem je žalostnega značaje, kar me je svojčas zapeljalo, da sem jo postavil v dvodelno mero in dobil 16 popolnih taktov. Osnova kitice in poudari besed pa me silijo, da merim pesem v zložen (štiridelni) meri: št. 92.

93. Fantič je v Tirole vandrou.³

Pesem je na prvi pogled ritmično zanimiva, ker je jasno, da dvodelna mera v tej obliki ne more biti povsem njena pravilna mera. Kitice so kratke, dvovrstične:

Fantič je v Tirole vandrou,
zdaj pa tam bolan leži.

—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—

Ker pa se prva vrstica trikrat poje, doseže pesem v melodiji obseg štirih vrstic.

Mera je trohejska tetrapodija, ki je v drugi vrstici za en naglašen zlog krajša od prve. Poudari so razdeljeni na drugo in četrto stopico. Iz napačne dvodelne mere: št. 93, dobimo pravilno menjajočo se mero: št. 93 a, ki je simetrična, ima pravilne poudare in obseg 4 + 4.

94. Voda mi teče.⁴

Pesem obsega na prvi pogled zanimivost v svoji osnovi: polstavki imajo samo po 3 takte. Če bi hotel tretjega, ki ima na 3 mahu napisan držaj (—), podaljšati na kakeršenkoli način, da bi dobil sodo število (4) taktov, bi bilo to nasilno natezanje. Vrstica ima to osnovo:

Voda mi teče in škrablja
'spód tega mosta zidanga.
Tam se boš, dekle, jokala,
ko se boš umivala.

ali ritmično

—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—

¹ III. 24. ² IV. 13. ³ V. 1. ⁴ Baj. V. 2.

V vsaki vrstici sta poudarjeni prva in tretja stopica, kar da menjajočo se šest- in tridelno mero. Je to nekaj redkega, toda če se menja štiridelna in dvodelna mera tako rada, zakaj se ne bi šest- in tridelna, ki sta si med seboj v prav takem razmerju, kakor štiri in dvodelna? Merim torej z vsem prepričanjem prav samo po št. 94.

V tej osnovi je simetrija popolnoma v redu, poudari leže na svojih mestih in pesem ima običajni obseg naših narodnih pesmi $4 + 4$.

95. Po Gorenjskem, po Kranjskem.¹

Pesem ima dvovrstične kitice, ki se s ponavljanjem zadnjih dveh stopic podaljšajo na dvojni obseg, torej dosežejo 4 vrstice, zato ji je pravilna mera tista, ki ji da pravilno osnovo $4 + 4$, ki je tudi lepo simetrična: št. 95.

96. Dekle, kdo bo tebe troštal?²

Mera pesmi je popolnoma pravilna, le tretji polstavek mora biti merjen štiridelno mesto dvodelno: št. 96. Pesem je tako pravilno merjena in ima obseg $4 + 4$.

97. Jaz ne morem več ostati.³

V dvodelni meri obsega pesem $6 + 5$ taktov, kar zbuja sum, da ni v redu. Kitica pesmi se glasi:

Jaz ne morem več ostati,
le v kasarno se podati.
Pojdi z mano ljubica.
boš prosila hauptmana.

ritmično

.	)	—	)	—	)	.	)
.	)	—	)	—	)	.	)
.	)	—	)	—	)	.	)
—	)	.	)	—	)	.	)

To so trohejske tetrapodije, v prvem delu popolne, v drugem nepopolne, ker manjka zadnji zlog. Iz različnih vrstic je jasno, da so poudari na mahih razdeljeni, kot kaže št. 97.

Po tem takem moramo razdeliti pesem v dvo- in štiridelne takte v osnovi: št. 97 a.

V tej obliki obseže pesem osnovo $4 + 4$ in ima simetrijo v 3 poltaktih, v zadnjem pa ostane v dvodelni meri. Mislim, da je ta analiza neizpodbitna.

98. Če na tujem zemlja me pokrije.⁴

S to pesmijo, ki je zapisana dvodelno s 16 takti, imamo lahko delo. Analiza kitice takoj pokaže, da jo moramo pisati štiridelno: št. 98.

¹ V. 3.

² V. 6.

³ V. 15.

⁴ V. 16.

99. Po zimi pa rožice ne cveto.¹

Pesem ima štirivrstične kitice v sledeči osnovi:

Po zimi pa rožice ne cveto,	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$
Fantič, kaj pa za pušelček bo.	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	($\overset{1}{-}$)	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$
Pušelc pa mora bit' zelen, plav,	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$
ko boš slovo jemau.	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$	$\overset{1}{-}$

V prvem delu je dosledna šestdelna mera, v drugem pa se poudari premaknejo, ker je konec tretjega stavka osnovan ves v osminkah, zadnji polstavek je pa še celo krajši od vseh prejšnjih. Zato moremo meriti ta dva polstavka samo v menjajoči se meri: št. 99.

Na ta način so vsi poudari na svojih pravih mestih, pesem ima svojo simetrijo in očitna je njena osnova 4 + 4.

100. Pozdravljam te, Gorenjska stran.²

Pesem je popolnoma pravilno merjena, samo, da je treba tudi pripev: „bim bam bom“ postaviti v šestdelno mero. Potem znaša obseg pesmi 4 + 4, pripev istotako 4 + 4 in še 1 takt, s čimer je osnova pesmi skladna z osnovo naših narodnih pesmi in je pesem povsem simetrična. Pesmi prvi del je Ipavčev.

101. Misli na me!³

Tudi ta pesem je sicer popolnoma v redu, samo mesto dvodelne mere mora dobiti štiridelno na ta način, da združimo po dva in dva takta v enega. Tako dobimo simetrično osnovo 4 + 4.

102. Vse bom prodala.⁴

Prvi del je pravilno postavljen v dvodelno mero in obsega 4 + 4 takte. Drugi del pa v vezani počasnejši meri ponavlja še enkrat iste besede. Zato moramo meriti ta del (8 taktov) štiridelno, v zadnjih štirih taktih se pa ritem zopet poživi, zato stoje ti takti v dvodelni meri: št. 102.

Osnova je zato še enkrat daljša od navadnih, ker se vrstice posameznih kitic ponavljajo v polnem obsegu, ima torej 8 + 8 taktov.

¹ V. 20.   ² V. 24.   ³ V. 26.   ⁴ V. 27.

103. To mene veseli.¹

Pesem je daljših kitic, ki obsegajo po Devovem zapisku po sedem vrstic. Zato ima pesem 7 polstavkov (14 taktov), in sicer v dveh delih: 4 + 4 in 4 + 3. Ta mera mi ni všeč, ker so poudari nerodno razvrščeni, namreč:

Napačno:

To mene veseli,
da ste mi zdravi vsi,
da tu prebivate,
glažke nalivate.
Naj bodem nad vas štet,
čeprav imam dost' let,
prav vesel jaz želim z vam' zapet.

Pravilno:

To mene veseli, da ste mi zdravi vsi,
da tu prebivate, glažke nalivate.
Naj bom med vas prištet, čepravi mam dosti let,
prav vesel želim z vami zapet.

Če razvrstimo sedaj Devov zapisek v to mero, dobimo zloženo (štiridelno) mero: št. 103.

Četrtna s piko na drugem mahu v štiridelni meri pa ni navadna, je proti značaju naše pesmi. Ta mah bi pomenil nekako sinkopo. Zato sem prepričan, da je Dev napačno zapisal ta podaljšek, ker je čutil in čul na tem mestu krepko dierezo. Zadržek bi popolnoma zrušil veseli značaj pesmi, ki ga ima i po besedilu i po ritmu. V celem merimo pesem pravilno v tridelni meri: št. 103 a.

Konec, ki ga je pripisal Dev v obliki:

je popolnoma nemogoč v vseh ključih izvzemši prvo, ker bi zahteval razdelitev poudarov tako: 2. S čistim vncem si srce hladim, 3. Saj birt tak premajhno mero 'ma, 4. kakor kralj bi se častit pustil itd.

104. Jaz sem Kranjčičev Juri.²

Pesem je na prvo roko čudna. Žirovnik jo je zapisal (IV. zv. št. 6) šestdelno. št. 104.

Dev jo je pa meril tridelno in pridal samolastno na koncu še dva takta: št. 104 a.

Oba zapiska sta nerodna in ne moreta biti točna. Slabši je Žirovnikov, ki premakne v sredi romboedrično vse poudare na napačna mesta. Kitica se glasi:

¹ I. 2. ² I. 3.

Jaz sem Kranjčičev Juri,
 Marička, odpri duri.
 Haha, sem zauber fant,
 k' mam čist nov gvant.

Zato je mogoče meriti pesem samo z menjavo mere: št. 104, b.

105. Ptička veselo nad hišco žvrli.¹

Pesem ima na vsako vrstico po 4 takte, torej tudi 4 poudare. To je napačno. Mera je daktilska, vrstice so dimetra, vsaka vrstica obsega samo dva poudara, in sicer na začetku vsakega dimetra:

Iz tega se sama ob sebi izlušči šestdelna mera: št. 105.

106. Barčica je spuvana.²

V tej pesmi se mi na prvi pogled zdi sumljiva dolžina na poudarjenem prvem mahu drugega takta (pod *):

Takega slučaja ne poznam, vrh tega je na tem mestu v vseh kiticah dosledno nenaglašen, torej tudi nepoudarjen zlog: v 1. spuvana, odtisnjena, v 2. plavati, jokati, v 3. lipica, rajala. Zato je ta mera brez dvoma napačna. Kitice zahtevajo sledeče poudare:

- 1) Barčica je spuvana,
od kraja **preč** odtisnjena.
- 2) Barka začne **plavati**,
dekle začne **jokati**.
- 3) Tam stoji zdaj **lipica**,
sva z mojo ljubo **rajala**.

Iz tega sledi mena dvodelne in štiridelne mere: št. 106.

Kako lepa simetrija med prvim, drugim in četrtem polstavkom! Tretji je pa itak velikokrat merjen v istem taktu. Slučajev smo srečali že več spotoma (Danes je taisti dan št. 4., Vandrovec št. 29., Hudi glas iz Graca gre št. 58., Dekle, kdo bo tebe troštal št. 96. i. dr.) Osnova pesmi je tudi v tem slučaju 4 + 4.

107. Kosova svatba.³

Mera je pravilna vseskozi. le v 12. in 13. taktu morajo biti osminke mesto četrtnik, tako, da se spojita oba omenjena takta v 1 takt, odpade. Pesem obsega 8 + 8 taktov, to pa zato, ker teče sporedno z vsako kitico pesmi enako dolg pripev: ti tralala . . . , ki podaljša osnovo pesmi za celo dolžino, torej 4 + (4) + 4 + (4) pripev).

¹ I. 7. ² I. 8. ³ I. 10.

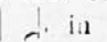

Mam dečvo v Tirole, po njo pojdem z vol',
perpeljal jo bom, pa oženil se bom.

Iz teh dveh vrstic dobimo 4 takte, ker se pa konec vsake pesmi dvakrat ponovi, ima pesem popolno osnovo 4 + 4, št. 114.

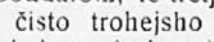
115. Ura dvanajst je odbila.¹

Pesem moramo meriti z ozirom na poudare in vrstice v šestdelni meri, št. 115.

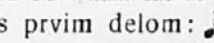
116. Ribce po murjici plavajo.²

Raztegnjeno ( ) pisani takti na koncu polstavkov zbuja vedno sumajo napačne mere. Ta pesem jih ima dvakrat, na koncu vsakega stavka. Pa tudi koncem prvega in drugega polstavka je razdeljena mera (in) kaj sumljiva. Po Devovi osnovi bi obsegal vsak stavek osem taktov, ker je meril pesem tridelno. Gori omenjeni raztegnjeni sklepi stavkov, osnova kitic in poudari pa nas silijo, da merimo pesem zloženo, šestdelno, št. 116.

117. Rožice na travnici.³

V pesmi je treba le eno mesto popraviti. Vsi polstavki se začinjajo s krepkim poudarom, le tretjemu je pripisal Dev predtakt. Kitica ima v prvem delu čisto trohejsko mero v drugem pa ima v obeh vrsticah v tretji stopici daktil in je prva (tretja) vrstica za eno stopico daljša od druge (četrte).

Dev je ta podaljšek opravil tako, da je stavil prvi trohej tretje vrstice v predtakt: Drugi del pa je zopet skoz en mali čas so še rožce b'le.

simetrično zgrajen s prvim delom: brez predzda pa so spremeni le se.

takta. Ker ima koroška slovenščina naglas večkrat drugačen od splošnega slovenskega, je včasih težko razsoditi dvomljive slušaje. Premikanje naglase v koroških besedah pa dela večkrat silo našemu jeziku, tudi koroškemu narečju. To more biti le dokaz, da te melodije niso nastale obenem s slovenskim besedilom, temveč so bržkone prevzete iz nemških pesmi in jim je bil tekst v slovenskem prevodu ali originalu predložen. Zato je v koroških pesmih izredno veliko razdeljanih mahov, oziroma zlogov, a mera kaže večkrat različno število nenaglašanih zlogov na istih mestih, v istih vrsticah in istih kiticah. Drugače mi je ta stvar nerazumljiva. V tem slučaju moramo meriti pesem po št. 117.

118. Beli dan že gori poka.⁴

Prvi del je pravilno merjen, v drugem je pa mera popolnoma skvarjena. Pesem je v glasbeni konstrukciji in — vidno tudi v bese-

¹ II. 18. ² II. 20. ³ II. 21. ⁴ II. 22.

dilu — različica one kranjske: Hladna jesen k nam že prihaja (št. 67). Zato se mi zdi mera drugega stavka nemogoča v Devovi osnovi št. 118. Zato smemo in moramo z ozirom na poudare (**lepo, solnce, sjalo**) meriti to pesem kakor ono z menjajočim se ritmom, št. 118.

119. Kaj pa ti fall lubica?¹

Pesem kaže na prvi pogled šestdelno mero in jo je treba tako tudi meriti. Vsa njena konstrukcija pa spominja živo na pesem: Voda mi teče in škrablja (št. 94) in jo moramo smatrati za njeno različico. Zato ima pravo mero v obliki št. 119.

120. Jest pa no kajžico 'mam.²

Pesem je različica št. 15 v isti zbirki, ki sem jo postavil v šestdelno mero (št. 113), zato spada tudi ta v $\frac{6}{8}$ takt in dobi mesto štirinajst taktov samo osem v osnovi, št. 120.

121. Dečva sred jezera.³

Prvi del je pravilno zapisan v tridelni meri, ker sta prvi dve vrstici daktilski dipodiji — — — — —, ki obsegata po dva takta. Drugi del ima pa v vsaki vrstici eno stopico več: — — — — —. Ker pa ni prenešen poudar na tretjo stopico, moramo meriti v prvem delu šestdelno. Ker pa ni videti, da bi se mera v drugem delu, t. j. v tretji stopici preokrenila, ostane ves drugi del v šestdelni meri, št. 121.

122. Al mi na Ojsterk pridemo.⁴

Dev je dal pesmi tridelno mero, št. 122.

V tej obliki je pa pesem nemogoča, ker ni v notah izražena ona simetrija, ki jo čutimo v pesmi, če jo zapojemo, in pa ker obsega vsega skupaj 7 taktov, dasi je pripev dina, dina tudi po čutu simetričen s pesmijo samo.

Če pretehtamo kitico, najdemo poudare sledeče razdeljene:

Al mi na Ojsterk pridemo,
ta lepe Z'lanke vidimo.

Če postavimo pred te poudare taktnice, dobimo periodično menjavo dvodelnega takta s tridelnim. Prvi trije nepovdarjeni zlogi tvorijo predtakt. Dev je napačno postavil prvi nepovdarjeni zlog „mi“ na poudarjeni mah. Merimo torej pesem brezdvoma pravilno samo v menjajoči se meri, št. 122 a.

Iz te mere je razvidno, da je četrtna na zlogu vidimo pri Devu umetna, prav tako umetna, nepotrebna in neutemeljena je poleg note osminska pavza, ki je samo zato tam, da izpolni takt.

¹ II. 23. ² II. 26. ³ II. 27. ⁴ II. 34.

123. Turče pod gradom dirjajo.¹

Mera pesmi je sicer v redu, le predzadnji takt moramo meriti podobno prejšnjim v četrtingkah mesto v polovinkah:

124. Per nas je padu velči snieg.²

Pesem mora stati v štiridelni meri mesto v dvodelni. Vrstica se glasi v zlogovni meri: $\underline{\quad} \underline{\quad} \underline{\quad} \underline{\quad}$, kar dopušča samo dva takta, Dev je dobil pa v dvodelni meri štiri. Prava osnova pesmi je podana v številki 124.

125. Ej vigred je to!³

Po Devovem zapisku bi imela kitica sledečo osnovo:

Ej vigred je to (tu)	— — — —
že rožce cveto,	— — — —
drevje zeleni	— — — —
to me veseli.	— — — —
Je kmetič vesev,	— — — —
snieg slovo je vzev,	— — — —
vasev bo nasevljat začev.	— — — —

Predvsem je treba zamenjati 5. in 6. vrstico, ker se 7. vrstica ne more naslanjati na 6., kakor se naslanja sedaj, temveč le na 5. Oblika kitice je v tej osnovi nemogoča, izključena. Take mene mere, kakršno je zapisal Dev, ni mogoče najti v vsem našem narodnem pesništvu. Tudi 3. in 4. vrstica sta merjeni po 1. in 2. z nastopom: **drevje**, **zeleni**, to me veseli. Pesem je treba pisati tako:

Ej vigred je to, že rožce cveto,
drevje zeleni, to me veseli.
Snieg slovo je vzel, je kmetič vesev,
vasev bo nasevljat začev.

Več poudarov ni treba in jih ne more biti, ker bi sicer trpela umna deklamacija.

Po vsem tem ima pesem pravilno kitico v šestdelni meri, št. 125.

126. Prišu bode bivaži.⁴

Tudi ta pesem mora biti merjena šestdelno, kakor kaže št. 126. ne pa v tridelni meri.

¹ III. 1.

² III. 5.

³ III. 8.

⁴ III. 9.

127. Dober večer lubo dakle.¹

Prvi del je pravilno pisan, drugi je pa mero izpremenil iz $\frac{3}{4}$ v $\frac{3}{8}$ s prislavkom „Hitrejše“. Njegov obseg je napačno merjen štirivrstično, ker je treba pisati vrstice tako:

Kak lušno je blo, ko so rožice ble!
So pa rožce minule, minulo je vse.

Zato je njegov pevski ritem pravilen v šestdelni meri, št. 127.

128. Jegerle.²

Dev je napisal pesem v tridelni meri in ji pripisal „Precej hitro“. Brez ozira na to pripombo je jasno iz vrstic, da moramo meriti pesem šestdelno:

Jegerle, jegerle, čje si ti hodil,
Jegerle, jegerle, čje si ti bil?

V celem znaša nje osnova v šestdelni meri 8 + 8, št. 128.

129. Treba ni k moji dečvi iti.³

Pesem je merjena mešano tridelno in štiridelno, toda brez vsake simetrije. Mena mere tudi v poudarih in naglasih ni utemeljena, temveč je popolnoma samovoljna. Če bi merili po Devu, bi dobili zopet vrstice iz dveh stopic, vsaka stopica bi morala dobiti svoj takt in s tem svoj poudar. Kitice so pravilno pisane sledeče:

Treba ni, treba ni k moji dečvi iti.
Holdije holadjo, holdije holadjo.
Jest ja sam, jest ja sam svojo dečvo rad mam.
holdije ja holadjo.

Torej je tudi ta pesem štirivrstična in pravilno merjena v šestdelni meri, št. 129. V prvi in tretji vrstici se v začetku ponove besede prve stopice. To se v naši pesmi večkrat dogaja, pa je v tem slučaju vedno prvič dotična stopica krepko, drugič pa le šibko poudarjena. Zato že s tega stališča pesem tako pravilno merimo.

130. Dečva, to mi povej!⁴

Dev je meril to pesem tako, da obstoje vrstice iz dveh stopic — — — — —. To ni mogoče iz razlogov, ki sem jih zgoraj ope-
tovano poudaril. Kitice so štirivrstične:

Dečva to mi povej, al dro veš ti še kaj,
kaj sem ti djau, ko sem pod okencem stau?
Tik ne udaj se še, le počaj na me,
'no leto dve pa tri počaj na me!

Iz tega je možna pravilna samo šestdelna mera z menom devtedelne, št. 130.

¹ III. 11. ² III. 13. ³ III. 16. in V. 8. ⁴ III. 17.

131. V hartelcu rastejo rože lepe!¹

Po besedilu tvori ta pesem sestrico naše „Dekle na vrtu zelenem sedi“, ki smo jo merili šestdelno. Tudi tej ne pristojata tridelna mera, stati mora v šestdelni meri, štev. 131.

132. Oj ti norčava glava.²

Že dolgi melizmi drugega in četrtega polstavka v Devovem zapisku zbujejo sum, da je pesem v tej obliki nemogoča med našim narodom. Če bi jo slišal na jugu med Srbi, Macedonci ali v Črni gori, bi ji morda že verjel. Kako zoprno je tudi konec prvega in drugega stavka v obliki . Mesto tega bi moglo stati kvečjemu

. Na ta način je Dev umetno podaljšal stavek na 5 taktov.

Mera pesmi je enostavna in priprosta, v pripevu se mera menja, št. 132.

133. Po cesti pa en lep marš grie.³

Pesem je različica naše: „Regiment po cesti gre“. Dev jo je napisal v taki meri, da je mogoče napake kar otipati, št. 133.

Kitica ima sledečo obliko:

Po cesti pa en lep marš gre,
tam endi tud moj šoci je.
On se dro znad vseh pozna
k an lep zelen zelen pušlec ma.

Zato je pesem samo v konsekventni štiridelni meri prav merjena, št. 133 a.

134. Na durčah so vjeli me!⁴

Namesto v tridelni meri mora stati pesem v šestdelni, št. 134.

135. Al jest pobič na pvaninco grem.⁵

Kitica pesmi se glasi:

Al jest pobič na pvaninco grem,
jan lep zalen kvabčec gore diem,
tri kribe parete cule imam,
da tek ne bo, dečva sram.

Teh osem simetrično razvrščenih poudarov razdeli pesem na osem taktov v šestdelni meri, št. 135.

136. Kadar jest na pvaninco grem.⁶

Tudi v tej pesmi je zapisal Dev menjajočo se tri- in štiridelno mero. Mena je pa očitno prisiljena, št. 136. V pripevu, ki tvori tretjo in četrto vrstico, imamo namreč dosledno štiridelno mero.

¹ III. 19. ² III. 20. ³ III. 21. ⁴ III. 22. ⁵ III. 25. ⁶ III. 26.

Zato je brez nadaljnega utemeljevanja tudi v prvih dveh vrsticah mera štiridelna šte. 136 a.

137. Oj bratje predragi.¹

Pesem dobi pravo osnovo v šestdelni meri, šte. 137, tridelna mera je napačna.

138. Marija in mlinar.²

To je druga pesem, ki jo srečamo pri Devu v molu. To ji rad pripoznam, da je v molu prav zapisana, zato je pa mera v tej obliki nemogoča: dva takta sta petdelna, en štiridelen, vmes nekaj tridelnih, vse brez glave, št. 138.

Popolnoma nemogoči so poudari: **Marija se . . . na Štajersko!** Po poudarih merimo pesem pravilno vseskozi štiridelno, 138 a.

Ta mera je jasna in simetrična, kolikor je simetrija pač mogoča. Je pa pri cerkvenih, posebno žalostnih pesmih večkrat težko zadeti popolnoma natančno vsah mah. ker jo pojo ljudje po navadi počasi, zavlečeno in zateglo. Ta razlog pa nam daje zato še več pravice, da smemo, moremo in moramo sami mero kritično prerešetati.

139. Prelepa je Selška dolina.³

Tudi to pesem je Dev postavil napačno v tridelno mero. Sumljivi sta zlasti dve četrtnski pavzi v začetku 2. in 3. polstavka (†), št. 139.

Vrh tega imata prvi in drugi polstavek po tri takte, vsi drugi pa le po dva. Pesem je treba meriti brez dvoma šestdelno, št. 139 a.

140. Škrjanček poje.⁴

Dr. Schwab ima dober sluh za narodno pesem. Škrjančka je dobro prisluhnil in ga popolnoma pravilno zapisal, le eno mesto potrebuje poprave, t. j. predzadnji in předpredzadnji takt. Konec prvega in drugega polstavka se glasi namreč tako ,

žvrgo- li
gor bu-di

je pa zadnji zlog merjen kratko in preskoči prva stopica v predtakt. To se mi ne zdi v redu. Meriti moramo po prvem in drugem polstavku simetrično, št. 140. Nota, ki je zapisana na zlog **se** v prvi kitici, mora v 4. vrstici odpasti, vrinjena je po prvi kitici, kjer je zapisana beseda **sej**at mesto **s'**jat. Tega zloga ni v nobeni naslednjih kitic, zato je mena mere potrebna in pravilna.

¹ III. 27.

² III. 28.

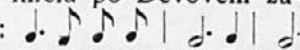
³ IV. 2.

⁴ IV. 3.

141. Slišala sem ptličko pet.¹

Pesem je priprosta, dr. Schwab ji je dal v prvih dveh polstavkih po pet taktov, ker je raztegnil „kuku“ na četrтинke. Če ni to njegov pridatek, potem je treba šteti to kot pripev. Tako obsega pesem $4(+1) + (+1)$. V srednjem stavku se menja takt, ki je pravilno zapisan. Zadnji stavek, nekak pripev (refren), ki se poje pri vseh kiticah, je pisan v štiridelni meri v obsegu osmih taktov. Ta del bi pisal na vsak način za pol krajše, št. 141. To pa še posebno zato, da ne pride zlog (kuka-)la na krepko poudarjeni prvi mah, temveč na polpoudur. Pesem obsega v tej gotovo pravi osnovi $4+4$ prvega dela 4 drugega dela in 4 takte pripeva, torej skupaj $8+8$, kar je primerno daljši osemvrstični kitici.

142. Vetrček po zraku gre.²

Kratka vrstica „Vetrček po zraku gre“ bi imela po Devovem zapisku tri poudare, torej tudi tri takte v osnovi: Ta mera je za nič. Poudara sta v vsaki vrstici samo dva. Pesem tvori različico k pesmi „Hribčki ponižajte se (št. 82)“, ki smo jo merili pravilno v šestdelni meri. Tako tudi to, št. 142.

143. Pojdem v rute.³

To pesem je najprej zapisal Dev v II. zvezku št. 8 v tridelni meri in dobil stavke po 5 taktov. Zatem jo najdemo v Švikaršičevi zbirki v I. zv. št. 17 (l. 1914) v sledeči osnovi: 1 takt $\frac{3}{8} + 2$ takta $\frac{6}{8} + 2$ takta $\frac{3}{4}$, to v prvem in enako v drugem stavku. Nato jo je sprejel Dev v svojo IV. zbirko v meri iz svojega II. zvezka. Ne morem najti vzroka, ki je napotil Švikaršiča do menjave mere, ker nisem prepričan, da jo ljudstvo res menja v tem kratkem stavku. Sicer pa utegne imeti tudi on prav, saj ni v tem nič bistvenega. Osnova pesmi ostane po obeh zapiskih v bistvu taka, da ima v obeh stavkih prvi polstavek za pripev ponovitev zadnjega takta. Ta ponovitev ne ruši osnove, še zlasti zato ne, ker se nahaja simetrično v obeh delih. Razložiti ga je treba povsem naravno. Pesem je otožna. Pripev označuje vzdih, ki se ponovno izvije iz nesrečnega, otožnega srca. Pesem je torej v osnovi tridelna, štev. 143.

144. Sem šel čez gmajnico.⁴

Mera, v kateri je pesem zapisana, je prav gotovo napačna. Ne glede na tritaktne polstavke je tudi sinkopiran mah (*) v prvem taktu drugega polstavka nemogoč v narodni pesmi v tej obliki. Dev ji je dal v prvem stavku čudno mero, štev. 144. Kitica se glasi:

¹ IV. 4.
² IV. 10.
³ IV. 12.
⁴ IV. 13.

148. Tu sem smo mi pritekli.¹

Dev je našel v Železnikih pesem, ki pravi o njej, da je „stara narodna“, ne vem, zakaj bi jo postavljali med „stare“. Pesem je v

bistvu šaljiva in ima pripev: Mera začne s krepko

poudarjenim mahom, pa kažejo vse vrstice v vseh kiticah, da moramo začeti z nastopom , torej s predtaktom. Pripev

moramo meriti takole , ne pa . Zadnja kitica preide naenkrat v tridelno mero in obseže dva takta.

Tu sem smo mi pritekli,
Nov' let' smo vam prinesli,
Da-rujete nas oča!

Iz tega je jasno, da moramo meriti tudi zadnjo kitico dvodelno kakor prvi dve. Z obligatnim ponavljanjem zadnje vrstice pa doseže pesem obseg 4 + 4, števil. 148.

149. Dajte mi mati dva krajcera.²

Dev je meril pesem tridelno in dobil 16 taktov, osnova pesmi je pa priprosta v obsegu osmih taktov. Vrstice in poudari zahtevajo šestdelno mero, števil. 149.

150. An pubeč je pršou 's ta gorniga kraja.³

Pesem je varianta one Kranjske, ki sem jo predelal pod št. 88. (Primeri Bajuk: Slov. nar. pesmi II. zv. št. 14 in Švikaršič Slov. nar. pesmi III. zv. 16!) Tudi ta mora stati v šestdelnem taktu, števil. 150.

151. Bodi zdrava, sestra draga!⁴

Dev je postavil pesem vseskozi v dvodelno mero in dobil z raztegnjenimi tremi zadnjimi takti 18 taktov. Kitica se glasi:

Bodi zdrava, sestra draga,
Bodi zdrava, sestra draga,
slišiš slišiš, kdu ti poje,
noj pernaša želje svoje.

Torej jo moramo meriti štiridelno (št. 151) z meno mere v predzadnjem polstavku.

¹ IV. 23.

² V. 6.

³ V. 9.

⁴ V. 12.

152. Strašno grmi in se bliska.¹

Mera, ki jo je napisal Dev, je nemogoča, št. 152. Rad bi vendar vedel, kako bi se dala utemeljiti sedemdelna mera. Kitica ima obliko:

Strašno grmi in se bliska,
šocelj dov po polju vriska.
Vriska vriska noj poje,
gvišno pride v vas k mene.

Pesem je varianta one Kranjske, ki jo je napisal popolnoma pravilno Žirovnik (l. 44.) v štiridelni meri, le drugi del bi moral pisati dvodelno. Pesem je treba meriti tridelno in dvodelno, št. 152.

153. Stoji hartel zahranjen.²

Pesem je varianta one v III. zv. št. 12, ki je zapisana v nedopovedljivo slabi meri, št. 153. Kitica se glasi:

Tam je en lep hartel zahrajen
Z lepimi rožcami zasajen.
Tam bo moja dečva pranhala,
Z lepimi rožcami marnjeva.

Beseda „tam“ ni niti v prvi niti v tretji vrstici važna, zato ne more imeti poudara, nasprotno vse do poudara tvori predtakt. Ne morem drugače, pesem moramo meriti v menjajoči se dvo- in tridelni meri, št. 153 a. Tako ona v II. zvezku. Kam pa s to v V.? Tudi pri tej je treba vezati po 2 kitici v eno, potem ima pesem osnovo $4(+1)+4(+1)$.

154. Tam stoji hora visoka.³

Pesem je kratka; kitice obsegajo po Devu po dve vrstici, katerih prva se pri petju poje dvakrat, vrstice so pa jamske tetrapodije (dimetra) $\underline{\quad}\underline{\quad}\underline{\quad}\underline{\quad}$. Dev jo je zapisal v petdelni meri in in dobil za tri vrstice samo tri takte. Ker pa ima vsaka vrstica po dva krepka poudara, mora dobiti tudi dva takta.

Tam stoji hora visoka,
na hori lipa zelena.

Namesto petdelne mere dobimo le meno mere 2 in 3 v obliki:
 Ker se ponavlja isti motiv trikrat, dobimo samo 6 taktov za celo kitico. Vezati pa moramo po dve kitici v eno:

Tam stoji hora visoka,
na hori lipa zelena,
okol ciganov je dvanajst,
črnih ciganov je dvanajst.

Poje se pa pesem tako, da zapoje prvo, oziroma tretjo vrstico en pevec sam, to je zapev, potem šele odgovori zbor s polnim stavkom, št. 154.

¹ V. 13. ² V. 14. in II. 12. ³ V. 15.

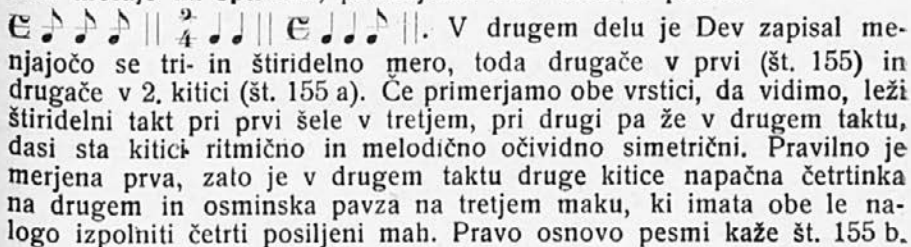
155. Barčica je že spuvana.¹

Pesem je različica one goriške, ki sem govoril o njej v št. 106, in to zlasti v ritmu. Dev jo je postavil v prvem delu v štiridelno mero:

 V tem so poudari popolnoma napačni,

Barči- ca je že spu-va- na.

stati morajo na **spuvana**, **potisnjena**. Zato merimo pesem:

 V drugem delu je Dev zapisal menjajočo se tri- in štiridelno mero, toda drugače v prvi (št. 155) in drugače v 2. kitici (št. 155 a). Če primerjamo obe vrstici, da vidimo, leži štiridelni takt pri prvi šele v tretjem, pri drugi pa že v drugem taktu, dasi sta kitici ritmično in melodično očitno simetrični. Pravilno je merjena prva, zato je v drugem taktu druge kitice napačna četrtnina na drugem in osminska pavza na tretjem maku, ki imata obe le nalogo izpolniti četrti posiljeni mah. Pravo osnovo pesmi kaže št. 155 b.

156. Kak lušno je po let.²

Kitice te pesmi so tako kratke, da je nemogoče deliti jo tako, kot jo je delil Dev, temveč moramo vezati po dve in dve kitici v eno, ker sta tudi vsebinsko enotni:

Kak lušno je po let, k' slišmo ptičke pet,
one nas uče, kak' mamó ž'vet.

Hvaljo stvarnika za vse, kar jim da,
noj še bolj pa jest, kar meni da.

Vsled tega merimo pesem pravilno v osnovi št. 156. Ta mera spominja kaj živo na ono v Žirovnikovi zbirki I. 14.

157. Šocej, moj sel.³

Kitice pesmi so štirivrstične v teje osnovi:

Šocej, moj sel, pa v rute spravljen,
Šoci ne hodi u rute,
v rutah so premrzle jutre,
v rutah so še bele streše.

Dev je napisal tudi to pesem popolnoma narobe, št. 157. Ta oblika je nemogoča, prava mera je šestdelna po št. 157 a.

158. Ta zima že zapušča nas.⁴

Pesem ima štirivrstične kitice, ki so menjajoč se jambске tetrapodije in tripodije. Dev je napisal vrstice v menjajoči se meri. To moramo popraviti in dobimo simetrično osnovo, št. 158.

V celem obsega torej pesem $(4 + 4) + (4 + 4) = 8 + 8$.

¹ V. 16.   ² V. 18.   ³ V. 19.   ⁴ V. 23.

159. Travnici so že zeleni.¹

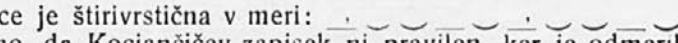

Pesem spada v štiridelno mero, treba je enostavno zvezati po dva in dva takta, zadnji takt odpade, mesto mora stati samo Osnova pesmi je 4 + 4.

160. Moj pubeč bura, v Vlaše gre.²

V tej pesmi pa ni mogoče odkriti niti enega znaka slovenske nar. pesmi. Mera je tako zmedena, da je ni mogoče razvozlati, poudari so tako razmetani, da je nemogoče sestaviti pesem v kitico, zato ne pomeni v tem zapisku nič, ker ni pristna narodna, zato grem mimo.

VII. Kocjančič: Slovenske narodne pesmi I. in II. zvezek.

161. Kdor če pa vedet, kaj je ljubezen.³

Osnova kitice je štirivrstična v meri: Iz tega je razvidno, da Kocjančičev zapisek ni pravilen, ker je odmeril v tridelni meri vsaki vrstici 4 takte. Mera je šestdelna (=) št. 161.

162. Srečno, srečno ljubca moja.⁴

Ta pesem spada med one pesmi, ki imajo za oba stavka isti napev. To je Kocjančiča zapeljalo, da je zapisal kitice v 2 namesto v 4 vrsticah:

Srečno, srečno, ljubca moja,
saj ti moja več ne boš,
slišim, da se boš možila,
mene zapustila boš.

Pesem ima osnovo 4 + 4 po št. 162.

163. Po planincih grmi in se bliska.⁵

Pesem je različica one naše v Žirovnikovi zbirki, pa je pisana v izraziti tridelni meri tako, da pridejo na vsako vrstico štirje takti. Poudari so razdeljeni sledeče:

Po planincih grmi in se bliska
moj šocel pa po polji vriska itd.

Torej moramo meriti pesem šestdelno: št. 163.

¹ V. 24.   ² V. 25.   ³ I. 21.   ⁴ I. 22.   ⁵ I. 23.

164. Moja ljubca m' je pošto poslala.¹

Tudi ta pesem ima za oba stavka isti napev, torej tvorita dve sedanji kitici eno pravilno štirivrstično. Vežemo torej kitico tako:

Moja ljubca m' je pošto poslala,
naj pridem nocoj k nji v vas,
prav počasi potihoma priti
in rahlo ma sklicati jo.

Pesem merimo v šestdelni, ne v štiridelni meri, št. 164.

165. Dober večer ti voščim.²

Kitica se glasi:

Dober večer ti voščim,
oj ljubca, al že spiš?
in prav lepo te prosim,
da vse mi odpustiš.

To je trohejska tripodija, ki ima poudar na prvi in tretji stopici. Merimo jo po štev. 165.

166. Poblči mi po cest gredo!³

Kitica je kratka:

Poblči mi po cest gredo,
lepo žvižgajo pojejo.
Trojejo, trojejo,
lepo žvižgajo pojejo.

Kocjančič ji je dal tridelno mero $\frac{3}{8}$, namesto šestdelne, št. 166.

Že Kocjančič je občudoval dober ritmičen čut našega ljudstva. Na koncu svoje zbirke je pripomnil: „Narod se ne drži merila tesno-srčno. V tej strofi (kitici) ima pesem eno, tudi več slovk (zlogov, besed) odveč, v drugi narobe. Čuditi se je, kako narod pravilno zлага ali pa deli glaske (note) po obilnosti ali pomanjkljivosti slovk, nikoli grešnik zoper ritem“. „Mera“ mu pomeni stopice in zlogovanje vrstic, „ritem“ mu je pa glasbena mera. Mož ima zelo prav. Naš narod ima izredno dober čut za glasbeni ritem. V tem leži glavni temelj njegove izredne glasbene nadarjenosti.

¹ I. 25. ² II. 28. ³ II. 41.

VIII. Mihelčič Al.: Slovenske narodne pesmi.

Mihelčič ima zelo zdrav čut za ritmiko, kar kaže dobro glasbeno nadarjenost. Škoda, da ni posvetil tej stvari več pažnje. V njegovi omenjeni zbirki ni treba dosti poprav. V 6. številki je treba zadnji takt popraviti:

167. Tri tičice morje obletele.¹

V tej pesmi, ki je pisana sicer dobro, ga je zapeljal v prvi kitici poudar na zlogu tičice, da ga je postavil na krepko poudarjeni prvi mah in besedico „tri“ na predtakt, namesto da bi začel kar s krepkim mahom, Pesem mora stati v dvodelni meri, št. 167. Osnova pesmi je 4 + 4, simetrija vseskozi nekaljena.

168. Ljubi očka, ljuba mamca.²

Mihelčič je napisal pesemco v dvodelni meri tako, da je dobil 8 taktov (4 + 4), dasi obsega po njegovem zapisku kitica samo dve kratki vrstici, ki se nič ne ponavljata. Kitici pa obstoji iz štirih vrstic, t. j. obe kitici, ki ju je zapisal Mihelčič ločeno, tvorita eno samo kitico. Dokaz temu vsebina. Druga kitica bi namreč imela samo odvisni stavek, ker se nanaša na glavni stavek prve kitice. Takéga trganja naša pesem ne pozna. Izjeme so samo v epskih pesmih, kjer je melodija za vsaki dve vrstici ista in teče kar dalje. Kitico moramo pisati:

Ljubi očka, ljuba mamca,
vas zahvalim prav lepo,
ker ste mene odgojili,
in učili prav lepo.

Po tej osnovi dobi pesem v štiridelni meri osnovo št. 168.

169. Stoji, stoji ravno polje.³

Tudi pri tej pesmi so kitice napačno merjene. Zapeljalo ga je v zmoto dejstvo, da se pojeta oba stavka enako. Kitice so pa kljub temu štirivrstične, ker jih zahteva smisel:

3. kitica n. pr. se glasi: Ta druga rožca je le-ta
preljuba vinska trtica:
4. pa: pri vsaki sveti maši bla
za le-to sv. Rešnjo kri.

Ti dve kitici spadata tesno skupaj in ju moramo vezati v eno kitico. Prav ista je s 5. in 6. kitico.

Pesem je torej pravilno merjena v štiridelni meri, št. 169.

¹ št. 8.   ² št. 11.   ³ št. 12.

170. Preljubi ti, ženin.¹

Pesem ima štirivrstične kitice:

Preljubi ti ženin, spremnjen je tvoj stan,
tvoj ledik veselje stopilo j' na stran,
Je z Bogom začel, naj z Bogom končan,
pa bodeta srečna vsak dan.

Iz tega je razvidno, da moramo meriti pesem v šestdelni meri, mesto v tridelni. Osnova pesmi je 4 + 4, št. 170.

171. Ena ptička priletela.²

Ta pesem ima več variant, ki so si bolj ali manj podobne. Mihelčič je zapisal svojo v dvodelni meri, št. 171.

Iz tega je jasno dvoje: prvi takt je zapev, ki ne šteje k osnovi, pesem menja mero v osnovi št. 171 a.

172. Marija je po polju šla.³

Mihelčič je zapisal pesem v štiridelni meri v kiticah po dve vrstici in dobil seve le po 4 takte za vsako kitico. Iz vsebine je jasno, da moramo vezati po dve kitici v eno, poudari pa zahtevajo meno dvodelne in štiridelne mere po št. 172.

IX. Pevec, letnik I.—VII.

173. Prvo gredico kopala bom lepo.⁴

Pesem je merjena v prvem delu v štiri- in petdelni meri, št. 173. V kitici je simetrija poudarov v drugem delu, zato je stvar treba tam pričeti. Tu imamo skopala bom lepo in sadila bom lepo. To je brez dvoma prav in sledi tudi iz zapiska dr. Kimovca, ki je v prvi vrstici nad zadnjo četrtniko pripisal „ten“, kar je popravljeno, če napišemo analogno drugi vrstici tudi polovinko. Druga vrstica je za eno stopico krajša. Cigale (Pevec VIII. 2.) je meril ta svavek dvodelno tako, da dobimo, če prenesemo pesem v pravilno štiridelno pesem tale polstavek . To se mi zdi prav. Drugi stavek po-

Rož-ce za-sa-di-la bom lepo

navlja drugo (zadnjo) vrstico. Kimovec ga je meril v petdelni meri in dobil v vsem tri takte. V melodiji ni simetrije, dasi je v besedilu očitna. Zato moramo meriti tudi ta del simetrično in je v osnovi št. 173 a prav gotovo zadeta prava mera pesmi.

¹ Št. 15. ² Št. 16. ³ Št. 17. ⁴ I. 5. Kimovec:

174. Teče mi, teče vodica.¹

Pesem je različica one, ki sem jo predelal v št. 94: Voda mi teče in škrablja. V prvem delu ima vseskozi šestdelno mero, drugi del pa menja mero po številu 174.

175. Stoji, stoji mi polje.²

Kogoj je pesem prevzel iz tujega zapiska in jo je harmoniziral. Pisana je v dvodelni meri, pa mora stati v štiridelni, št. 175.

176. Kmetič veselo na svetu živi.³

Kramar je veliko prehodil po Slovenskem in veliko nabiral; njegovi zapiski so precej zanesljivi in točni. To pesem je postavil v dvo-delno mero in dobil 13 taktov. Po konstrukciji kitice bi morali meriti pesem z meno mere, kajti kitico bi pisal jaz tako:

Kmetič veselo na svetu živi,
na polje gre orat(i),
gre drobno seme sjati,
korajžno veselo na svetu živi.

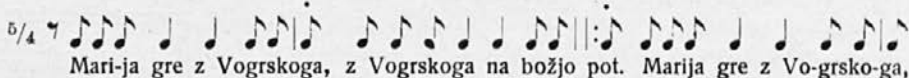
Če postavimo pred poudare taktnice, dobimo pravo mero, št. 176.

177. Fčelica letela.⁴

Pesem spada v šestdelno mero, dr. Kimovec jo je napisal pa v tridelni. Osnova ji je 4 + 4, številu 177.

178. Marija gre z Vogrskoga.⁵

Kimovec je zapisal pesem v petdelni meri v obsegu 4 taktov:

Mari-ja gre z Vogrskoga, z Vogrskoga na božjo pot. Marija gre z Vo-grsko-ga,

Mari-ja gre z Vogrskoga, z Vogrskoga na božjo pot. Marija gre z Vo-grsko-ga, z Vo-grsko-ga na božjo pot.

goče je, da bi začeli pesem z osminsko pavzo: to je nestvor. V pesmi se menja mera, to je čutiti, a razvrstiti treba pesem drugače, poudari so razdeljeni tako:

Marija gre z Vogrskoga,
Z Vogrskoga na božjo pot.

Temu primerno moramo meriti pesem v menjajoči se meri, št. 178.

Mera torej ni petdelna, temveč je mena dvo- in tridelne mere.

¹ I. 19.   ² I. 34. Kogoj   ³ II. 3. Kramar   ⁴ II. 9. Kimovec   ⁵ II. 15. Kimovec

179. Zrasle so tri drobne konoplje.¹

Adamič je vzel pesem iz Vrazovih zapiskov in jo postavil v dvodelno mero. Konstrukcija kitice pa zahteva štiridelno, št. 179.

180. Gori, gori, dekliči.²

V tej osnovi bi obsegal vsak polstavek tri takte v tridelni meri, na koncu vsakega polstavka pa je pripisan na zadnji noti držaj. Iz kitice in mere, ki je videti simetrična, sklepam, da mora biti merjena pesem pravilno šestdelno, št. 180.

181. Zdrava bodi, draga moja.³

Pesem menja mero v drugem stavku iz tridelne v dvodelno. V bistvu je pravilno zapisana, potrebuje samo nekaj male poprave, ker se tudi drugi del začneja s predtaktom, ne s krepkim poudarom. Pesem ima mero po št. 181.

182. Preljuba si ti, pomlad.⁴

Kitice so štirivrstične, poudari razdele pravilno vsako vrstico v dva takta. Zato je pesem v Schwabovem zapisku v tridelni meri napačno pisana, stati mora v $\frac{6}{8}$ taktu, št. 182.

183. Kaj pa delaš, Angeljček.⁵

V dvodelni meri ima vsaka vrstica po 4 takte. Poudari zahtevajo pa po dva. Torej more biti prava mera samo štiridelna, št. 183.

184. Vse tičice lepo pojo.⁶

Kuba je zapisal isto pesem v svoji zbirki (str. 183) v vseskozi dvodelni meri, Mihelčič jo je prenesel v drugem delu v tridelno. Kuba ima nekaj prav, Mihelčič pa tudi nekaj. Prvi del je dvodelno prav merjen, drugi pa ponavlja obe kitici v počasnejši meri. Kuba je naznačil to s četrtingami, njegov zapisek obsega 7 taktov:

vse ti-či-ce le-po po-jo da v go-ro zvo-ni
ta del v tridelni meri

Pravilno merimo prvi stavek dvodelno, drugega pa štiridelno, št. 184.

185. En pušlec b' mu nardila.⁷

Vodopivec zelo solidno dela, vedno v jasni prozorni obliki. V tej pesmi je vse popolnoma v redu, samo mesto v tridelni mora stati v šestdelni meri, kar je razvidno iz kitic in povdarov kitice. Osnova pesmi je torej 4 + 4 v šestdelni meri, št. 185.

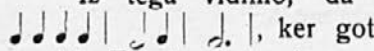

¹ Il. 24. Adamič ² Il. 28. Adamič. ³ Il. 29. Adamič. ⁴ Il. 35. Schwab.

⁵ IV. 8. Kramar. ⁶ IV. 12. Mihelčič. ⁷ VI. 11. Vodopivec.

186. V klošter bi rada šla.¹

Svetek je zapisal pesem v tridelni meri tako, da obsega v prvem stavku dva polstavka po 3 takte, v tretjem polstavku 4, v zadnjem pa zopet po osnovi prvega polstavka 3 takte. Kitica obsega samo dve vrstici, ki se ponavljata in dosežeta osnovo štirivrstične kitice. Pri dosedanjih pesmicah smo videli, da ima vedno vsaka vrstica po dva poudara. Tako tudi ta:

V klošter bi rada šla,
pa že prepozno je.

Iz tega vidimo, da je Svetkov zapisek nemogoč v obliki , ker gotovo ni poudarjen zadnji zlog v nobeni vrstici. Ta stavek tvori zapev pesmi. O tem pa vemo že, da ga pojo pevci navadno prosteje, po svoje, včasih precej prosto, celo recitativno, posebno še pevci, ki si domišljajo, da so „boljši“ od drugih; ti „boljši“ pa ponavadi pojo zapev. Prepričan sem in to posebno še z ozirom na drugi stavek, da je mera v prvem stavku prav taka kot v drugem, da merimo stavek pravilno: . Na ta način dobi pesem v celoti pravilno osnovo 4+4. št. 186.

X. Adamič: Šest narodnih pesmi iz Kokošarjeve zbirke.

187. Mene pa glavica boli.²

Tudi ta pesem je ritmično slabo zapisana v petdelni meri, ker petdelnosti ni mogoče občutiti, št. 187.

Potem takem bi obsegala pesem samo dve vrstici v 4 taktih. Kitica ima pa štiri vrstice:

Mene pa glavica boli
za moje lepo lice,
u vozo so me djali
nikdar me ž nje peljali.

— — — — — ( )
— — — — —
— — — — —
— — — — —

To so prozorne, simetrično postavljene trohejske tripodije z nastopom. Zato moramo porazdeliti poudare po dva na vrstico in meriti pesem v menjani meri, št. 187, a.

¹ VI. 17, b: Svetek

² Št. 3.

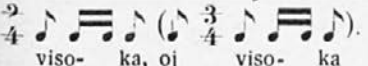
188. Stoji 'na gora visoka.¹

Pesem je različica one, ki sem jo priobčil pod št. 154, merjena mora biti v menjajoči se meri, toda ne tako, kot jo je zapisal ali prevzel Adamič, št. 188.

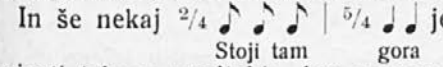
To je nestvor, v tej obliki je pesem **nemogoča**, zato, ker so poudari na visoka, visoka, široka nemogoči. Iz št. 154 je jasna mera v simetrični osnovi, št. 188.

Tako dobimo 4 (+ 2 ponovitev) + 4 (+ 2 ponovitev).

Če se v pesmi v prvi in tretji vrstici v resnici ponovi zadnji takt (oj visoka), potem je to le pripev, ki poudari glavno besedo; šteti ga ne smemo k temeljni osnovi, meriti ga moramo pa tako, da ne rušimo nadaljne simetrije z napačno mero:

 Adamič je ravno vsled tega pripevka tako

premaknil vso mero, da ni od tu dalje niti en mah na pravem mestu.

In še nekaj $\frac{2}{4}$ je slabo. V dvodelni meri ne moremo pisati takega predtakta, ker ne sme iti nikdar preko druge polovice takta.

189. Moj kristjan.²

Adamič je prisodil pesmi tridelno mero, kitica zahteva pa šestdelno:

Moj kristjan, današnji dan
eno pesem pojmo mi,
od ene mlade deklice,
ki tukaj mrtva leži.

Po tej meri moramo meriti pesem, ki kaže lepo simetrijo, šestdelno, št. 189.

190. Kaj pa delajo ptički?³

Adamič je pisal kitice štirivrstično tako, da je vsaka vrstica sestavljena iz dveh stopic:

Kaj pa delajo ptice,
da nič ne pojo?
Al se mraza boje,
al velicga snega?

Ta oblika kitice je nemogoča, meriti jo je treba dvovrstično. Dokazi: 1) vrstice iz samo dveh stopic so prav redke, 2) mera v tej obliki ni jasna in ne simetrična, 3) druga kitica se z mero prve ne krije. Pesem je treba meriti sledeče:

¹ Št. 4. Primeri tudi Štrekelj Slov. nar. pesmi I. str. 210!

² Št. 5.

³ Št. 6.

Kaj pa delajo ptičke, da nič ne pojo?
Al' se mraza boje, al' velič'ga snega?

— — — — —
— — — — —

S to mero se krije točno tudi druga kitica, zato je brez dvoma prava. Iz te oblike pa sledi štiridelna mera. Ker se kitica ponovi v izpremenjeni melodiji, doseže pesem pravilno osnovo 4 + 4. Adamičeva mera je napačna, ker poudarja zloge: delajo, ptičke, mraza, veličga itd. Prava mera je zapisana v št. 190.

XI. Švikaršič Zdravko: Slov. nar. pesmi I. — III. zv.

Švikaršič je pesmi izvrstno zapisoval. Le nekaj malih izjem je v njegovih zbirkah, ki jih bo treba postaviti iz jednostavnega takta v zloženega, sicer je pa njegovo delo solidno in jasno. Če pomislimo, da je s koroškimi pesmami križ pri zapisovanju, ker imajo živahnejši ritem in v besedilu veliko prostosti, potem mu moramo priznati fin sluh, dobro muzikalnost in vestnost.

191. Na v'suačam Obirji.¹

Pesem mora stati v šestdelni meri: št. 191.

192. Se pa Blstr'ca plišče.²

Tudi ta pesem je zapisana v tridelni meri mesto v šestdelni. Prav je merjena šestdelno št. 192.

Št. 13. „Mam pa dečlo v Tirole“ je istovetna s pesmijo pod št. 114, ki jo je zapisal Dev. Tudi ta mora stati v šestdelni meri, pa dobi osnovo 4 + 4.

193. Oj te mlinar.³

Pesem ima dvojno osnovo 8 + 8. V zadnji vrsti pa je dobil Švikaršič 3 takte: št. 193.

Ta stavek bi popravil na vsak način v dva takta, ne da bi preobrnil pri tem značaj pesmi, št. 193, a.

194. Sva z ljubco na jarmak hodiva.⁴

Prvi pogled na kitico nas pouči, da treba meriti pesem šestdelno, št. 194.

¹ l. 8. ² l. 9. ³ l. 23. ⁴ l. 28.

Št. 3. v II. zvezku je predelana pri številki 136 (iz Devove zbirke). Ima šestdelno mero.

Št. 4. II. zv. ima drugi del isti kot pesem, ki je bila omenjena pod št. 145. Prvi del je pa prav zapisan.

195. Snuoč sem dobiu pisemce.¹

Prava mera pesmi ni tridelna, temveč šestdelna. Strniti je treba po dva in dva takta: št. 195.

196. Da bi biva lepa ura.²

V tej pesmi, ki je sicer pravilno merjena, je Švikaršič v 3. polstavku menjal mero sledeče:

$\frac{3}{4}$ || $\frac{2}{4}$ || $\frac{3}{4}$: ||. To mesto zahteva poprave

da bi pr- šou moj furman uuou
Dva načina sta mogoča. Če je mena mere v resnici potrebna, potem moramo strniti oba dvodelna takta v enega, ker ima kitica krepki poudar na pršou in (do)mou || C || $\frac{3}{4}$ ||. Če pa

da bi pr- šou moj furman mou.
mena ni prav izrazita, je pa možnost še ta, ki se mi zdi celo bolj ver-

jetna, da stoji tam malo zategnjena trojnica: | | | |

Ta poprava se mi zdi verjetnejša, ker koroške pesmi ne menjajo rade mere sredi polstavka, kakor prav rade druge naše pesmi. Pač pa imajo kaj rade trojnice, o katerih sem že prilično govoril pri Devovih zbirkah. Zato bi meril pesem s trojnico. Na vsak način pa dobi pesem osnovo $4 + 4$.

Št. 4. III. zv. je različica naše „Pobič sem star šele 18 let“, ki mora stati, kakor ona v šestdelni meri. (št. 2.).

Prav tako spada št. 16. istega zvezka k pesmi pod št. 75, št. 22 pa k št. 72.

¹ II. 15. ² II. 18.

Sklep.

Tako smo prebrskali vse one zbirke narodne pesmi, ki so bile natisnjene vsaj po večini po originalnih zapiskih. Izpustil sem zbirki Kuba, Slovanstvo ve svojih zpěveh in Kuhač, Južnoslov. nar. pesmi, ker sta pri nas v splošnem neznani, imajo jih pri rokah le nekateri glasbeniki in ju bom predelal v prihodnjem letniku „Pevca“. Ostal bi le še Beraničev spis v času l. 1910: „O slovenski narodni glasbi“, ki je skušal pisatelj v njem podati v precej široki osnovi nekako splošno razpravo o naši glasbi sploh glede na ritmiko, melodiko, harmonijo, osnovo itd. Ker pa Beranič tvarine, ki jo je porabljal za razpravo, ni kritično predelal, temveč sklepal vedno iz zapiskov, kakršni so, je ta spis izgubil vso kritično vrednost. Zato so tudi njegovi zaključki napačni in brez vsake vrednosti, razprava sama je pa čitanja vredna in jo priporočam.

Na podlagi prebrskane snovi in podrobnega razmotrivanja pa moramo sedaj ugotoviti v naši narodni pesmi z vso gotovostjo sledeče principe:

1. Mera.

Naša pesem ima vse mere: prvotne dvo- in tridelne, zložene štiri- in šestdelne in deljene dvo- in tridelne ($\frac{6}{8}$ in $\frac{9}{8}$). Petdelne mere nismo našli v nobeni pesmi, to smo dosedaj napačno pisali mesto periodične mene dvo- in tridelne mere. A še nekaj zanimivega ima naša pesem, česar ne more bržkone v taki obliki in taki zanimivi pestrosti pokazati narodna pesem nobenega naroda. To je pestra pogostna mena mere v isti pesmi, v istem stavku, da celo v istem polstavku.

Razmerje omenjenih mer je med 553 pesmami, ki smo jih prav zapisane pregledali, ali pa jih popravili, sledeče:

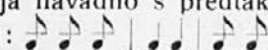
a) Dvodavno mero ima 72 pesmi, ali 13,3 odstotkov. V tej meri so zložene večinoma pesmi vojaškega in veselega značaja, zlasti zdravice (polke) in pesmi, ki pomenijo premikanje, potovanje, voženje itd. Njih motivi so različni, ponajveč razdeljeni mahi (v osminkah), ali po eden deljen, le redke so pesmi z nedeljenimi popolnimi mahi v četrtingah.

b) Tridelno mero ima izmed 553 pesmi 170 pesmi ali 31 odstotkov. Ta mera je pač najbolj zastopana v narodni pesmi. Je splošnega značaja, obsega pesmi živahnega značaja: zdravice (mazurke), podoknice, lirične pesmi in žalostne (otožne): slovo, žalostinka, tožba po mladosti, po prijateljih, po cvetlicah itd. Motivi so živahni, deljeni v osminke, celi mahi, podaljšani (pridržani), mahi s piko, združeni mahi v polovinke, pretrgani mahi z nehaji itd.

c) Štiridelna mera obsega 87 pesmi ali 15·80 odstotkov. V tej meri so zložene pesmi raznih značajev: koračnice, vesele, živahne, otožne, poučne, epske. Kratkoma pesmi z daljšimi vrsticami. Motivi so jim najrazličnejši z deljenimi, polnimi, spojenimi, podaljšanimi, pretrganimi mahi in nehaji itd.

č) Šestdelno mero (tridelno zloženo 3 + 3) ima 134 pesmi ali 24 odstotkov. Ta mera je za tridelno najštevilnejša. Obsega živahne pesmi, zdravice in plese (valčke), lahne lirične pesmi, podoknice, slovo, ženitvovanjske, fantovske pesmi itd. Dvodelno deljena ($\text{♩} = \text{♩} \text{♩}$) pa obsega prav tako poleg omenjenih še tudi koračnice in pesmi, ki opjevajo razne doživljaje in slike iz življenja. Ta mera je posebno pogosta, skoro dosledna pri vseh pesmicah, ki imajo daljše vrstice, posebno še v daktilskih stopicah.

d) Deljeni tridelni ($\frac{9}{8}$) takt sem zasledil v dosledni meri samo pri eni pesmi (0·20%), nekterikrat je pa vpleten v pesmih, ki menjajo mero. V tek slučajih se nahaja vedno v prvem delu verza, nikdar v drugem. Rajši pa je zopet v prvem stavku kot v zadnjem.

Menjajočo se mero ima 89 pesmi ali 16 odstotkov, in sicer periodično redno meno 2 + 3, oziroma 3 + 2 skupaj 17 pesmi ali 3 odstotke, nepravilno meno raznih mer pa skupaj 72 pesmi ali 13 odstotkov. Dosledne dvo- in tridelne mere smo dosedaj v napačnem prepričanju pisali za petdelno mero. Podrobna analiza pa nam je pokazala, da sta vselej oba takta samostojna. Ta redno menjajoča se mera se začenja navadno s predtaktom, sicer je pa najpogostnejša mena 3 + 2 v obliki: . Tak predtakt ima veliko nar. pesmi, ki so zložene v tri- ali štiridelni, redkeje pa pri šestdelni meri.

Petdelnosti torej ni v naši narodni pesmi, zato so šli na kriva pota vsi oni naši skladatelji, ki so našo umetno pesem zlasti po razsulu silili v petdelno mero, hoteč ji dati s tem posebno slovenski značaj. Velikokrat je ta mera i bistveno i formalno le prisiljena, zapisana več za oko kot za živo petje, dopolnjena in izravnana s številnimi pripombami, kar vse dokazuje nje prisiljenost.

Ta mera se pa menja večkrat samo v enem stavku ali polstavku. Toda tudi v teh slučajih je dokazala analiza, da je vsak stavek v resnici samostojen, ne zložen, torej tudi v tem slučaju ne smemo meriti petdelno, temveč meno dve- in tridelne mere (št. 21, 65, in dr.)

Prav zanimiva je mena dvodelne in štiridelne mere. Tudi ta mena je včasih periodična, vedna, včasih pa samo slučajna (št. 63, 67, 93, 96, 97, 106, 155, 172, in druge.) V mnogih drugih slučajih je vrinjen v redno štiridelno mero samo po en dvodelni takt, ali v dvodelno en štiridelni. Večkrat je pa cel polstavek ali stavek (pripev) zložen v menjani meri. Tudi v teh slučajih, ki sem jih zgoraj omenil, bi bilo popolnoma napačno pisati šestdelno mero, namesto menjajočo se 2 + 4 ali 4 + 2.

Menjava mere pozna vsemogoče kombinacije. Nekaj povsem novega je pač mera v polstavku 6 + 3: št. 94, 99, 104, 119. O tej meri

bi lahko rekli, da je mena dvodelne (deljene) in tridelne prvotne mere, a ima čisto drug značaj kakor ona mena dvo- in tridelnosti, ki smo jo omenili zgoraj; začne se vedno brez predtakta.

Mera se menja pa večkrat tudi tako, da je n. pr. srednji (tretji) polstavek v zamenjani meri, zadnji pa zopet v prvotni, ali je ves zadnji stavek v menjani meri, ali pa pripev, ki ima večkrat obseg polne kitice. Vidimo torej v meni popolno prostost, vendar je najobičajnejše mesto mene v predzadnjem taktu, t. j. v zadnjem polstavku. To pa zato, ker naša pesem, ki teče sicer v lepo umerjeni meri, proti koncu kaj rada mero poživi.

Priprostost mere pa ima svoj vpliv tudi na motive, ki so vsekozi zelo priprosti, večinoma simetrični, vendar se živahno menjajo tudi ti, da niso nikdar dolgočasni, vedno pa se ujema njihov značaj z značajem pesmi. O, ko bi mogel našteti tu vse one podrobnosti, ki kažejo globoko umetniško nadarjenost našega naroda, ki se kaže v mikroskopičnih delcih prav tako velika, kakor v vsej črti naše glasbe!

2. Vrstice.

Naša nar. pesem ima različne kitice. Pozna dipodije (z dvema stopicama. Koroškel), pozna tripodije v značaju dimetra, tetrapodije, pentapodije itd. A eno je vedno: glasbena osnova vrstice je vedno dimetron, t. j. obstoji redno iz dveh delov in vsak del zase ima poudar, ki ga pojemo na prvi mah. Zato nam je postalo jasno, da obsega vsaka vrstica samo dva takta, pa ne več, pa ne manj. Pa so vrstice poleg različne dolžine še tudi sicer gibljive v svoji osnovi. V eni in isti kitici so vrstice različne, večkrat prekomerne, a vedno tako, da se prekomernost zabriše na nepoudarjenem mestu. Vrstice so večkrat tudi nepopolne. Tedaj je nepopolni del zložen v daljši melodični črti, ali so pa na nepopolnem mestu izrazite pavze, ki jih narod pri petju čuti in tudi drži. Če sta v sredi kitice dve vrstici krajši od drugih, sta pa tako zloženi in v petju tako zasukani, da tvorita glasbeno le eno samo vrstico v obsegu dveh taktov, konec je pa povzet zopet po začetku. Često bi pa čutili v kitici samo tri vrstice, ker sta tretja in četrta tako zvezani v eno, da je v četrti večkrat predtakt, ki ga druge vrstice nimajo, samo zato, da veže vrstici tesneje v eno.

Solnce čez hribček gre,
luna pa za gore,
treba jemat bo
od! ljubce slovo.

Vrstice so v sredi večkrat pretrgane po manjkajočem zlogu. Včasih je na tem mestu tudi rima, kar je povzročilo, da pišemo in merimo vrstice napačno n. pr.: Žido kupila **bom**, pušelnica nardila **bom** . . . Vstani gor ljubica, sveti mi lunica . . . Zdaj pa maš moža, da si žalostna . . .

Vrstice so večkrat podaljšane s pripevom, ki spada k meri ali stoji tudi izven nje.

Dolgost vrstice pa upliva na mero: kratke vrstice (dipodije, tripodije) so zložene vedno v prvotnih merah (dvodelno ali tridelno), daljše vrstice tetrapodij, zlasti daktilske mere z velikim številom zlogov so vse zložene v zloženi štiridelni, šestdelni ali celo devetdelni meri.

3. Kitice.

Kitice naših narodnih pesmi imajo po dve vrstici, nekaj jih je s tremi, ne manjka jih s 4 vrsticami, srečamo jih tudi v petih, šestih. Nekaj jih je celo z 8 vrsticami, Naša analiza je pokazala, da je z ozirom na glasbeno osnovo treba deliti naše pesmi samo v dva dela: ali imajo normalni obseg 8 taktov, ali pa dvojni obseg, to je po 8 vrstic z dvojno osnovo 8+8. Včasih nadomešča drugi del podaljšane osnove pripev: Tralala . . . , Drumladi . . . , Didreja . . . itd.

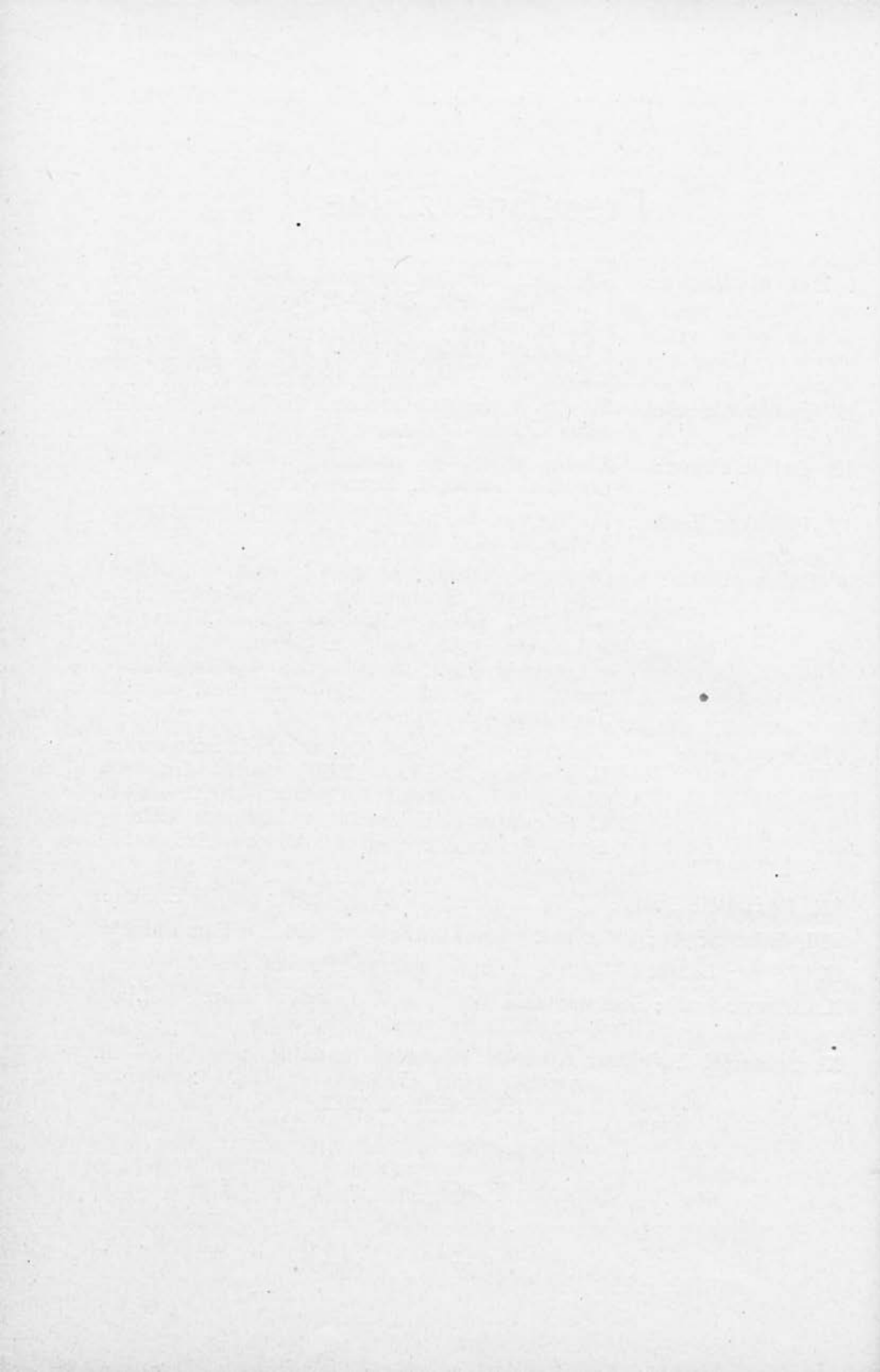
Zato je pravilno merjena samo ona pesem, ki izkaže gori omejnjeni osnovi z ozirom na osnovo kitice. Razni pripevi in zapevi podaljšajo včasih glasbeno črto; tedaj ne spadajo v osnovo vrstice. Včasih so pa pritegnjeni v osnovo vrstice in jo izpolnjujejo. V mislih pa imam vedno le glasbeno osnovo, ki ima več prostosti kot zlogovna že z ozirom na to, da more zloge poljubno daljšati in krajšati, da obseže potrebno osnovo.

Kar je pa nad vse važno in temeljno bistvo naše narodne pesmi, je njena simetrija. V kiticah moremo in moramo vedno iskati skladnosti vrstic. V tem vidim eno najvažnejših lastnosti naše narodne pesmi. Če so srbske pesmi, kar jih poznamo iz zapiskov, prav zapisane, potem imajo tam prost verz in prosto kitico, medtem ko je pri nas vse tako strogo ritmizirano in simetrično zaokroženo. Razumel bi prostost srbske mere po epskem značaju njihovega pesništva, ali tudi to ni nujna potreba. Bojim se pa, da je mnogokaj po sili tako zapisanega in da je marsikje mera in ritem v narodu, ki ga (je) v knjigi ni. Žal sem premalo živel doli, da bi mogel navesti čisto jasne dokaze za svoj sum. Gotovo pa se je razvijala njihova pesem pod drugimi razmerami ob drugih zvokih kot naša. Kdor pa pozna Mokranjčeve „rukovete“, vsemogočih narodnih pesmi iz Bosne, Hercegovine, Srbije, Črne gore in Macedonije, se mora čuditi, če najde ogromno večino pesmi prirejenih v tako lepem izrazitem ritmu, ki se velikokrat po svoji jasnosti bliža kar naši pesmi. In Mokranjcu ne moremo očitati glasbene nendarjenosti, ne površnosti in bržkone tudi ne pravega čuta za glasbeni ritem. In pesmi, ki so v njegovih venčkih obdelane, kažejo izrazito urejen ritem. Kdor pa hoče dati svojim pesmam našega narodnega klorita, ne sme prezreti naše simetrije in ritmične pozornosti. Saj mu mena mere nudi še vedno neizmerno bogato izbiro spremen. Treba je le živahne fantazije, ki je skladatelj polet umetniške invencije nikdar ne sme manjkati. Izkušnja nas uči, da nekatera pesem takoj prime v narodu in postane skoro narodna ali vsaj tako splošno znana, da jo zna vsakdo peti; pesmi so postale narodova last, so „ponarodele“, ker so pisane v naši obliki in v našem duhu. Druge pa ne morejo v dušo naroda, ne morejo najti pota do srca, če jih še z večjo silo

silimo med narod, ker so mu tuje, pisane v konvencionalnem tujem (večkrat judovsko-salonskem) stilu in Bog ve, da jih naš narod ne mara, ker jih ne more in ne more, ker jih ne mara. Če ga vprašate: zakaj, bo skomizgnil z ramami in s tem prav jasno odgovoril vsakomur, ki ga hoče razumeti. Pri nas je bila naša umetna pesem pretekle in polpretekle dobe pisana namenoma ali po instinktu v narodnem duhu, zato so za narod neprecenljive še vedno pesmi one dobe (Ipavci i. dr.) Današnji dan dobi narod silno veliko izbire, pa malo kupi. Med njim in njegovimi skladatelji je večkrat prepad, pa ne zato, ker so oni moderni, temveč, ker so premalo živeli v živem stiku naroda in se premalo učili njegove glasbe. Učili so se večina le po šolah, naučili se splošne konvencionalne glasbe, zanemarili pa njegovo narodno. Zato jih je le malo „modernih“, ki prodirajo res v narod, četudi delajo naši številni zbori s Heraklejevo silo. Treba torej najprej spoznati naroda dušo in glasbo in šele potem bomo dobili tudi umetno slovensko glasbo.

Predelane zbirke.

- I. Žirovnik Janko:** Slovenske narodne pesmi I. zvezek (2. natis), v Ljubljani, 1901. Založil R. Drischel. II. zvezek, v Ljubljani 1901, založil O. Fischer. III. zvezek, v Ljubljani 1905, založil O. Fischer. IV. zvezek, v Ljubljani 1910, založil „Slovenski Branik“.
- II. Gerbič-Malenšek:** Slovenske narodne pesmi. V Ljubljani 1890, založila Glasbena Matica.
- III. Gerbič Franc:** Album slovenskih napevov, I.—III. zvezek. V Ljubljani, založil L. Schwentner.
- IV. Prelovec Zorko:** Idrijske narodne pesmi. Založilo; Delavsko bralno društvo v Idriji 1907.
- V. Bajuk Marko:** Slovenske narodne pesmi I. zvezek, v Ljubljani 1904, založila Glasbena Matica. II. zvezek, v Ljubljani 1907, založila Glasbena Matica. III. zvezek, v Ljubljani 1908, založil L. Schwentner. IV. zv., v Ljubljani 1912, založila Jugoslovanska knjigarna. V. zvezek, v Ljubljani 1927, založila Jugoslovanska knjigarna.
- VI. Dev Oskar:** I. zvezek, v Ljubljani 1906, založil L. Schwentner. II. zvezek, v Ljubljani 1908, založila Glasbena Matica. III. zvezek, v Ljubljani 1912, založil L. Schwentner. IV. zvezek, v Mariboru 1923, v Samozaložbi. V. zvezek, v Mariboru 1926, v Samozaložbi.
- VII. Kocjančič Josip:** I. in II. zvezek, v Pragi 1898, založil E. Starè.
- VIII. Mihečič Al.:** Slov. nar. pesmi, v Ljubljani 1911, v Samozaložbi.
- IX. Pevec:** Letnik I.—VII. V Ljubljani, izdaja „Pevska zveza“.
- X. Adamič Emil:** Šest narodnih pesmi iz Kokošarjeve zbirke, v Ljubljani, izdala Zveza pevskih zborov.
- XI. Švikaršič Zdravko:** Koroške slovenske narodne pesmi, I.—III. zvezek, izdala Glasbena matica v Ljubljani v letih 1914, 1921 in 1922.

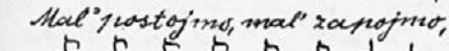
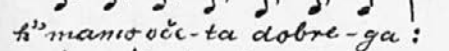

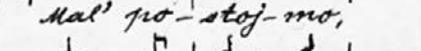
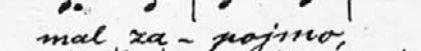

PRILOGE

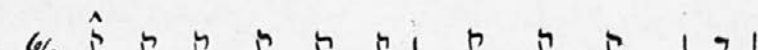
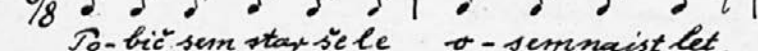
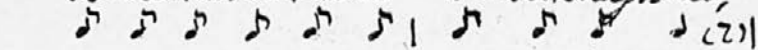
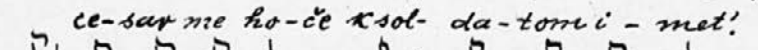
Št. 1.

$\frac{4}{4}$
 Mal' prostojmo, mal' zapojmo,
 $\frac{4}{4}$
 k' manovčeta dobre-ga:
 $\frac{4}{4}$
 Franca Jože-fa.

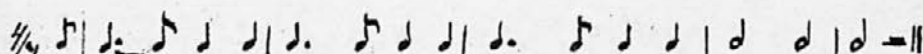
Št. 1 a.

$\frac{2}{4}$
 Mal' po-stoj-mo,
 $\frac{2}{4}$
 mal za-pojmo,
 $\frac{2}{4}$
 k' manovčeta-dobrega:
 $\frac{2}{4}$
 Franca Jože-fa.

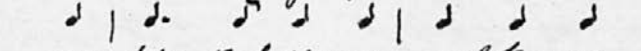
Št. 2.

$\frac{6}{8}$
 Po-bič sem starše le o-semnajst let,
 $\frac{6}{8}$
 ce-sar me ho-če ksol-da-tom i-met'.
 $\frac{6}{8}$
 Ha-ko bom soldat, k' sem pro-bič premlad,
 $\frac{6}{8}$
 ne morem se puške dr-žat'.

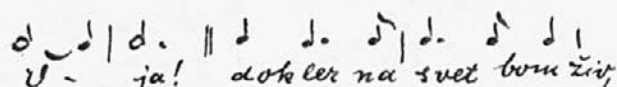
Št. 3.

$\frac{4}{4}$
 Prišel sem pod o-kence, potr-kal sem na polkence.

Št. 3 a.

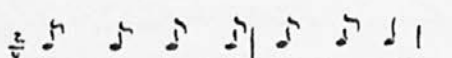
$\frac{2}{2}$
 Prišel sem tja pod o-ken-ce,
 $\frac{2}{2}$
 po-tr-kal sem na polkence,
 $\frac{2}{2}$
 po-tr-kal sem na polken-ce,
 $\frac{2}{2}$
 po-tr-kal sem na pol-kence.

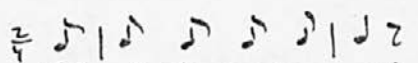

 U - ja! do-ker na svet bom živ,
 U - ja! zmiraj bom vince pik,
 U - ja! do-ker bom živ.

Št. 7.

Št. 9.

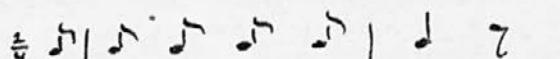

 Rasti, ra-sti rožmarin,
 ti deviški drag spomin.
 Rožmarin i-ma svoj duh,
 naj bo zelen al pra-suh.
 (Prispev) al pra-suh.

 Slu-šajte najpro-mej,
 kar se vam zdej povej,
 od žližne-ga gradu,
 k'je tam in v ledujiku.

Št. 9. a.

 Kak je bitra ta pro-soda,
 tjer se hrani očka zolca.

Št. 9. b.

 slušajte najpro-mej,
 kaj to je kisti graj,
 kar se vam zdej pro-vel, povej,
 ki poln je starih bab, o'j bal,

od žlič-ne-ga gradu,
oj to je tisti grad,

Kjé tana pír skledú-ku.
ki polu je starih bab.

Hak je bistra ta poroca,

tjér se hrani sùha roba. *2. Ritico clo 5, potem*

Honec:

Vne vne vne

Mismo Ritónoauje.

Cel tedeu smo o-kol hodil,

vne-deljo smo Boga pravit,

da b' loucev ne no-bil,

da b' loucev ne no-bil. ||

Št. 10.

$\frac{3}{2}$ Haj boš, kaj boš za mano ho-diu,
klo-buk po strani no-šiu?

$\frac{3}{2}$ Mar bliu, mar bliu bi čvoljoke uoli ajou,
pa b' bliu do-ma za-span. ||

Št. 10 a.

Kaj boš, kaj boš za mano ho- diu,
 klobuk po strani no- siu?
 Mar biu, mar biu bi čevljike doli djam,
 pa l' biu doma ostau.

Št. 10 b.

Kaj boš, kaj boš za mano ho- diu,
 klobuk po strani no- siu?
 Mar l' biu, mar l' biu bi čevljike do- li djam,
 pa l' biu doma o- stau.

Št. 11.

Ko pri- dem jaz kte- bi no več,
 go- tr- kam na okno gre- doč,
 go- tem se na dol naslonim,
 pri te- bi prav sladko zasrim.

Št. 12.

Po gorah je ivje po ravnem je mraz

oh kje je moja dekle, oh kje sem pa jaz?
 di-dre-ja didre-ja didre-ja didrom
 didre-ja didre-ja didrom.

Št. 13.

Št. 14.

$\frac{6}{8}$
 Sem mislil snoči v vas i-ti,
 pa j'bla meglica v jeresi.
 Megla, megla sred je-xera.
 Megla, megla sred je-xera.

$\frac{3}{4}$
 Saj sem pravil mnogokrat,
 naj bo to za kratek čas.
 Ne o-žo-ni se, ne o-moži se,
 saj jaz pri-deu kmal'no te.

Št. 14 a.

Št. 14 b in c.

$\frac{3}{4}$
 Saj sem ti pravil mnogokrat,
 naj bo to za en kratek čas.
 Ne o-mo-ži se, ne o-ženi se,
 saj jaz pri-deu kmal'no te.

$\frac{3}{4}$
 Saj sem pravil mnogokrat,
 naj bo to za kratek čas.
 Ne o-žo-ni se, ne o-moži se,
 saj jaz pri-deu kmal'no te.

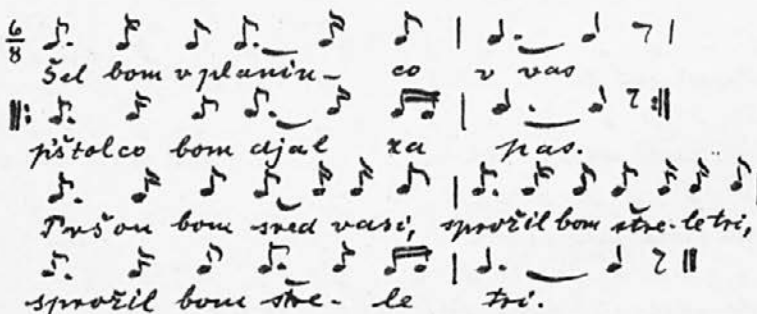
Št. 15.

$\frac{3}{4}$
 Šel bom v plavi-čo v vas,
 pštolco bom ajal za pas,
 pštolco bom ajal za pas.

$\frac{3}{4}$
 Pr-šou bom sred vasi,
 sprožil bom štre-le tri,
 sprožil bom štre-le tri.

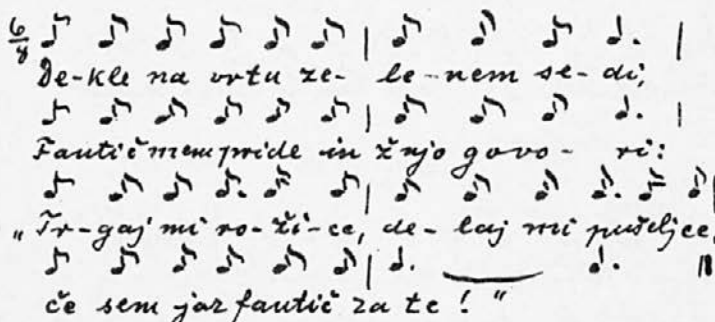

Št. 15 a.

Šel bom v planin- co v vas
 pistolco bom djal za nas.
 Pršou bom sved vasi; sprožil bom stre-letri,
 sprožil bom stre- le tri.

Št. 16.

De- kle na vrtu ze- le- nem se- di;
 Fantič mem pride in x'no govo- ri:
 "Št- gaj mi ro- ži- ce, de- laj mi puščjce,
 če sem jaz fantič za te!"

Št. 17.

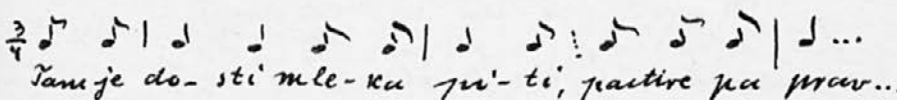
Št. 18.

U- be, u- be glavea mo- ja,
 mo- je zgrevano sr- ce.
 Mo- je dekle sto- vo čulo
 snoč mi je o poluo- či.

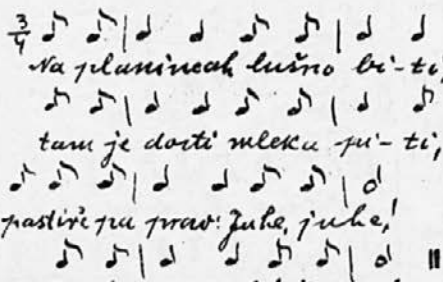
To vr- tu je 710- kajula
 in žlahtne rože trgala.
 Tod mi'no pride mlad vojak
 en mlad vojaški Kamerad.

Št. 19.

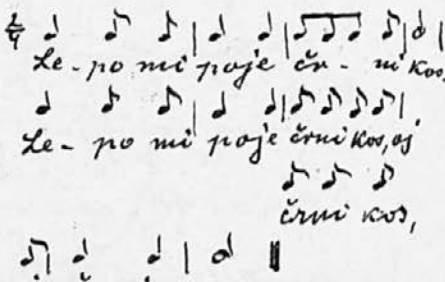
Tan je do- sti mle- ka pi- ti, pactive pa prav...

Št. 19 a.

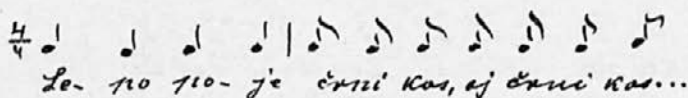
Na planincah lušno bi-ti,
tam je dočti mleku pu-ti,
pastirji pa prav: juhe, juhe,
Na planincah lušno je.

Št. 20.

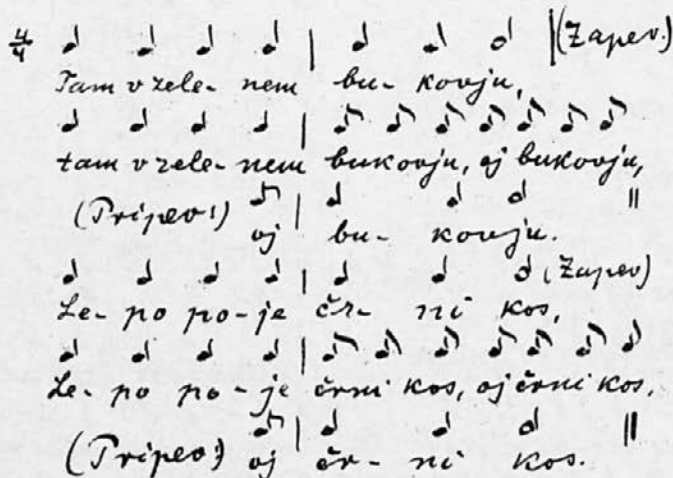
Le-po mi poje čr-ni Kos,
Le-po mi poje črni Kos, oj
črni Kos,
oj črni Kos

Št. 20 a.

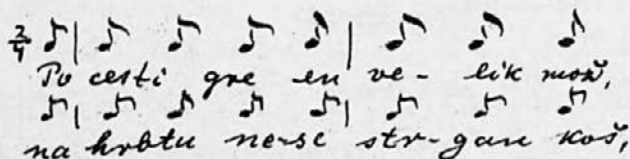
Le-po po-je črni Kos, oj črni Kos...

Št. 20 b.

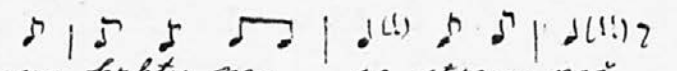

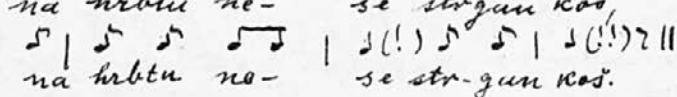
Tam vzela-nem bu-kovju, (Zaprev.)
tam vzela-nem bukovju, oj bukovju,
(Pripev!) oj bu-kovju.
Le-po po-je čr-ni Kos, (Zaprev.)
Le-po po-je črni Kos, oj črni Kos,
(Pripev!) oj čr-ni Kos.

Št. 21.

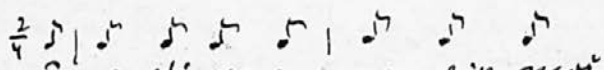

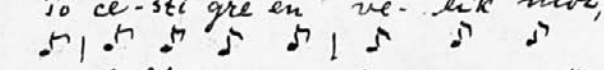
Po cesti gre eu-ve-lik moš,
na hrbtu nese str-gan koš,

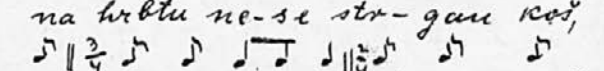

 na hrbtu ne- se strgan koš,

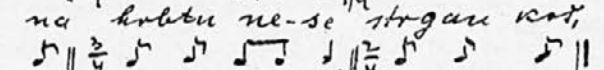

 na hrbtu no- se str-gan koš.

Št. 21 a.

 To ce-sti gre en ve-lik moč,

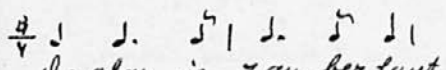

 na hrbtu ne-se str-gan koš,

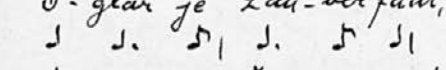

 na hrbtu ne-se strgan koš,

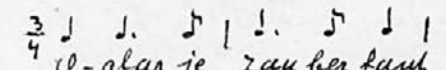

 na hrbtu ne-se strgan koš.

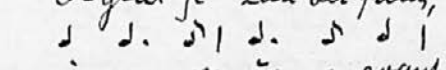
Št. 22.

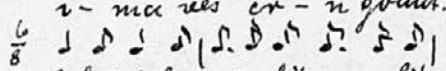
Št. 22 a.

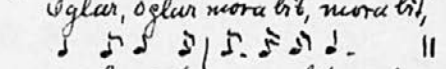

 O-glar je zau-ber fant,

 i-ma ves čr- n gvanč.

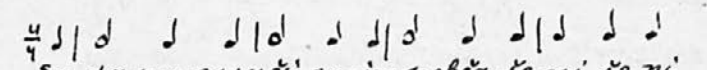

 O-glar je zau ber fant,

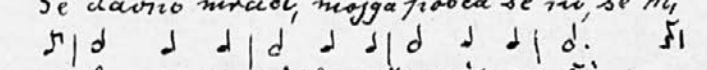

 i- ma ves čr- n gvanč.

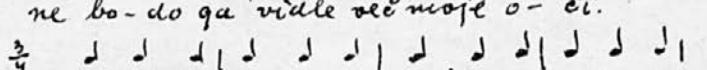

 Oglar, oglar mora bit, mora bit,

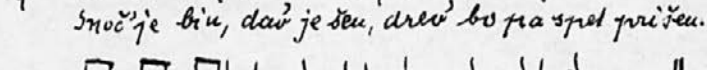

 o-glar, oglar morabit moj.

Št. 23.

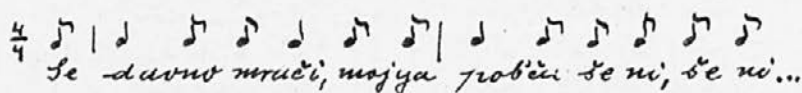

 Se davno mradi, najga roba se ni, se ni,

 ne bo- do ga vidle več moje o- či.

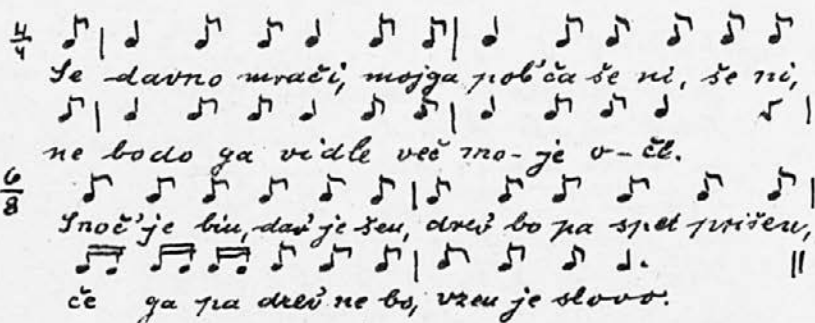

 Snov' je bin, dav' je šeu, drev' bo na spot pri šeu.

 če ga na drev' ne bo, vreu je slavo.

Št. 23. a

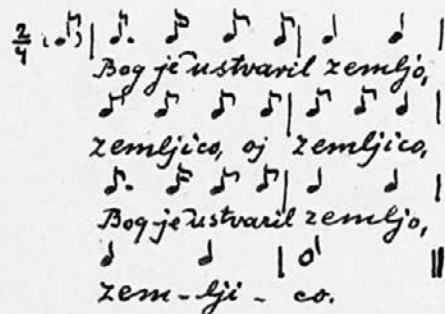
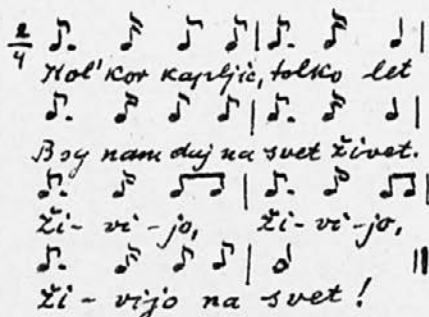

Št. 23 b

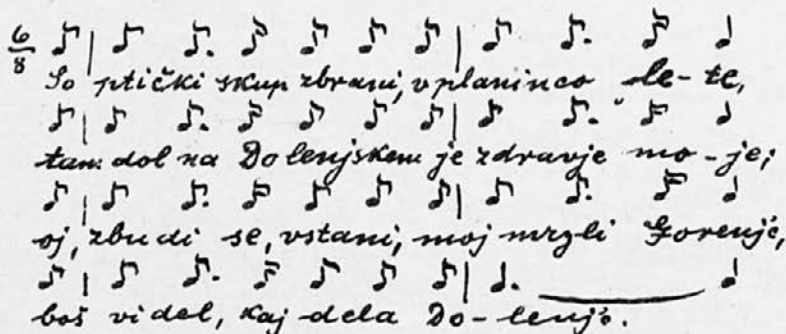

Št. 24.

Št. 25.

Št. 26.

Po-se-ka, oklesti, tri-pravljaju si lei,
 ga v buta-re ve-že, ravna si ga vmes,
 na voz ga naklada, ga žviuca ne gja,
 od ve-se-lja mu srce i-gra.

Št. 27.

Ži-ve-li; ži-ve-li, ži-ve-li!
 Mnoga le-ta srečni bi-li...

Št. 27 a.

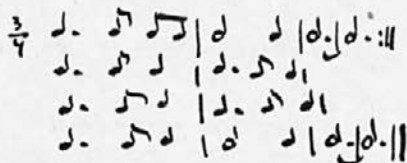
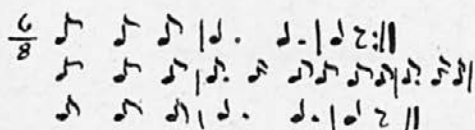
Ži-veli, ži-veli, ži-veli! (Zajec)
 Mnoga le-ta srečni bi-li,
 mnoga le-ta ži-veli!
 Mnoga le-ta srečni bi-li,
 mnoga le-ta ži-ve-li!
 Ži-ve-li, ži-veli, ži-ve-li! (Prijet)

Št. 28.

N'coj je en lep ve-čer, N'coj je en lep večer,
 ju-tri bo den sve-tel dan. jutro bo den svetel dan,
 ju-tri bo den sve-tel dan.

Št. 28 a.

Št. 28 b.

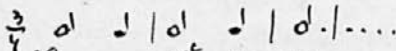

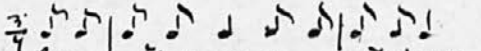
Št. 28 c.

 Noj je en lep ve- čer,
 ju- tri bo- en sve- tel dan.
 Noj je en lep večer, jutri bo- en svetel dan,
 ju- tri bo- en sve- tel dan.

Št. 29.

Št. 29. a.

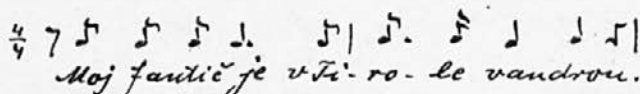

 Gor na Štajersko...

 Gor na Štajersko, Gornje Štajersko...

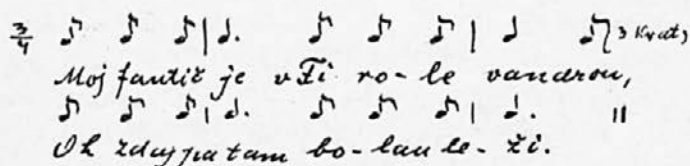
Št. 29 b.

 "Uj vanderček, vanderček, vanderček moj,
 "oj kam bova vandrala midva nočaj?"
 "Gor na Štajersko, Gornje Šta- jersko,
 bova vandrala midva nočaj."

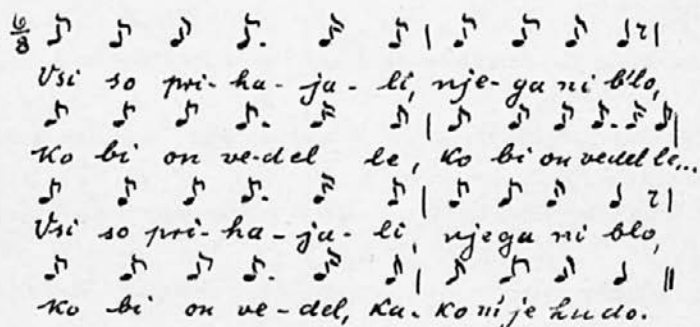
Št. 30.

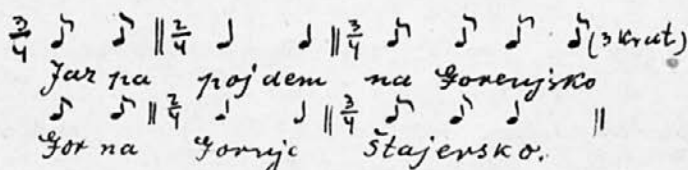
Št. 30 a.

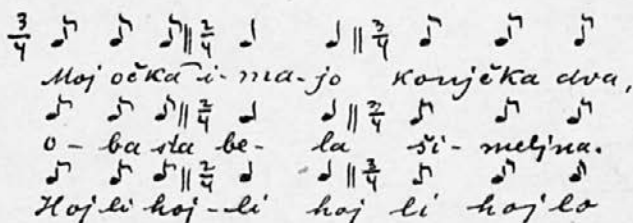
Št. 31.

Št. 32.

Št. 33.

Hoj li' hoj li' hoj- lo!

Št. 34

Št. 36. in 36 a.

$\frac{4}{4}$ U sta-rih davnih ča-sih
 ta krat je lušno bla,
 v gostilno sem za-ha-jal
 in vruce pil sladko.

$\frac{3}{4}$ Ja ko-maj sem si dekle zbrau,
 že ce-sar mi je pristo dau,
 sem moral de-kle zapustit,
 ce-sarja služit it'.

$\frac{2}{2}$ Žvese-lim srecem noščin
 svoj ljubei dober dau,
 da o-na ne po-za-bi
 na lo-pri samski stan.
 se de-kle ne-se-li,
 pri fantu radca bdi,
 za-to v nedel-ji zjutraj
 se sr-ček za-lo-sti.

Št. 38.

Št. 39.

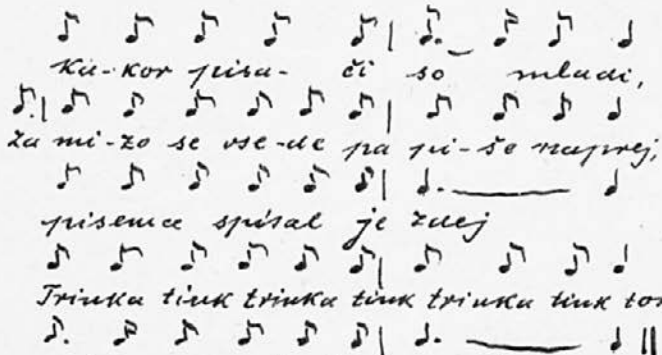
$\frac{3}{8}$ že. nu gre na gosti,
 tamnu nna nna-ja
 mo-žado-ka nusti,
 kopba sa sa-ja.

Suha žaba natri glava,
 a če ni priplavala,
 pa bo že priplavala,
 pa je že priplavala.

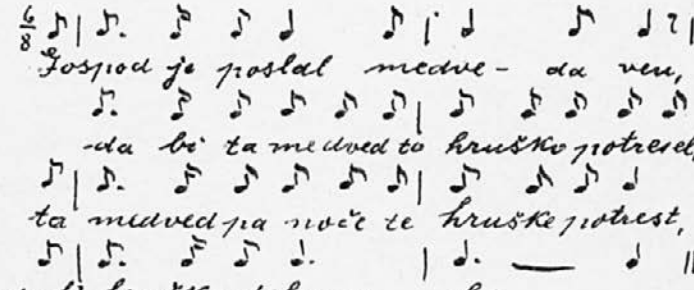
Št. 40.

$\frac{6}{8}$ Lepših lju-di ga na svetu nai ni,

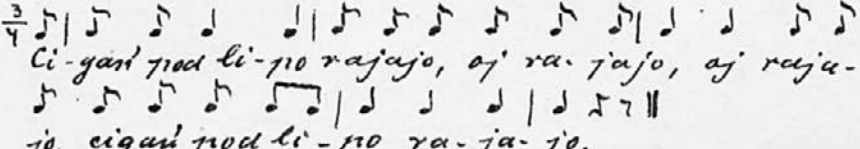

 Ká-kor žisa- či so mladi,
 za mi-zo se vse-de pa ži-so najprej;
 prisence spisal je zdej
 Triunka tunk triunka tunk triunka tunk tonk
 prisemoe spisal je zdej.

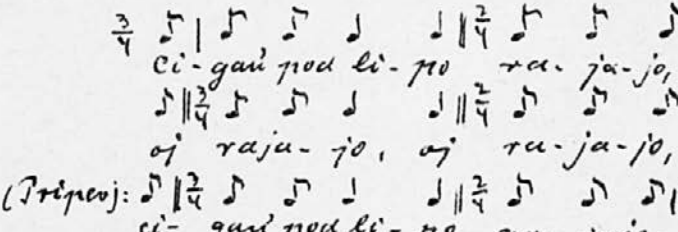
Št. 41.

 Gospod je poslal medve- da ven,
 -da bi ta medved to hruške potrestel;
 ta medved pa nič te hruške potrest,
 da bi hruške dol pa- le.

Št. 42. in 42. a.

 Ci-gan' pod li- no rajajo, aj ra- ja- jo, aj raja-
 jo, cigán' pod li- no ra- ja- jo.

Št. 42 b in c.

 Ci-gan' pod li- no ra- ja- jo,
 aj raja- jo, aj ra- ja- jo,
 (Trépevoj): ci- gan' pod li- no ra- ja- jo.

Št. 43.

$\frac{6}{8}$ Oh, oh u-ra že bi - je,
 Solm ce več mi ne si - je,
 davno že se je skri - lo,
 blisk poši - lja se mi - lo,
 Kak za - lostno, Kak za - lostno,
 -kak za - lostno je to.
 Kak za - lost - no, kak za - lostno,
 Kak za - lostno je to!

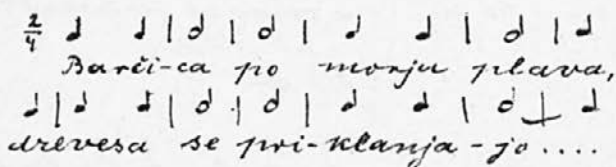
Št. 44.

$\frac{2}{4}$ Prijat' - lji, zdaj ve - sel' bo - di - mo.
 Te - za - ve skr - bi no - za - bi - mo!
 Najlepši je dan za dolerjnske strane,
 Čast Bogu za to re - ci - mo!

Št. 45.

$\frac{2}{4}$ Prijat' - lji, zdaj ve - sel' bo - di - mo,
 Te - za - ve skr - bi no - za - bi - mo.
 Najlepši je dan za dolerjnske strane,
 Čast Bogu za to re - ci - mo.

Št. 45.

Št. 45 a.

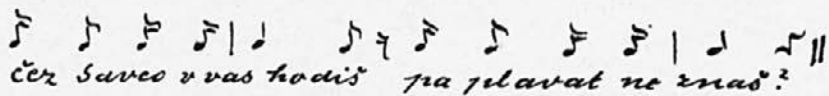
Barči-ca po morju plava,
drevesa se pri-klanjajo.
O le naprej, o le naprej,
dokler je še vetra kej.

Št. 46.

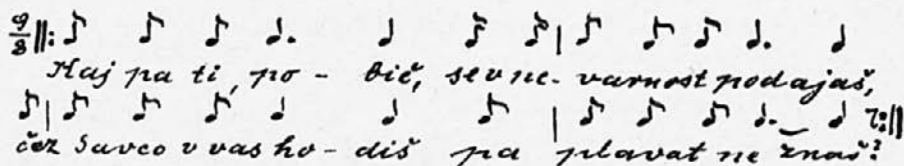
Men' vse eno je, men' vse eno je,
či imam d'narca, al pa ne.
Z-man d'narcev, pijem vince,
nimam d'nar-cov, pijem vodo,
Men' vse eno je, men' vse eno je,
či imam d'narcev, al pa ne.

Št. 47.

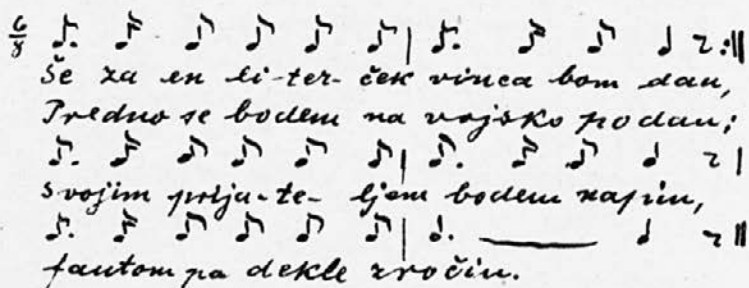
Haj pazi, po-bič, se v nevarnost podajaš.

 čez Saveco v vas hodiš na plavat ne znaš?

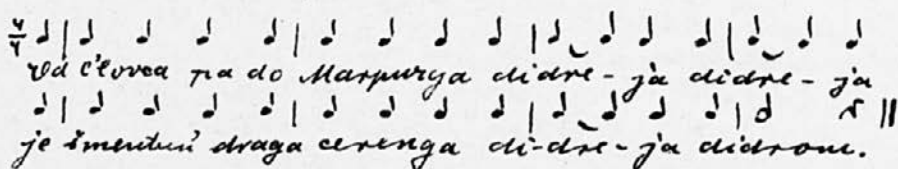
Št. 47 a.

 Haj na ti, ro - bič, se v ne - varnost podajaš,
 čez Saveco v vas ho - diš na plavat ne znaš?

Št. 48.

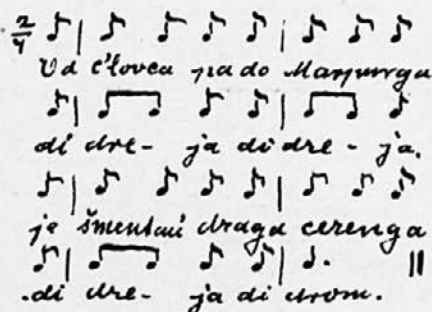

 Še za en li - ter - ček vinca bom dan,
 Predno se bodem na vojsko rodan;
 svojim prij - te - ljem bodem kajin,
 fantom na deklo vročin.

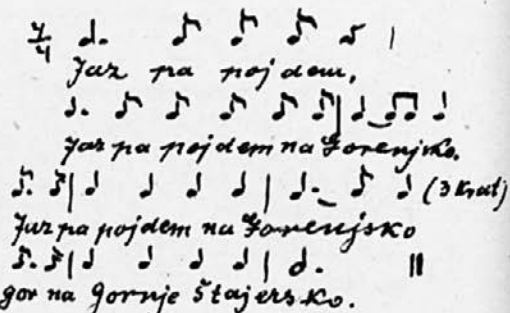
Št. 49.

 Vd človeca na do Marburga di dre - ja di dre - ja
 je šmentau draga cerenga di - dre - ja di drom.

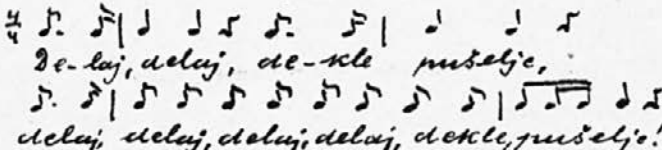
Št. 49 a.

Št. 50.

 Vd človeca na do Marburga
 di dre - ja di dre - ja.
 je šmentau draga cerenga
 di dre - ja di drom.

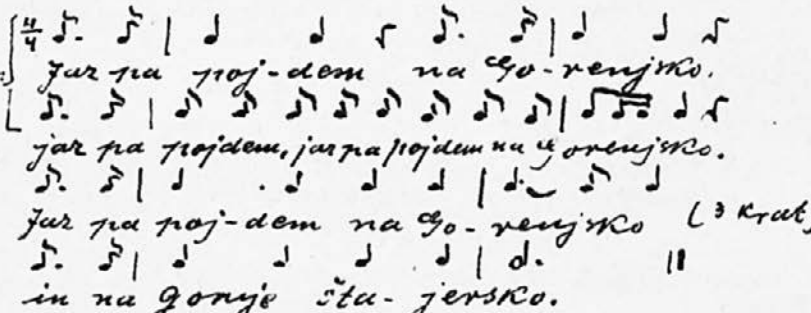

 Jar na pojdom,
 Jar na pojdom na Forenjsko.
 Jar na pojdom na Forenjsko
 gor na gornje Štajersko.

Št. 50 a.

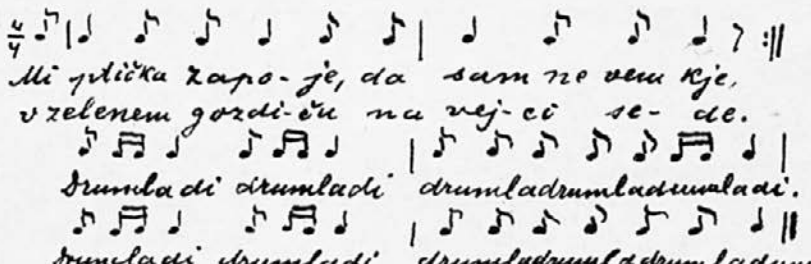
De-laj, delaj, de-kle miselje,
delaj, delaj, deluj, delaj, dekle, miseljo!

Št. 50 b.

Zaprev: [ ]

Jar na poj-dem na Go-renjsko,
jar na pojdem, jar na pojdem na Gor-njsko.
Jar na poj-dem na Go-renjsko (3 krat)
in na Gornje Šta-jersko.

Št. 51.

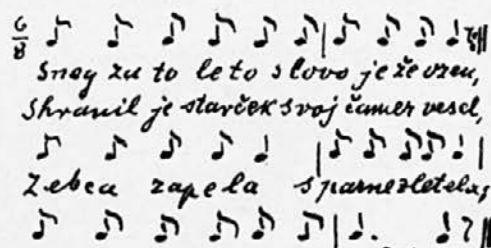

Mi ptička zapo-je, da sam ne vem kje,
v zelenem gordi-ču na vej-ci se-de.
Drumladi drumladi drumladrumladrumladi.
Drumladi drumladi drumladrumladrumladum.

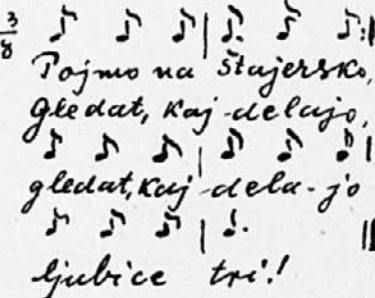
Št. 52.

Št. 52.

Št. 53.

Snag za to leto slovo je že vsem,
Shranil je starček svoj čimer vesel,
Zebca zapela spriamezletela,
"Kis' me še mrzek ti vrel.

Pojmo na Štajersko,
Gledat, kaj-delajo,
gledat, kaj-delajo
ljubice tri!

Št. 54.

Ptička ve-se-lo naa hiš-co žgo-li,
 Tak da mi fanta iz spanja budi:
 "Le ba-lej, le ba-lej ti fantič z menoj,
 tam boš ti videl svojo mauro nočaj!"

Št. 55.

Tam kjer luna ca zverdi-ca mi za goro gre, tam je
 mo-je de-kle.

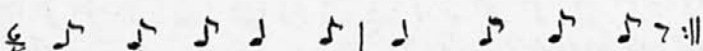
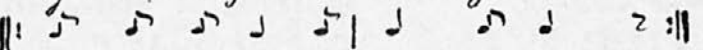
Št. 55 a.

Tam kjer luna ca mi za goro gre, tam je moje dekle.

Št. 55 b.

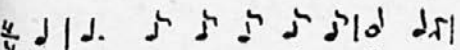
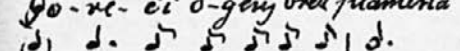
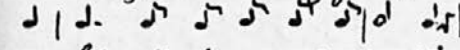
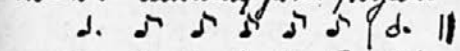
Tam kjer luna ca mi za go-ro gre,
 tam je mo-je -de-kle.
 To gorah ni-je soluč-ce,
 na ravnem so pa senčice,
 Tam kjer lu-ni-ca mi za goro gre,
 tam je mo-je -dekle.

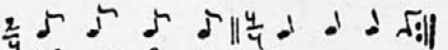
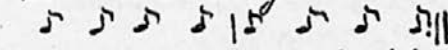
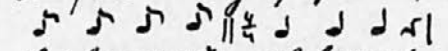
Št. 56.

 jest sem na revček fajfco zgubn,
 kje bom zdaj revček drugo dambu?

 de- kle prosod' mi ti svojo,
 da bom en mal' nofajfau z' njo.

Št. 57.

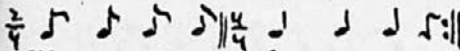
Št. 58 a.

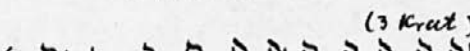

 Go-re-či o-gejn brez plamena

 v mojem srečdajgori,

 no-be- dndrugane pogasi

 ka-kor tvoje črnob-či.

 Hudi glas iz Graca gre
 žalostno mi je srce.

 Kaj si je naš cesar zmislo,
 vse fantiče je poprosil,

 kaj bo revil, al bogat,
 vsakdo mora bit soldat.

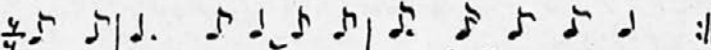
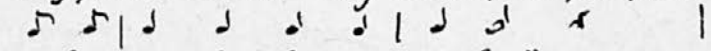
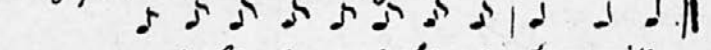
Št. 58.

Št. 60.

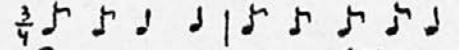
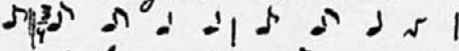

 Hudi glas iz Graca gre,
 žalostno mi je sr- ce.

 Ho bene bukvice niso tuklepe,

 ka-kor je urplabarski nos.

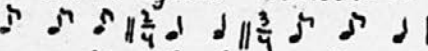
Št. 59.

 Kaj na de- kle tu- Kaj de laš, komppom?

 Kaj na de- kle tu- Kaj de laš

 na zelenem, na zele- nem travniku.

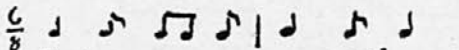
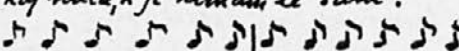
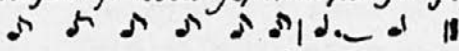
Št. 61.

 Razprodi-te se mogliči-ce,

 Projte drobne ptiči-ce,

 da bo šjalo soluč-ce

 na-drobno naje srč-ce.

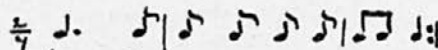
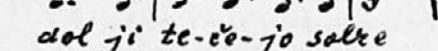
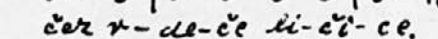
Št. 61 a.

 Razprodi-te se mogliči-ce,

 Projte, Projte drobne ptiči-ce,

 da bo šjalo soluč-ce

 na naje -dubrovo srče-ce.

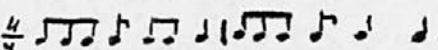
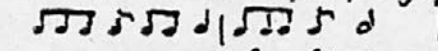
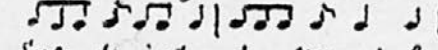
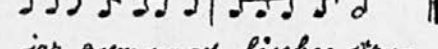
Št. 62.

 Jest pa e-no de-klečinam,

 kaj nuce, k'je nimam le sam.

 Drugi knji hodi-jo, monopročgonijo,

 me-ne pa srček bo-li.

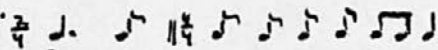
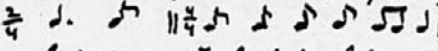
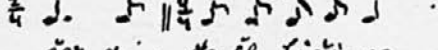
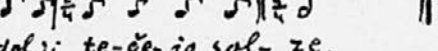
Št. 63.

 de-kle med Kasarno pride,

 srčna žalost jo obi-de,

 dol ji te-če-jo solte

 čez r-de-če li-či-ce.

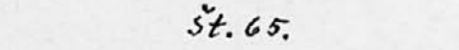
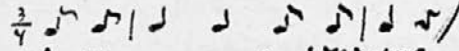
Št. 64.

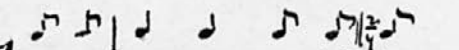

 Pe-terlinček le-po no-je,

 oz-nanije be-li dan,

 Sve-to jutro je zvonilo,

 jar grem pa od ljubce stran.

Št. 63 a.

 de-kle med Kasarno pride,

 brikka žalost jo obi-de,

 čez r-de-če li-či-ce

 dolji te-če-jo sol-ze.

Št. 65.

 dekle re-ne srajčki dve

 dekle re-ne srajčki dve,

 na sred morja širo-ke-gu.

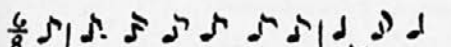
Št. 65. a

 Dekle prele strajčki duc,
 dakele prele strajčki duc
 nasred morju ši-ro-kega

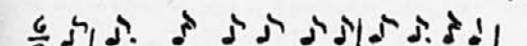
Št. 67.

 Ilca najšen krumže priha-ja,
 no planincah slanca pada,
 Cajt se men o-zo-nit je,
 na nimam zbrane še ljubi ce.

Št. 70.

 Adi-jo na zivava osta-ni,
 Na me panikan ne po-zu-bi,
 podaj mi še sultnat rokō,
 čeravno dnig kēnu tvoj bo.

Št. 72.

 Pleni ce je pralapr molom studud
 en fantič mam pride kovajšu ko plič.
 prav nilo jo vpraša: lj deklica ti,
 za- kaj i-maš volane o-či?

Št. 66.

 Fantje se zbira-jo,
 da-leč mušira-jo,
 da-leč, daleč na ono stran,
 kjer nobenga ne proznum.

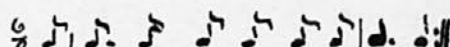
Št. 69.

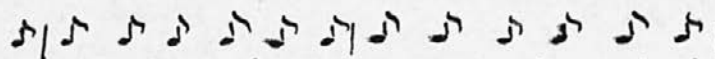

 Ne bom se možilana na vsoci gore,
 Ne bom jenosi-la na glavci vode,
 didreja didreja didreja didrom
 didreja didreja di-ja-drom.

Št. 71.

 Fagar na juga,
 Oh kaj mi po-ma-gu,
 tička nasprot le-ti,
 vstrelil jo bo.

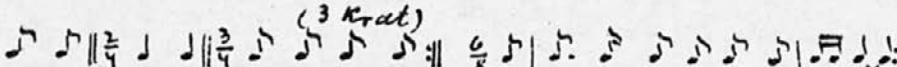
Št. 73.

 Jest pa'no ljubeči-man,
 kaj meca, k'je nimam le-sam,

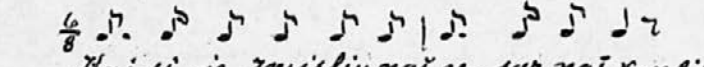

 Mi drugi Knejkodio, mene pročgorni-jo,
 me-ne pa srce bo-li.

Št. 74.

Št. 75.

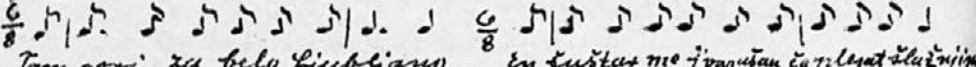

 Tere- zinka zgodaj ostala, ^(3 krat) Moj fantič je zgornjega kraja,
 še pro- prej ko solučē-ce. || || pa druga dekleta napaja: ||
 z me-naj gre pa v Kamrico spat.

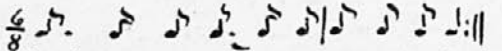
Št. 76.

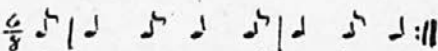

 Kaj si je zmisliu naš ce-sar naš kralj?
 Kaj si je zmisliu naš cesar naš kralj,
 naš ce-sar naš kralj; naš presvetli vladar,
 naš cesar naš kralj; naš presvetli vladar.

Št. 77.

Št. 78.

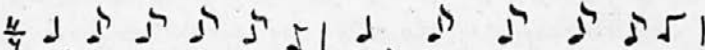

 Tam gori za belo Ljubljano En tuštar me jopnušan, čeplesat šla žnjim,
 'na zvezda prav nočuo svetli, Hru, hu ne ne le šuštarjem ne;
 Ta zvezdica nam narnamije, celi dan, celi dan na stolu se-di,
 da bo pršou tud' soluček za njo. Zvečer pa pro smoli smrdi.

 Jest pa za e- no deklivom, Kadar no- ljub se mi, gledat jo grem.
 Kje in ka- ko, vem jaz samo,

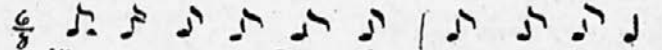

 Radecki' mu si- vo brado, pa vendar gre na vojsko žnjo,
 žulaj žulaj žulaj žulaj

Kaj bi to pravil vam mladim ljudom. žulaj žulaj pa za- kaj.

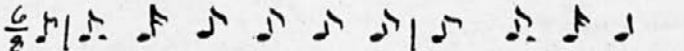
Št. 81.

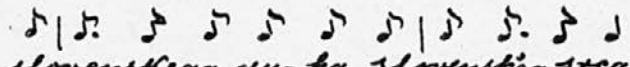
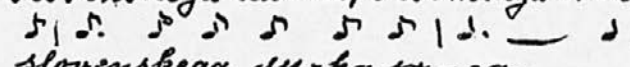

 de- laj delaj, de- kle pušelj,
 de- laj, delaj, de- kle pušeljč!
 de- laj, delaj, de- kle pušeljč,
 za to rajžo za- lostno.

Št. 82.

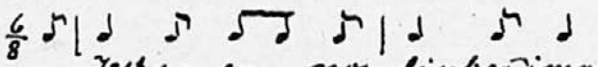
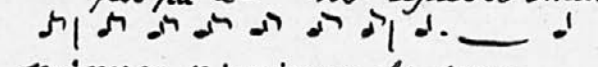
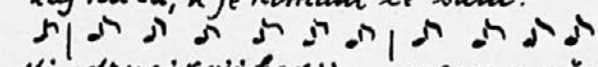
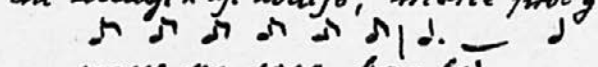

 Hribčki, oj hribčki, ponizajte se,
 da se bo videlo to ravno polje,
 dolince povisajte se,
 tam koder moj fan- tic gre.

Št. 83.

 Sloveuski smo fantje pri žo- li doma,
 pri ži- li doma, pri žo- li- doma.

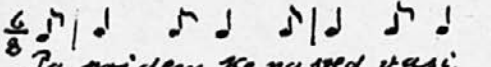
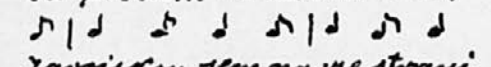
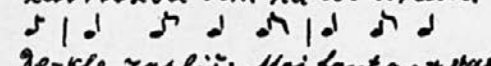
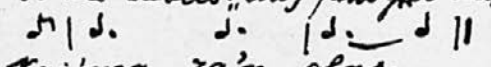

 slovenskega du-ha, slovenskega srca,

 slovenskega du-ha sr-ca.

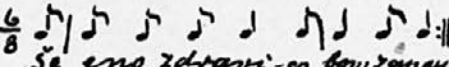
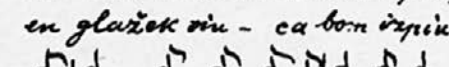
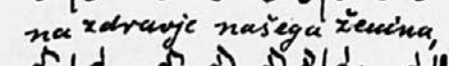
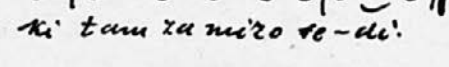
Št. 84.

 Jesti pa e- no ljubco imam,

 kaj nusa, k je nimam le sam.

 Mi drugi kuje hodijo, more proigouijo,

 mene pa srce bo-li.

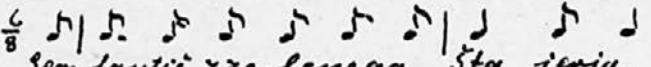
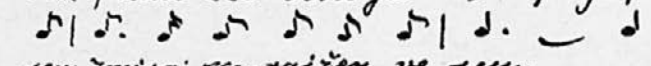
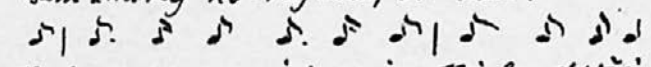
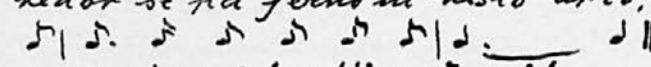
Št. 86.

Št. 87.

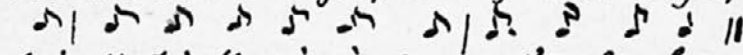

 Pa pridem ko na sled vasi,

 zavriskou sem na vse strani.

 De-kle zasliš, Moj fant gov vas,

 kaj'ma za'n glas.

 Še eno zdravi-co bom dajem,

 en glazek vin-ca bom izpiu

 na zdravje našega žuina,

 ki tam za miro se-di.

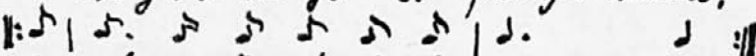
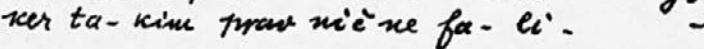
Št. 88.

 Sem fantič z ro- lenega Šta jerja,

 sem žmiraj ko- rajšen, ve sem.

 kedor se pa jekno in kisto drži,

 on Štajerski fantič pač ni!

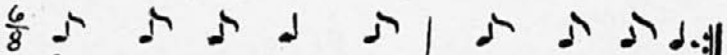
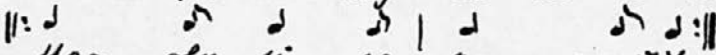
Št. 89.

 Vh zdaj pa uramem od oč-ku slovo

 in zadujic' prodajim jim desno roko.

 Pa ni-kar ne ža-lujte, Marij' sôivočujte,

 saj Mati Mari-ja vas varovala bo.

Št. 90

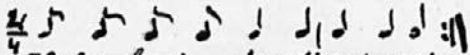

 Loviga ve-se-ļa na svetu ruč' ni,

 kot ga i-mujo ti fantje mladi,

 nos-ebno, če starše i-ma - jo.

 ker ta-kim prav nič ne fa-li.

Št. 91.

 Saj sem ti pra-vil he-he he he.

 da me proča-kaj he he he he.

 Mo-glu si se o-možit,

 mo-glu bi mo-ža dobit.

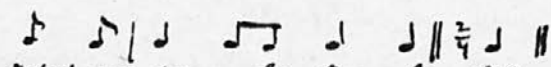
Št. 92.

Št. 93.

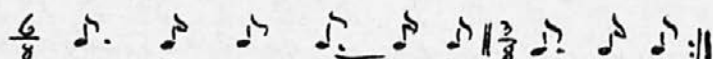
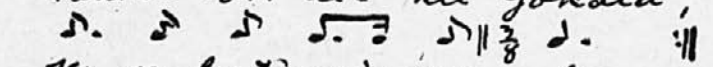

 Hlolu hala fantjevskujajte.

 vstajajte dekle-ta in žene,

 lepo mlado jatro že zori,

 sturna jutranjico že roni.

Št. 93. a

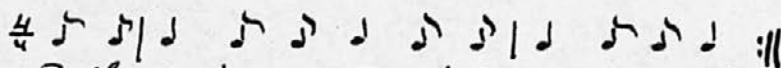
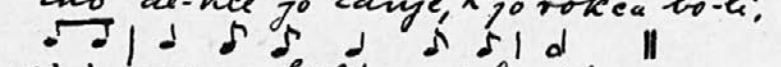

 Fantič je v Tirole vaudrou,

Zdaj pa tam bo lau le-zi.

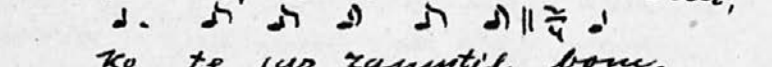
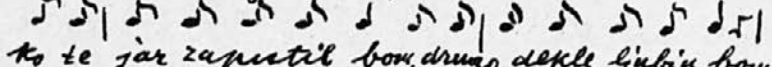

št. 94.

Vo-du mi te-če in škrablja,
spod te-ga mo-sta zidanega,
Tam se boš de-kle jokala,

ko se boš umi-va-lu.

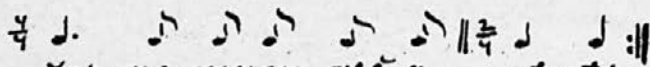
št. 95.

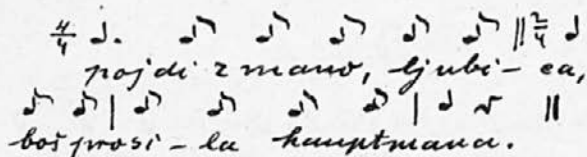

To Gorenjskem, no Krajskem pa ajda zori,
pa ajda zo-ri, pa ajda zori.
Eno de-kle jo žanje, k'jo rokca bo-li,

k'jo rokca boli, ojboli.

št. 96.

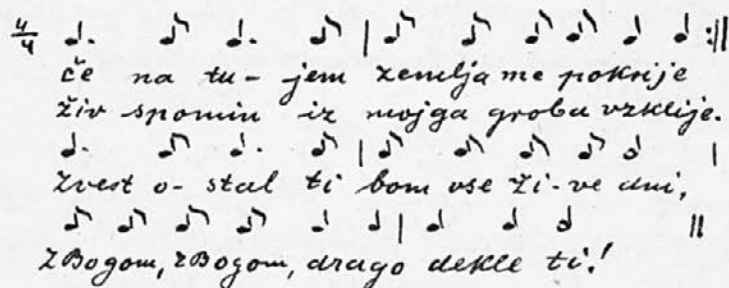

de-kle, kdo bo te-be tróitau,

ko te jar zapustil bom.

ko te jar zapustil bom drugo dekle ljubil bom

nu-go dekle ljubil bom.

št. 97.

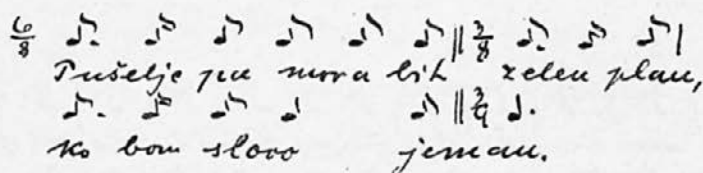

Jar ne morem več o-stati,
le v Kosurno se po-da-ti,

 pojdi z mano, ljubi- ca,

 boš prosil - la kauptmana.

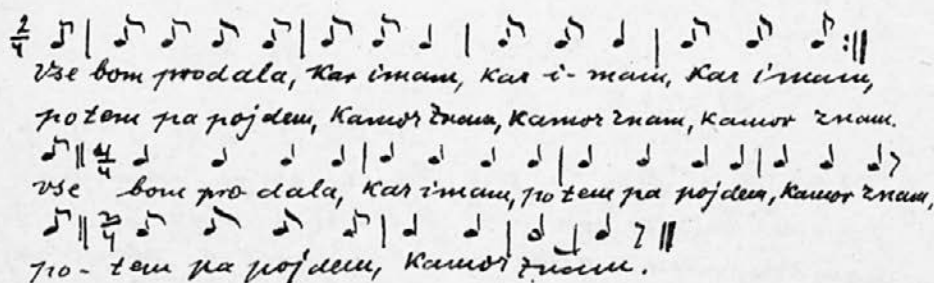
Št. 98.

 če na tu - jem zemlja me pokrije

 živ spomin in mojga groba vrklje.

 žvest o - stal ti bom vse ži - ve dni,

 z Bogom, z Bogom, drago dekle ti!

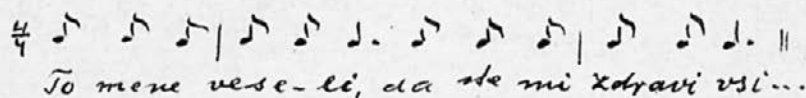
Št. 99.

 Puselje pa mura list zelen plav,

 ko bom slovo jemal.

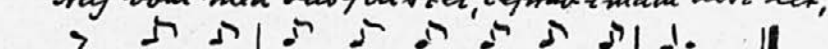
Št. 102.

 vse bom prodala, kar imam, kar i - mam, kar i - mam,

 prožem pa pojdem, kamor znam, kamor znam, kamor znam.

 vse bom pro dala, kar imam, prožem pa pojdem, kamor znam,

 pro - žem pa pojdem, kamor znam.

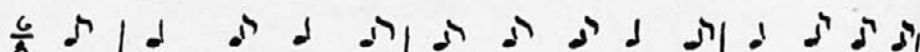
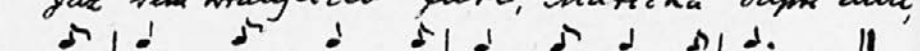
Št. 103.

 To mene vese - li, da ste mi zdravi vsi...

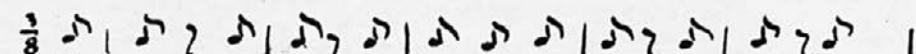
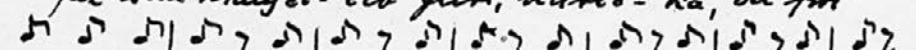
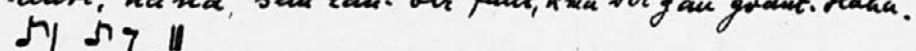
Št. 103 a.

 To me-ne ve-se-li, da ste mi zdravi vsi,
 (da) tu trebi-va-te, glaške nali-va-te.
 Naj bom med vas prištet, čeprav imam dost let,

 prav ve-sel že-li'm z vami zapet.

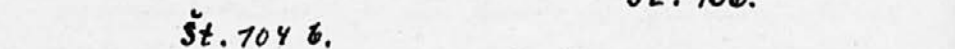

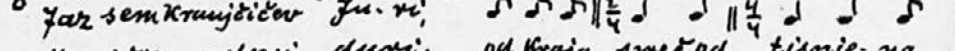
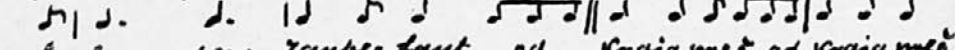

Št. 104.

 Jut sem Kranjčičev Juri, Marička odpriduri,

 ha ha sem zauber fant, k'mam strgan grant.

Št. 104 a.

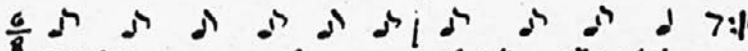
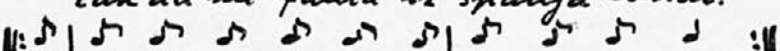

 Jar sem Kranjčičev Juri, Marička, od pri-

 -duri, ha ha, sem za-ber fant, k'mu strgan grant. Haha.

 ha ha!

Št. 106.

 Barčiča je spuvana,

 Jar sem Kranjčičev Ju-ri, od kraja meč od tiinje-na,

 Marička, odpriduri, od kraja meč, od kraja meč,

 ha ha sem zauber fant, na-zaj ni-ko-li vet.

 k'mam ves nov grant.

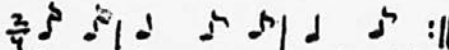
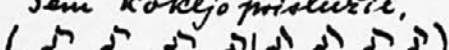

Št. 105.

 Ptičku ve-selo nad hišco žvrlj,
 tak da mi fanta iz spanja zbuvi.

 "Le balej, le balej ti fanti z manaj,
 tam bodeš ti videl svojo mamco uocaj."

Št. 108.

Št. 109.

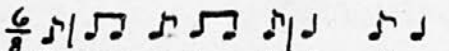

 Povo le-to sem služil,
 sam kockljo mislučil,
 ( )
 Mo-ja kocklja . . . . .
 pišče-ta vod,
 reti-li' uček za njo hod.

 Za-kaž se ti-dečva neudaj,
 vsako le-to snubače i-mut^ž
 fersu ne bom udala, bom ledig o-
 stala
 kar lapa-ga nobi-ča'mam.

Št. 110.

 U ja, u ja, oj ti de-kle moja,
 al si se kaj dobro na-spa-la?
 Oupiraj, oupiraj mi kamercu gor,
 no-coj bova slovo je-ma-la.

Št. 111.

 Pršla je tu luba vigner,
 vse se je vse-li

 Ti-či-cc le-no naje-ju
 fanti-ča zvese-co.

Št. 113.

Jest na'no si-si-co 'manu.
 no-ter tri ci-mer-če 'manu.
 No-ter španci-ranu si kratak čas ušlaam,
 kaj naca, k'sem prohic le samu.

Št. 114.

Mam dečlo v žiro-le, po njo pojdem z vol,
 po njo pojdem z vol, po njo pojdem z vol.
 pa pu-peljul jo bom, pa o-ženil se bom.
 pa o-že-nil se bom pa uibe!

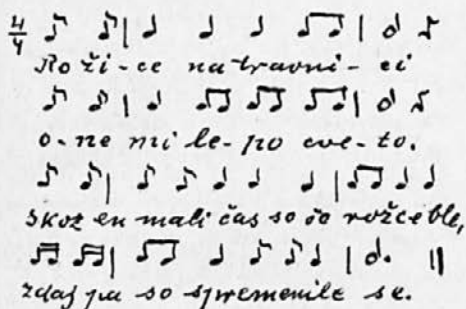
Št. 115.

U-ra dva-najst je od-bi-la,
 že se sli-ši glas go-spo-da.
 Smrt na da-ri no-trkeju.
 mlada mlča Mirka, si do-ma?

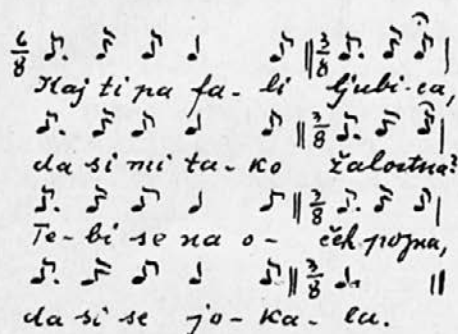
Št. 116.

Ribce po nurjici plavajo, glavce pa vunkaj dr-že.
 Meni pa k ljubici branijo, jest jo pone-ti ne mo. ||

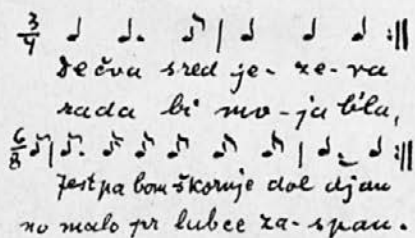
Št. 117.

 Ro ži-ce na-travni-ci
 o-ne mi-le-ru sve-to.
 Skoz eu mali čas so oö nožceble,
 zdej ju so spremobile se.

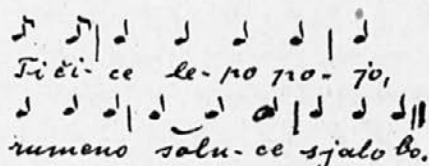
Št. 119.

 Kaj ti na fa-li gubi-ca,
 da si mi ta-ko žalostna?
 Te-bi se na o-čeh proja,
 da si se jo-ka-la.

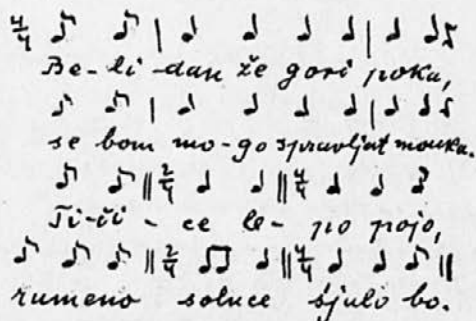
Št. 121.

 De ču sred je-re-ra
 rada bi mo-ju tlu,
 Jesta bou škornje dol djam
 no malo pri lubee za-spa-u.

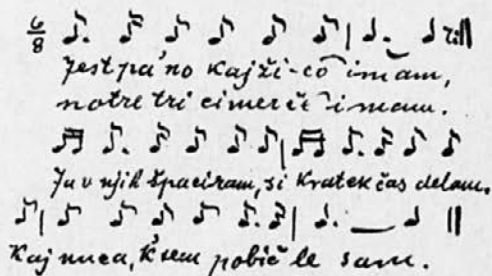
Št. 118.

 Ti ži-ce le-ro ro-jo,
 rumeno solu-ce s-ja-lo bo.

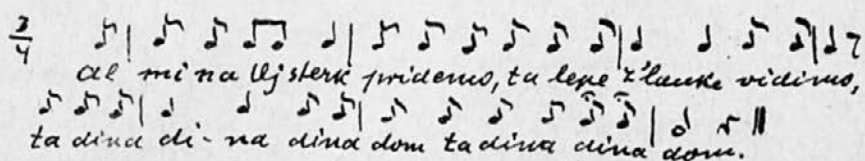
Št. 118 a.

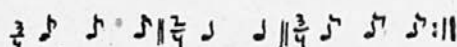
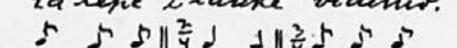
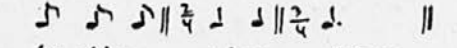

 Be-li-dau že goré roka,
 se bou mo-go spruofat mouka.
 Ti-či-ce le-ro ro-jo,
 rumeno soluce s-ju-lo bo.

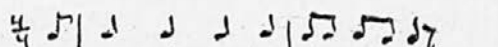

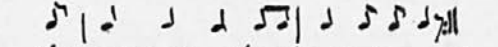
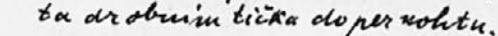
Št. 120.

 Jesta na no kaj ži-co imam,
 natre tri cimeriči imam.
 Ju v njih spaviram, si kratok čas delam.
 Kaj nuce, kemu pobie le sam.

Št. 122.

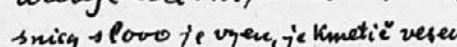
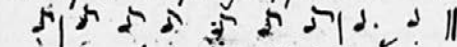

 Al mi na ljstevki pridenis, tu lepe žlaunke vidis,
 ta dince di-na dince dom ta dince dince dom.

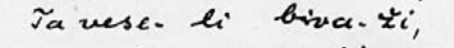
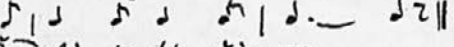
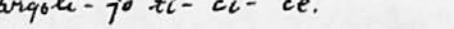

 Al mi na Ostrku pridemo,
 ta lepe Z'lanke vidimo.

 Ta dina dina dina dom

 ta dina dina dom.

 Ter nas je padu velčesniog,

 ta starim novem do Koleru,

 ta mvo dem fantom do mantolen,

 ta drobniin tička clo per voltu.

Št. 125.

Št. 126.

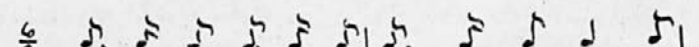
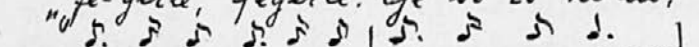
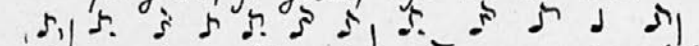
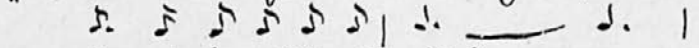
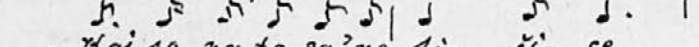
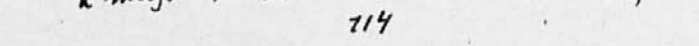

 U vigner je to, že rožice meto,
 drevje zele ni, to me vese li.

 snicy slovo je vjen, je kmetič veseu,

 veseu bo našinljat začeti.

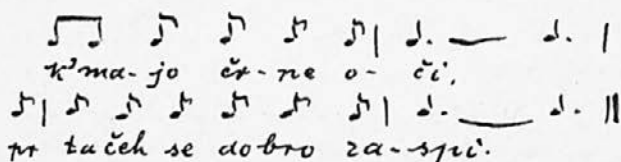

 Prišu boac bi-ua-ti,

 Ta vese li biva-ti,

 vase jo mi ro-ži-ce

 žngoli-jo ti-či-ce.

Št. 127.

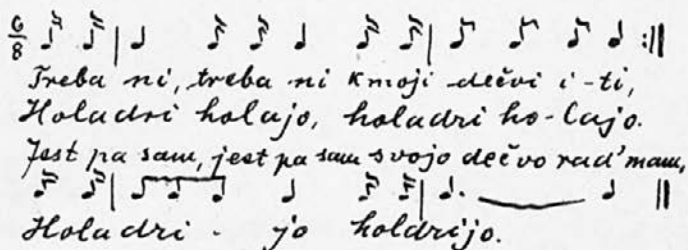

 Kak lubno je č'la, ko so ro-ži-ce č'le,
 so pa rožice mi-mulo, mi-mulo je vse.

Št. 128.

 "Je-gerle, je-gerle, čje si ti ko dil,

 je-gerle, je-gerle, čje si ti bil,"

 "Po ze-lenem gordu sem gor pranhal

 in drobne ptičke lovil."

 "Kaj so pa to za'ne ti-či-ce,

 k' majo x-de-če li-či-ce,

 k'ma-jo čr-ne o-či,

 m ta čeh se dobro za-spi.

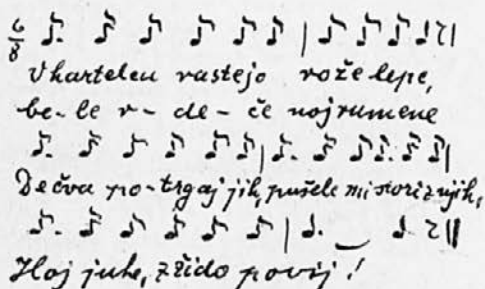
Št. 129.

 Treba ni, treba ni k'moji dečvi i-ti,

 Holadri halajo, haladri ho-lajo.

 Jest pa sam, jest pa sam svojo dečvo rad'mam,

 Holadri - jo haldrijo.

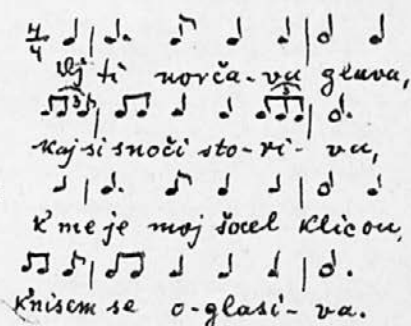
Št. 130.

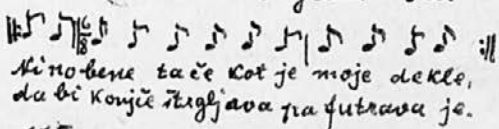

 Dečva, to mi pro-vej, al dro veš ti se kaj,

 Kaj sem ti - dejau k'som pod okučenm stau.

 Tik ne udaj se še, le pro-čaj na me

 'no leto, dve pa tri pročaj na me!

Št. 131.

 V karteleu rastejo rože lepe,

 be-le r-de-če nojrumene

 Dečva pro-tygaj jih, rušele mi storizujih,

 Hlaj juhe, žičdo povij!

Št. 132.

 Uj ti norča-va glava,

 kaj si snoči sto-ri-va,

 k me je moj šocel klicou,

 knisem se o-glasi-va.

 Ni no bene ta če kot je moje dekle,

 da bi konjče žigljava pa futrava je.

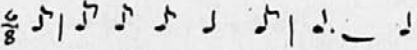
Št. 733.

 To cesti na en lepi marš gre, tam endi tud moj šoci je.
 On se dro znad vseh pozna, k'un liq, ze-leu, zeleu puičlj'e'ma.

Št. 133 a

Št. 134.

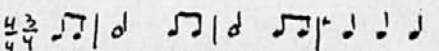

 To ce-sti na an liq, marš gre,
 tam endi tud moj šoci je.
 O se na dro znad vseh pozna,
 k'un liq, zeleu zeleu puičlj'e'ma.

 Na duriah so vje-li me,
 v štrifeme zveza li' me.
 V celovec peljali me, v Kasamo ajali me,
 To bo en frišen žoluir.

Št. 135.

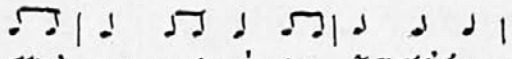
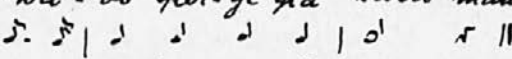
Št. 136.

 Ač jast probič na tvaninu-co griem
 In lep zu-len kvabček go-ri' djem
 tri kri-vepare-te eu-lejmany
 datok na bo učeva svam.
 Ti djajdom ti' djaj-dom
 ti' djaj ti' djaj ti' djaj dom,
 ti' djajdom ti' djajdom,
 ti' djajdom di dom.

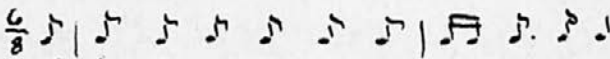
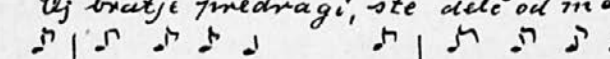
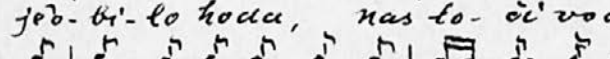
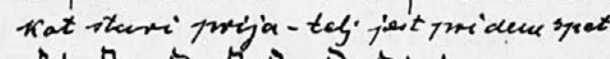

 Hu-dar jast na tvaninu-co grem
 en liq, zeleu klobček go-ri' dom.

Št. 136. a

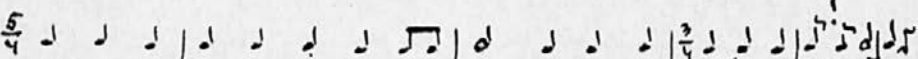
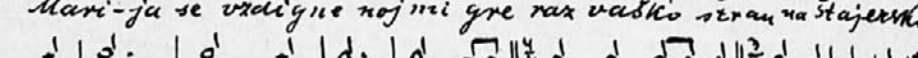

 Ka-dar jast na planinu-co grem,
 en liq, ze-leu klobček gori' dem,
 Ojdi-jo, ojdi-jo ojdi-ja ojdom
 ojdi-jo oj-di-ja dom.

 kri-vo pet-je pa xadi'mam,

 da te dečva na bo sram.

Št. 137.

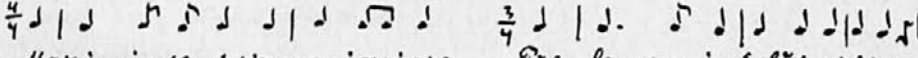
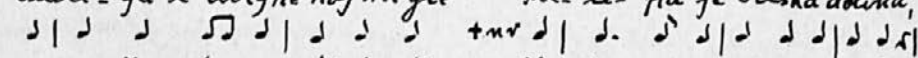
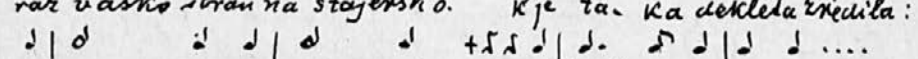
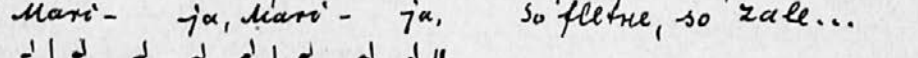

 Uj bratje medragi, ste delč od mene,

 jed-bi-lo hoda, nas lo-či' voda.

 Kot sturi prija-telj, jast midem spet k vam,

 in v duhu vam tako podam.

Št. 138.

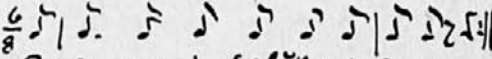
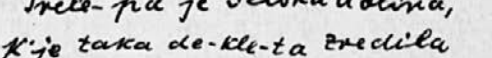

 Mari-ja se vdrigne noj mi gre raz vaško stran na štajersko

 Mari-ju, Mu. ri-ja, Mu. ri-ja sedem žalosti.

Št. 138. a.

Št. 139.

 Mari-ja se dvigne noj mi gre Pre-le-ja je selška dolina,

 raz vaško stran na štajersko. K'je ta-ka dekleta zvedila:

 Mari-ja, Mari-ja, so fletne, so zale...

 Mari-ja sedem žalosti.

Št. 139. a.

 Prele-ja je selška dolina,

 k'je taka de-ke-le-ta zvedila

so flet ne so za-le, so lušne, so mlade,
 a srečna je ta, ka-tena ga jma.

Št. 140.

Št. 142.

Škrjanček no-je, žvngoli
 in te-be, kmetič gor budi.
 ko vstani i-no najd'orat,
 ker čas je ži-to rajat.

(in) ve-terček po vraku gre,
 preganja ti črne megle.
 preganja, preganja te črne megle,
 moj fantičnu vojsko gre.

Št. 141.

KuKu Ku Ku Ku Ku Ku Ku- Ku KuKu KuKu
 Ku-Ku KuKu KuKu KuKu ta-ko je KuKaKu.

Št. 143.

Št. 144a.

Poj-dom v ru-te, (v ru-te)
 tam čer je uras,
 je čer naj-šocaj, (naj-šocaj)
 je no-koran.

Sam šel sem šel čer gmajnico,
 sem slišal ptičke net lepo.
 so ptičke peke presemo,
 od svoje dečve grem domo.
 Hajdi- ja hajdičji
 od svoje dečve grem domo.

Št. 144.

Sam šel, sem šel čer gmaj- no-co,
 sem slišal ptič- ke net le-po.

Št. 145.

Spomlad na lučino je, se vse ve-se-li, začno te
drobne tičke pet, to mene ve-se-li.

Št. 145 a.

Spomlad na lučino je,
se vse ve-se-li,
začno drobne ptičke pet,
to mene ve-se-li.

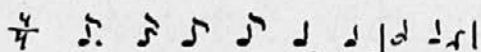
Spomladi po-jejo te drobne ti-ci-ca
sti-gelci, cajzelci, naj na se-nice,
med ujimi prepevja vse-la ku-ku,
saj sam Buh hoče ta-ku.

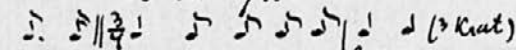
Št. 146.

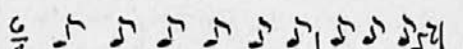
Kuku kuku kuku kuku
saj zapela ja ta-ku.

Št. 146 a.

Gor na vejci se je su-kala,
prav lepo je zakukala
ku-ku ku ku ku ku ku ku
saj za-pela je lepu.

 "Dobro jutro, ljubca moja,
 nič kaj dobro nisem spala
 al' kaj dobro spala si?"
 sem celo noč poslušala.

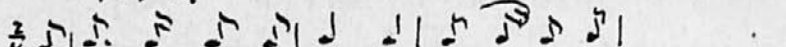

 To so fantje, so vsi soldatje,
 vsi na vojsko pojdejo.

 Dajte mi mati dva kranjca,
 -da si bom drombico kupil.
 da bom pod oknom zadrumbal
 kar sem ji s noči obljubil.

Št. 148.

Pesem

Primer.

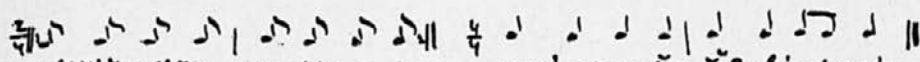

 Tu sem smoni pritekli, hišni oča,
 nov let' smo vam prinesli, hišni oča, bela roža.
 darujte nas o-ča
 darujte nas o-ča! Bela roža!

Št. 150.

 An' prvič je pršu stu gornjega kraja,
 na druga de-kleta zmedi-co napa-ja.
 zmeurj pa le v kamerev ho-ai,
 zmeurj pa le v kamerev gre.

Št. 151.

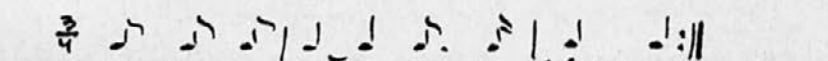
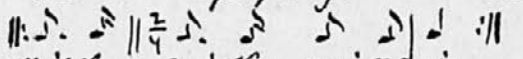
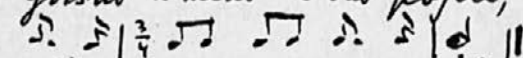

 Zdrava bodi, sestra draga!

 sliši, sliši, kdo ti go-je   noj pnaša že-lje svoje.

 noj pnaša že-lje svoje,   4+4(+2)

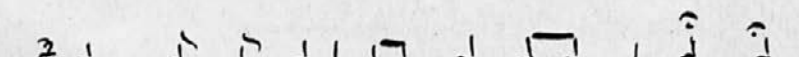
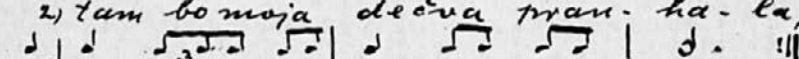
Št. 152.

 Strašno gromi in se bliska, sočle dou po polje vriska.

 vriska, vriska noj proje, gvišno pride v vas k mene, gvišno

 pride v vas k mene.

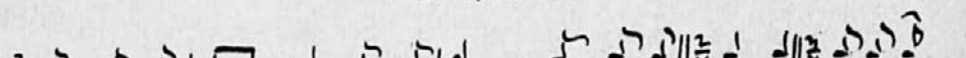
Št. 152 a.

 Strašno gromi in se bliska

 sočle dou po polji vriska

 vriska vriska noj po-je

 gvišno k meni v vas pojde,

 Projes.

 gvišno k meni v vas pojde!

 4+4(+2)

Št. 153.

 1) Tam je en lep kar-tele za- bracijeu,

 2) tam bo moja dečva pran- ha- la,

 z lepimi mi rožca(!) za- su- jou,

 z lepimi mi rožca(!!) mi marj- van.

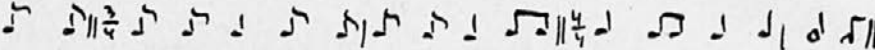
Št. 153 a

 Tam je en lep kartele zabrijeu,   tam bo mi dečva pranhala,

 z lepimi rožcami zasajeu,   z lepimi rožcam marjava

 4+4

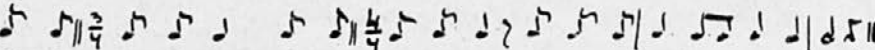
Št. 154.

Zajev:
 Tam stoji ho-na vi-so-ka.
 U kol ci-ga-nov je-dvanajst,
 Pesem:
 Tam stoji go-ra viso-ka
 U kol ci-ganov je-dvanajst

 na hori li-na ze-lena.
 črnik ci-ga-nov je-dvanajst.

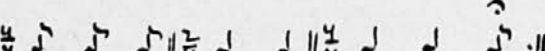
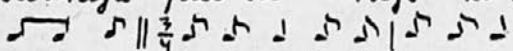
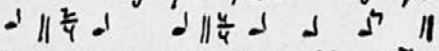
Št. 155.

 Ki od kraja meč, ki od kraja meč, na-zaj ni-ko-li več.

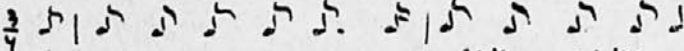
Št. 155 a.

 Ti-či-ce gajo, ro-či-ce svetlo, najna ljubca v kraju bo.

Št. 155 b.

 Barčica je že spuvana,
 od kraja meč od-tinje-na.

 ki od kraja meč, ki od kraja meč,

 na-zaj ni-ko-li več.

Št. 156.

 Kak lušno je pro let, ko slišmo tičke prst
 hvaljo stvarnika, za vse, kar on jim da,

o - ne nas u - če, kak' mamu živet.
 noj se boji ja jar, kar meni da.

Št. 157.

Šo - cej moj sel na v ruto spravljem. Šo - ci ne ho - di.
 v ru - te, v rutah so preuzle ju - tre, v rutah
 so še be - le streše.

Št. 157 a.

Št. 158.

Šo - cej moj sel na v ruto spravljem.
 Šo - cej ne hodi v ru - te,
 v rutah so preuzle ju - tre,
 v ru - tah so še bele streše.

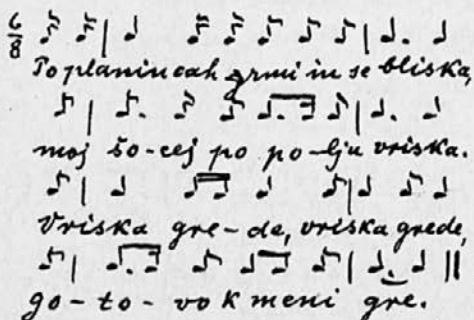
Št. 161.

Kakor ča na velt, kaj je ljubezen,
 mene najopraša, jarmu povari:
 dolga ljubezen g v ršna bole - za,
 gvišno je ranjeno moje srce.

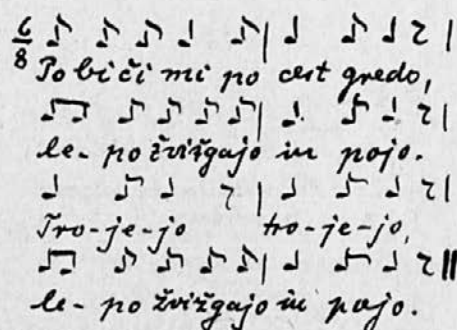
Ta xi - ma že ru - pušča nas
 prišlo bo lušna ta v igred
 se - daj bo krajši čas,
 bo stajal se ta led.
 Bjo prišle drobne ti - či - ce,
 gor na zele - ne drevojice
 juju juju ju - juju ju,
 da sli - šat li jih bli.

Št. 162.

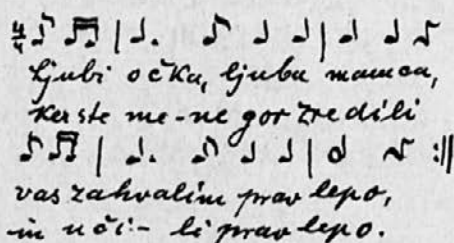
Srečno, srečno, ljubeza moja,
 slišim, da se boš umčila,
 saj ti moja več ne boš,
 mene zapu - sti - la boš.

 Poplaninoch zrnji in se bliska,
 moj šo-cej po po-lju vriska.
 Vriska gre-de, vriska grede,
 go-to-vok meni gre.

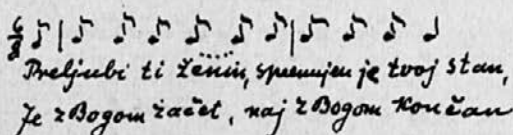
Št. 166.

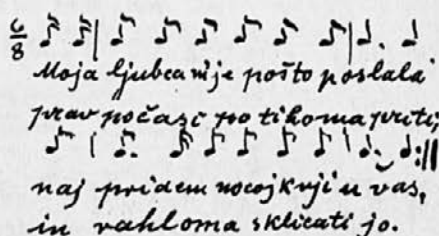

 Pobiči mi po cest gredo,
 le-po žvižgajo in pojo.
 Tro-je-jo tro-je-jo,
 le-po žvižgajo in pojo.

Št. 168.

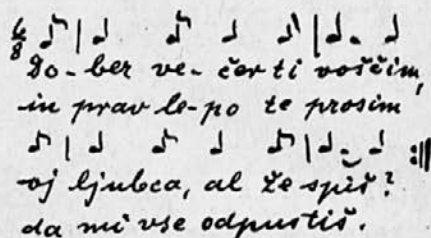

 Ljubi očka, ljuba mamca,
 ker ste me-uc got zredili
 vas zahvalim prav lepo,
 in uči-li prav lepo.

Št. 170.

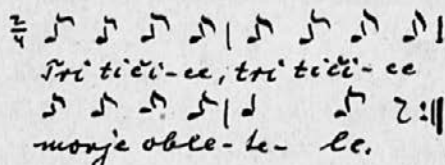

 Preljubi ti Lénin, spemujem je tvoj stam,
 je z Bogom začel, naj z Bogom končan

 Moja ljubca ni je pošto poslala
 prav počasi po tihoma priti;
 naj pridem nocoj knji u vas,
 in vahloma sklicati jo.

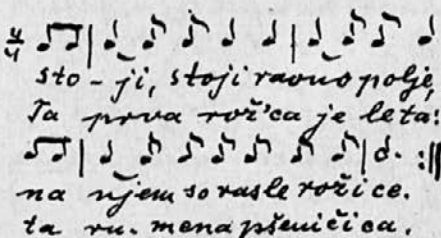
Št. 165.

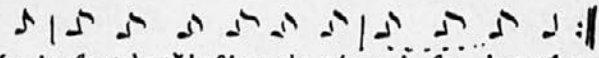

 Go-ber ve-čerti voščim,
 in prav le-po te prosim
 o ljubca, al že spiš?
 da mi vse odpuščiš.

Št. 167.

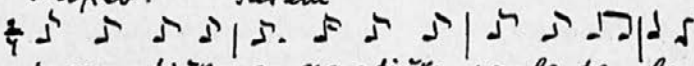
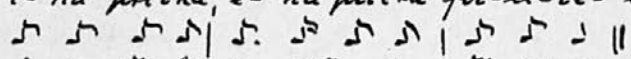

 Tri tiči-ce, tri tiči-ce
 morje oble-le-le.

Št. 169.

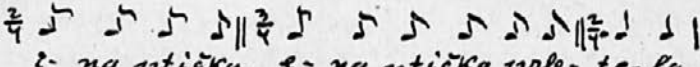
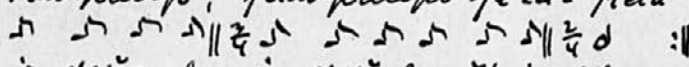

 Sto-ji, stoji ravno polje,
 ta prva rožica je leta:
 na njem so rasle rožice.
 ta ru-mena pšeničica.

 tvoje lečik življenje stari-lo je v stran.

 pa bodeta srečna vsak dan.

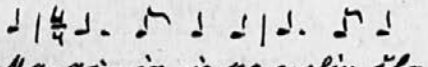
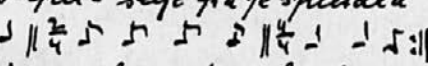
Št. 171.

Priprev: *Paran*

 i-na ptička, e-na ptička jr-le-te-la

 iz de-že-le, iz deže-le štajerske.

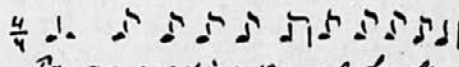
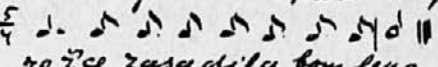
Št. 171 a.

 i-na ptičku, e-na ptička jr-le-te-la

 prav prelepo, prav prelepo je za-vela

 iz deže-le, iz deže-le štajerske.

 da Marije vol Mari-je je-zusa.

Št. 172.

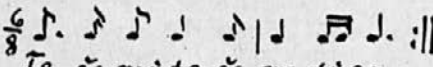
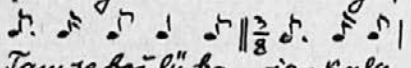
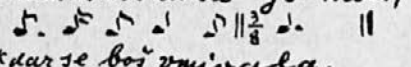

 Ma-ri-ja je po polju šla,

 v mu-šlje jih je spletala

 je drobne rožice brala,

 močno je bla ve-se-la.

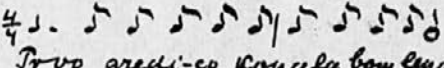
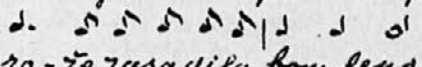
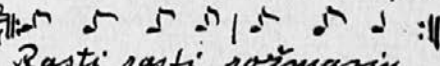
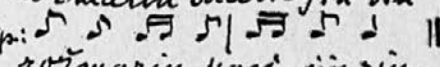
Št. 173.

 Pr-vo gredi-co kopala bom lepo,

 ro-žice zasa-dila bom lepo.

Št. 173 a.

Št. 174.

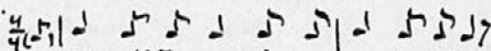
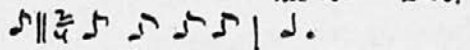
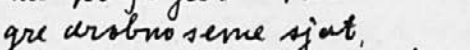

 Te-če mi te-če vo-di-ca

 Spod tega mosta zidanga,

 Tam se boš lu-ba-jo-kala,

 kadar se boš umivala.

 Prvo gredi-co kopala bom lepo

 ro-žice zasa-dila bom lepo.

 Rasti, rasti rožmarin

 rožmarin Mari-jin sin

 Pripr:

 rožmarin Mari-jin sin.

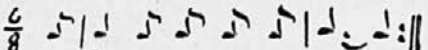
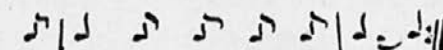
Št. 775.

 stoji, stoji mi noge,
 na polju pa mi zraslo
 oj polje široko,
 oj drevoce zeleno.

Št. 176.

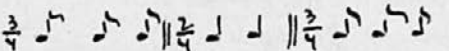
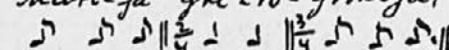

 Kmetič vese-lo na svetu živi:

 na polje gre o-rub
 gre drabno seme sjet,

 ko-rajžno veselo na svetu živi.

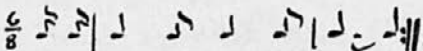
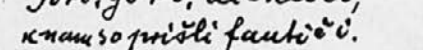
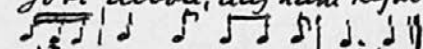
Št. 177.

 Fćelica le-te-la,
 pre-lepoš'je zape-la

 me-lepoš'je zape-la,
 da tvojo mater srejšla.

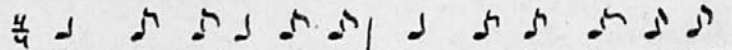
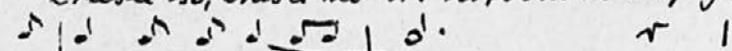

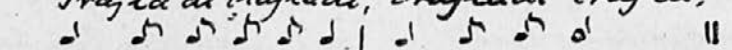
Št. 178.

Št. 180.

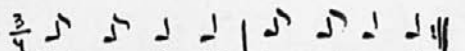
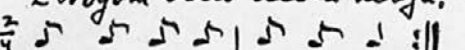

 Mari-ja gre z vo-grskoga,

 z vo-grsko-ya na boš'jo pot.

 Gori, gori, de-kl'ci,
 knauso mišli fantiči.

 Gori dečva, daj nam ključ

 bomo pili ce-lo noč.

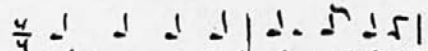
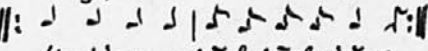
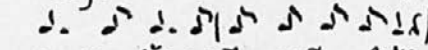
Št. 179.

 Zrasle so, zrasle mi tri drobne konopčje

 vo-gradi ze-le-ni.

 Trajla di trajladi, trajladi trajla,

 trajladi trajladi trajla di la.

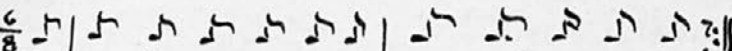
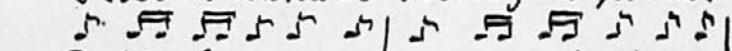
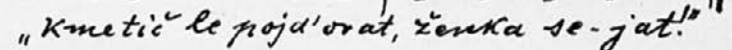

 Zdrava bodi, draga moja,
 Z Bogom bodi dečla moja!

 "Kdo pa pravi, dragi moj,
 -da me zapustiš nočaj?"

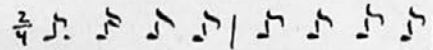
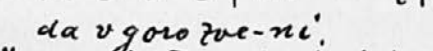
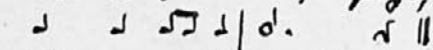

 (Prijev).
 da me zapustiš nočaj?"

 Haj na delat, Anrelečok!

 "Moji mamei šolui šoluiček
 Moji mamei šolnov treba ni,

 -o-na še nitra, nitva leži."

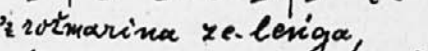
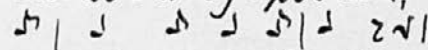

Št. 182.

 Prelju-ba si ti pomlad, kak si ve-sela!
 Tličica vsaka že sko-raj bo pe-la.

 Prišla bo kukarca, ki nam bo kukala:

 "Kmetič le pojď'oraj, ženka se-jat!"

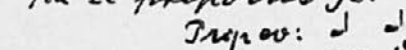
Št. 184.

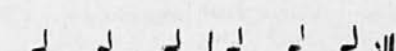
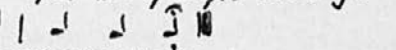

 Vseti-či-ce lepo pojo,

 da v goro zve-ni.

 vse tiči-ce le-po pojo,

 -da v goro zveni.

Št. 185.

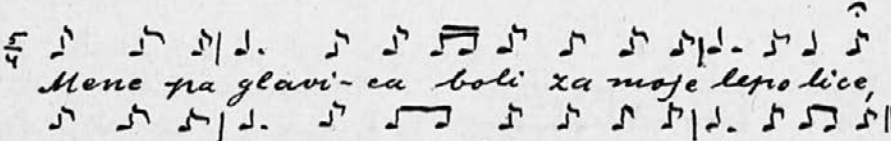

 In pušelo b' mu nardila

 iz rožmarina ze-leniga,

 ka-ko b' mu ga poslala,

 ga ni mam po komu.

Št. 186.

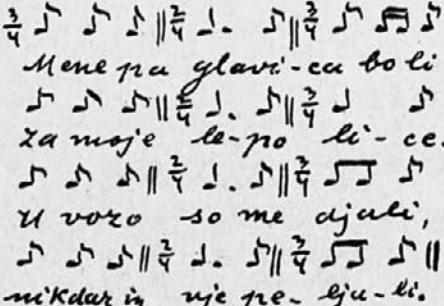

 v kloster bi rada šla,
 na že preporno je.

 Prepov:
 na že preporno je

 v kloster bi rada šla,
 na že preporno je

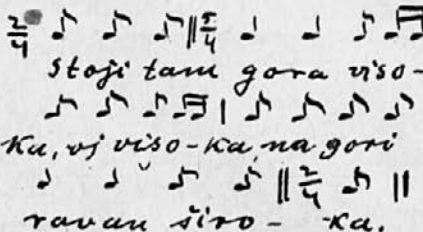
Št. 187.

 Mene na glavi-ca boli za moje lepolicе,
 u voro so me dja-li, ni'kdar me'uje ne'gali.

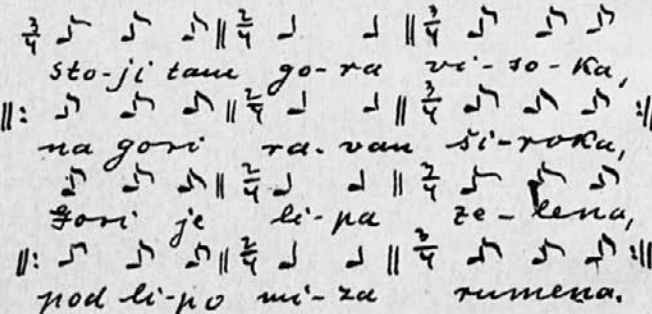
Št. 187 a.

 Mene na glavi-ca boli
 za moje le-po li-ce.
 U voro so me djali,
 ni'kdar i'j nye ne-ju-li.

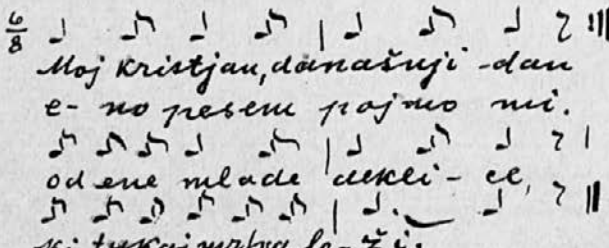
Št. 188.

 Stoji tam gora vi-so-ka,
 Ka, vj vi-so-ka, na gori
 ravan si-ro-ka.

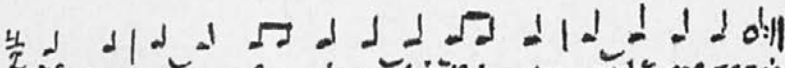
Št. 188 a.

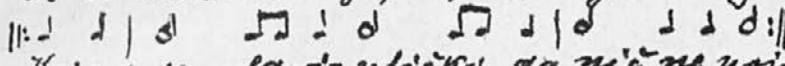

 sto-ji tam go-ra vi-so-ka,
 na gori ra-van si-ro-ka,
 Gori je li-pa ze-lena,
 pod li-po mi-za rumena.

Št. 189.

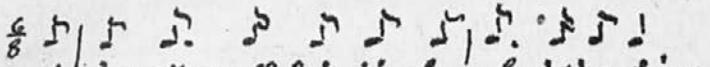

 Moj Kristjan, današnji dan
 e-no pesem prajno mi.
 od ene mlade depli-ce,
 ki tukaj mrtva le-ži.

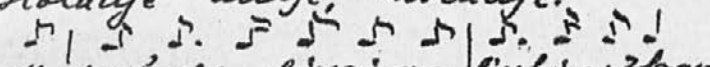
Št. 190.

 Haj na de-la-jo ptički, da nič ne pojo,
 al se mra-ra boje, al mehudžu snega?

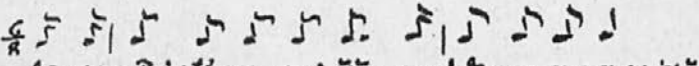

 Haj na de-la-jo ptički, da nič ne pojo,
 al se mra-ra boje, al mehudžu snega?

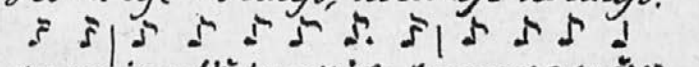
Št. 191.

 Na vsačnem Obirji bom kajdico sjam,
 Holadje dubje, holadje.

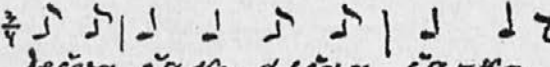

 U ravno-lianci na gubi-co zbran,
 Holadje dubje holadje.

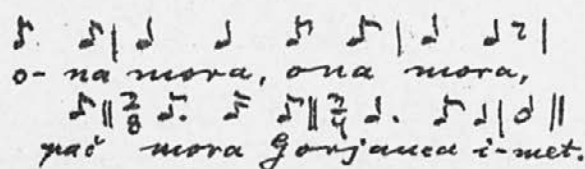
Št. 192.

 Se na Bistrica pišče noj drava gre v sviet,
 Holadje holadje, holadje holadje.

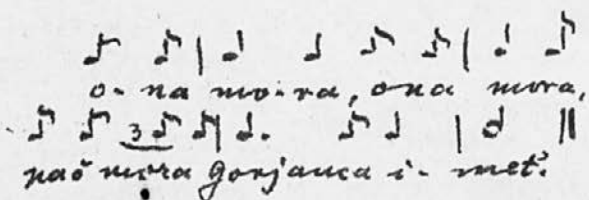

 Na najpualč tam vruka, k namore sa čreb.
 Holadje holadje hola di.

Št. 193.

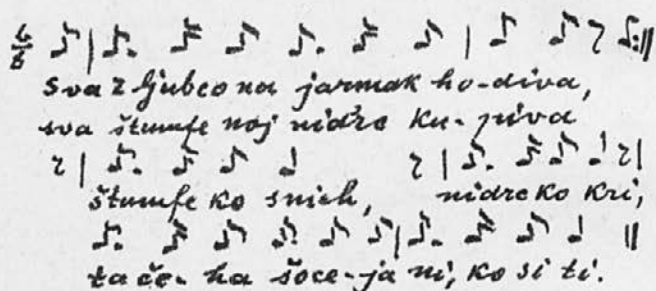

 dečva čaka, dečva ča-ka
 od ju-tra do mra-ka

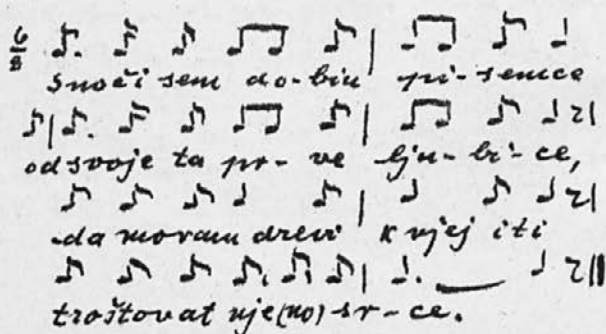
Št. 193 a.

Št. 194.

Št. 195.

KAZALO.

(Po številkah in stranh.)

Stran

Stran

1. Mal' postojmo	5	51. Mi ptička zapoje	33
2. Pobič sem star šele 18 let	6	52. Sneg za to leto slovo je že vzel	33
3. Prišel sem pod okence	6	53. Pojmo na Štajersko	34
4. Danes je taisti dan	7	54. Ptička veselo žgoli	34
5. Tam za tuiškim gričem	8	55. Tam kjer lunica	34
6. Zmiraj vesel	9	56. Jaz sem pa revček fajfo zgubu	35
7. Rasti, rasti rožmarin	10	57. Goreči ogenj brez plamena	35
8. Ena ptička priletela	11	58. Hudi glas iz Graca gre	35
9. Ribniška	11	59. Kaj pa dekle tukaj delaš	36
10. Kaj boš za mano hodiu	12	60. Nobene bukvice niso tak lepe	36
11. Ko pridem jaz k tebi po noč	13	61. Razpodite se meglice	36
12. Po gorah je ivje	13	62. Jaz pa eno dekcle imam	37
13. Meglica	14	63. Dekle pred kasarno pride	37
14. Saj sem pravil mnogokrat	14	64. Petelinček lepo poje	38
15. Šel bem v planinco v vas	15	65. Dekle pere srajčki dve	38
16. Dekle na vrtu zelenem sedi	16	66. Fantje se zbirajo	39
17. Ovbe, ovbe glavca moja	16	67. Hladna jesen k nam že prihaja	39
18. Po vrtu je pohajala	17	68. Moj očka so mi rekli	40
19. Na planincih lušno biti	17	69. Ne bom se možila	40
20. Lepo mi poje črni kos	18	70. Adijo pa zdrava ostani	40
21. Po cesti gre en velik mož	19	71. Jagar mi jaga	40
22. Oglar	19	72. Pleničke je prala	41
23. Se davno mrači	20	73. Jest pa 'no ljubco imam	41
24. Kol'kor kapljic	20	74. Terezinka zgodaj vstala	41
25. Bog je ustvaril zemljico	21	75. Moj fantič je z gornjega kraja	41
26. Šo ptički skup zbrani	21	76. Kaj si je zmislu naš kralj	42
27. Živeli	22	77. Tam gori za belo Ljubljano	42
28. N'coj je en lep večer	22	78. En šuštar me j' vprašou	42
29. Vandrovček	22	79. Jest pa za eno deklico vem	42
30. Moj fantič je v Tirole vandrou	23	80. Radecki 'ma sivo brado	42
31. Vsi so prihajali	24	81. Delaj, delaj dekcle pušeljce	43
32. Jaz pa pojdem na Gorenjsko	24	82. Hribčki ponižajte se	43
33. Moj očka imajo konjča dva	24	83. Slovenski smo fantje	43
34. U davnih starih časih	25	84. Jest pa eno ljubco imam	43
35. Preljuba, zdaj zdrava ostani	26	85. Smukova	43
36. Z veselim srcem voščim	26	86. Pa pridem ke na sred vasi	43
37. Rože je na vrtu plela	27	87. Še eno zdravico zapojem	43
38. Žcna gre na gosti	27	88. Sem fantič z zelenega Štajerja	44
39. Janez, kaj se kujaš	28	89. Oh zdaj pa vzamem slovo	44
40. Lepših ljudi pa na svetu ni	28	90. Levšga veselja na svetu ni	44
41. Gospod je poslal medveda ven	28	91. Saj sem ti pravil	45
42. Cigan' pod lipo rajajo	29	92. Jutranjica	45
43. Oh, ura že bije	29	93. Fantič je v Tirole vandrou	45
44. Prijat'liji, zdaj vesel bodimo	30	94. Voda mi teče	45
45. Barčica po morju plava	30	95. Po Gorenjskem, po Kranjskem	46
46. Men' vse eno je	31	96. Dekle, kdo bo tebe troštal	46
47. Kaj pa ti pobič	31	97. Jaz ne morem več ostati	46
48. Še za en litrček vina bom dau	32	98. Če na tujem zemlja me pokrije	46
49. Od C'lovca pa do Marpurga	32	99. Po zimi pa rožice ne cveto	47
50. Jaz pa pojdem na Gorenjsko	32	100. Pozdravljam te, Gorenjska stran	47

101. Misli na me	47	149. Dajte mi, mati, dva krajcarja	59
102. Vse bom prodala	47	150. An pubeč je pršu z gor. kraja	59
103. To mene veseli	48	151. Bodi zdrava, sestra draga	59
104. Jaz sem Kranjčičev Juri	48	152. Strašno grmi in se bliska	60
105. Ptička veselo nad hišo žgoli	49	153. Stoji hartelc zahrajen	60
106. Barčica je spuvana	49	154. Tam stoji hora visoka	60
107. Kosova svatba	49	155. Barčica je spuvana	61
108. Prvo leto sem služil	50	156. Kak lušno je po let	61
109. Zakaj se ti dečva ne udaš	50	157. Šocej moj sel	61
110. Oja, oj ti dekle moja	50	158. Ta zima že zapušča nas	61
111. Prišla je ta ljuba vigred	50	159. Travniki so že zeleni	62
112. Kam pa pobandraš	50	160. Moj pubeč bura v Vlaše gre	62
113. Jest pa no hiško imam	50	161. Kdor če pa vedet, kaj je ljubezen	62
114. Mam dečlo v Tirole	50	162. Srečno, srečno, ljubca moja	62
115. Ura dvanajst je odbila	51	163. Po planincih grmi in se bliska	62
116. Ribce po murjici plavajo	51	164. Moja ljubca m' je pošto poslala	63
117. Rožice na travnici	51	165. Dober večer ti voščim	63
118. Beli dan že gori poka	51	166. Pobiči mi po cest gredo	63
119. Kaj pa ti fali lubica	52	167. Tri tičice morje obletele	64
120. Jest pa 'no kajžico 'mam	52	168. Ljubi očka, ljuba mamca	64
121. Dečva sred jezera	52	169. Stoji, stoji ravno polje	64
122. Al mi na Ojsterk pridemo	52	170. Preljubi ti ženin	65
123. Turče pod gradom dirjajo	53	171. Ena ptička prletela	65
124. Per nas je padu velči snieg	53	172. Marija je po polju šla	65
125. Ej vigred je to	53	173. Prvo gredico kopala bom lepo	65
126. Pršu bode bivaži	53	174. Teče mi teče vodica	66
127. Dober večer lubo dekle	54	175. Stoji stoji mi polje	66
128. Jegerle	54	176. Kmetič veselo na svetu živi	66
129. Treba ni k moji dečvi iti	54	177. Fčelica letela	66
130. Dečva to mi povej	54	178. Marija gre z Vogrskoga	66
131. V hartelcu rastejo rože lepe	55	179. Zrasle so tri drobne konoplje	67
132. Oj ti norčava glava	55	180. Gori, gori deklči	67
133. Po cesti pa en lep marš grie	55	181. Zdrava bodi, draga moja	67
134. Na durčah so vjeli me	55	182. Preljuba si ti, pomlad	67
135. Al jest pobič na pvaninco grem	55	183. Kaj pa delaš, Anzeljček	67
136. Kadar jest na pvaninco grem	55	184. Vse tičice lepo pojo	67
137. Oj bratje predragi	56	185. En pušlec b' mu nar'dila	67
138. Marija in mlinar	56	186. V kloster bi rada šla	68
139. Prelepa je Selška dolina	56	187. Mene pa glavica boli	98
140. Skrjanček poje	56	188. Stoji 'na hora visoka	69
141. Slišala sem ptičko pet	57	189. Moj kristjan	69
142. Veterček po zraku gre	57	190. Kaj pa delajo ptički	69
143. Pojdem v rute	57	191. Na v'suačam Obirji	70
144. Sem šel čez gmajnico	57	192. Se pa Bistrica pišče	70
145. Spomlad pa lušno je	58	193. Oj te mlinar	70
146. Pastirc pa pase ovce tri	58	194. Sva z ljubco na jarmak hodila	70
147. Dobro jutro, ljubca moja	58	195. Snuoč sem dobiu pisemce	71
148. Tu sem smo mi pritekli	59	196. Da bi biva lepa ura	71

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

M

Bajuk, M., f1

Mera

796800311

COBISS ©

IZDALA IN ZALOŽILA „PEVSKA ZVEZA“ V LJUBLJANI.
ZA ZADRUŽNO TISKARNO V LJUBLJANI, SREČKO MAGOLIČ.
